

Załącznik do uchwały Nr 152/2187/2013
Zarządu Województwa Podlaskiego
z dnia 2 kwietnia 2013 r.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W BIAŁYMSTOKU

PODLASKI REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2013 ROK

BIAŁYSTOK, 2013

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	3
2. KRAJOWY PLAN DZIAŁAŃ na rzecz ZATRUDNIENIA na lata 2012-2014 jako podstawa opracowania regionalnego planu działań i inne dokumenty planistyczne.....	4
3. ROZDZIAŁ I. Podsumowanie realizacji PRPD/2012.....	6
4. ROZDZIAŁ II. Aktualna sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim.....	11
5. ROZDZIAŁ III. Cele i priorytety regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich na 2013 r.....	20
6. ROZDZIAŁ IV. Działania na rzecz zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich przyjęte do realizacji na 2013 r. wg priorytetów Podlaskiej Strategii Zatrudnienia do 2015 r.....	27
6.1. PRIORYTET I. Wzrost zatrudnienia.....	27
6.2. PRIORYTET II. Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności na rzecz zatrudnienia.....	34
6.3. PRIORYTET III. Wyrównywanie szans i przeciwdziałanie dyskryminacji w dostępie do pracy i edukacji.....	43
6.4. PRIORYTET IV. Podniesienie jakości kształcenia i wyposażenia szkół zawodowych.....	50
6.5. PRIORYTET V. Rozwój lokalnych partnerstw i dialogu społecznego na rzecz rynku pracy.....	56
6.6. PRIORYTET VI. Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich.....	57
6.7. PRIORYTET VII. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy.....	58
7. ROZDZIAŁ V. Zarządzanie, monitorowanie i koordynowanie wykonania zadań	61
8. ROZDZIAŁ VI. Finansowanie realizacji przyjętych zadań.....	62
ZAŁĄCZNIKI.....	63

1. WPROWADZENIE

Określanie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy jest ustawowym obowiązkiem samorządu województwa. Instrumentem służącym realizacji tego obowiązku jest corocznie opracowywany regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia, a podstawą do jego przygotowania jest krajowy plan działań na rzecz zatrudnienia oraz strategia rozwoju województwa i strategia wojewódzka w zakresie polityki społecznej (art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (tekst jedn. z 2008 r. Dz. U. Nr 69 poz. 415 z późn. zm.)). Jednocześnie zgodnie z założeniami Podlaskiej Strategii Zatrudnienia do 2015 roku, przyjętej przez Sejmik Województwa Podlaskiego w 2006 r., regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia stanowi jej część operacyjną i spełnia następujące zadania:

- rozwija i uszczegóławia cele i priorytety określone w Podlaskiej Strategii Zatrudnienia do 2015 roku w zakresie rozwoju i wspierania zasobów ludzkich w regionie, przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji zawodowej,
- umożliwia monitoring planowanych działań, wydatkowanych środków i osiągniętych rezultatów określonych dla priorytetów i zadań,
- identyfikuje i systematyzuje działania podejmowane w ramach określonych obszarów priorytetowych na rzecz rozwoju rynku pracy w województwie podlaskim przez instytucje rynku pracy i partnerów społecznych.

Dokument określa też, zgodnie z ustawowymi wymogami, priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia na regionalnym rynku pracy.

Polityka rynku pracy powinna być narzędziem służącym reagowaniu na wyzwania, bariery i problemy występujące w obszarze rynku pracy, na którym spotykają się kwestie społeczne, ekonomiczne, edukacyjne, kulturowe i administracyjne. Od kilku lat główne wyzwania dla podlaskiego rynku pracy to niska stopa zatrudnienia i aktywności zawodowej, wysoka stopa bezrobocia w tym długotrwałego zwłaszcza w grupie osób po 50 roku życia i osób młodych a także niedopasowania strukturalne popytu i podaży. Trudną sytuację pogarsza fakt, że województwo podlaskie jest jednym z najbiedniejszych regionów w Unii Europejskiej i ma do wyeliminowania wiele deficytów w sferze gospodarczej i społecznej. Sytuacja ta wymaga prowadzenia regionalnej polityki rynku pracy w oparciu o programowanie działań i jej ukierunkowanie na rozwiązywanie głównych problemów rynku pracy oraz poprawę skuteczności jego funkcjonowania.

Na rok 2013 w Podlaskim Regionalnym Planie Działania na rzecz Zatrudnienia wyznaczono następujące cele:

1. Wzrost wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64¹.
2. Monitorowanie wskaźnika aktywności lokalnych rynków pracy².

Cele sformułowano w odniesieniu do celów europejskiej i polskiej polityki na rzecz zatrudnienia oraz celów określonych w regionalnych dokumentach strategicznych: Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku, Wojewódzkiej Strategii Polityki Społecznej na lata 2010-2018 oraz Podlaskiej Strategii Zatrudnienia do 2015 r.

Przygotowaniem projektu PRPD/2013 zajmował się Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku (WUP), w którym powołano Zespół ds. opracowania PRPD/2013. Do zadań WUP należy koordynacja realizacji PRPD/2013, monitoring oraz sprawozdawczość z realizacji Planu Działania. Każdy podmiot zgłaszający swoje zadanie do realizacji w ramach Planu jest odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad jego realizacją, monitoring i sprawozdawczość zgodnie z określonymi w Planie zasadami.

Na zaproszenie do włączenia się do opracowania Planu i zgłoszenia swoich przedsięwzięć odpowiedziały następujące podmioty: Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego - Departament Europejskiego Funduszu Społecznego i Departament Polityki Regionalnej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Podlaskiego, Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Podlaska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Białymstoku, Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” w Suwałkach, Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego, Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku, WOAK, CEN w Białymstoku i Suwałkach, ODN w Łomży, Podlaska Izba Rolnicza.

¹ wg BAEL

² Wskaźnik: roczne odpływy z tytułu podjęcia pracy do średniej rocznej liczby bezrobotnych

Projekt Planu podlegał opiniowaniu przez Wojewódzką Radę Zatrudnienia w Białymstoku oraz był konsultowany z powiatowymi urzędami pracy i partnerami zgłaszającymi zadania do realizacji z województwa podlaskiego. Projekt Planu umieszczono też na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku.

PRPD/2013 składa się z sześciu rozdziałów oraz załączników. W rozdziale pierwszym przedstawiono podsumowanie realizacji Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia za rok 2012. Rozdział drugi obejmuje prezentację sytuacji na rynku pracy oraz główne problemy i wyzwania dla polityki rynku pracy. W kolejnym trzecim rozdziale zaprezentowano cele regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich oraz założenia jej realizacji z uwzględnieniem rekomendacji dla określonych obszarów problemowych bezrobocia i zatrudnienia. W rozdziale czwartym pokazano szczegółowo zadania i działania do podjęcia w przeciągu roku 2013, przy czym część zadań jest kontynuowana z lat ubiegłych. Propozycje zadań i działań do realizacji włączono w ramy określonych celów, które zostały wpisane w cele i priorytety Podlaskiej Strategii Zatrudnienia do 2015 roku. Kolejne rozdziały, piąty i szósty, zawierają opis zasad koordynowania, monitorowania i kontroli realizacji Planu oraz źródeł finansowania. Załączniki stanowią integralną część dokumentu i zawierają wykaz zadań zgłoszonych przez partnerów do realizacji w ramach poszczególnych działań, listę partnerów, szacunkowy budżet Planu i wykaz wskaźników monitorowania.

2. Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2012-2014 jako podstawa do opracowania regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia i dokumenty strategiczne.

Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (KPDZ), uchwalany przez Radę Ministrów, zawiera zasady realizacji Europejskiej Strategii Zatrudnienia, stanowi podstawę realizacji zadań państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

W KPDZ 2012-2014, na podstawie zdiagnozowanych wyzwań i zagrożeń ustalono następujący cel, priorytety i działania:

Cel ogólny KPDZ/2012-2014 to **wzrost wskaźnika zatrudnienia do 66,5% w końcu 2014 r. (dla osób w przedziale wieku 20-64 lata).**

Priorytet I. Adaptacyjny rynek pracy.

- Działanie kierunkowe 1.: Skuteczne wdrażanie wszystkich elementów modelu *flexicurity*.
- Działanie kierunkowe 2.: Aktywizacja grup marginalizowanych na rynku pracy (młodzież, grupa 50+, kobiety, niepełnosprawni, grupa NEET).
- Działanie kierunkowe 3.: Wspieranie tworzenia nowych i lepszych miejsc pracy, zwłaszcza w sektorach o wysokim potencjale rozwoju.

Priorytet II. Wzmocnienie obsługi rynku pracy

- Działanie kierunkowe 4.: Doskonalenie świadczenia usług rynku pracy.
- Działanie kierunkowe 5.: Rozwój elastycznego rynku pracy o zasięgu międzynarodowym, zapewniający swobodny przepływ pracowników, umożliwiający wyrównywanie niedoborów i nadwyżek zasobów pracy.

Wytoczne dotyczące polityki zatrudnienia

Rada Unii Europejskiej decyzją z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich określiła cele UE dla polityki zatrudnienia:

1. **podwyższenie wskaźnika zatrudnienia kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lat do 75 proc.** do 2020 r. poprzez wprowadzenie większej liczby osób na rynek pracy, zwłaszcza kobiet, młodzieży, osób starszych, pracowników nisko wykwalifikowanych i legalnych imigrantów,
2. **zapewnienie lepszego poziomu wykształcenia – zwłaszcza: zredukowanie odsetka młodych ludzi przedwcześnie porzucających naukę do poziomu poniżej 10 proc., dążenie do tego, by co najmniej 40 proc. osób w wieku 30–34 lat miało wykształcenie wyższe (lub równoważne),**

3. zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln.

Cele Krajowego Programu Reform

W Krajowym Programie Reform na rzecz realizacji Strategii „Europa 2020”, który jest podstawowym instrumentem realizacji celów Strategii „Europa 2020” określono następujące cele krajowe:

- 71 % zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat,
- 1,7 % PKB na inwestycje w B+R,
- wzrost efektywności energetycznej, wykorzystanie OZE, redukcja emisji CO₂,
- zmniejszenie do 4,5 % odsetka osób wcześniej porzucających naukę oraz zwiększenie do 45 % odsetka osób z wykształceniem wyższym w wieku 30-34 lat,
- obniżenie o 1,5 do 2 mln liczby osób żyjących poniżej relatywnej granicy ubóstwa.

Cele te będą służyły osiągnięciu następujących priorytetów unijnej **Strategii „Europa 2020”**:

- **wzrost inteligentny (ang. smart growth)**, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- **wzrost zrównoważony (ang. sustainable growth)**, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- **wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (ang. inclusive growth)**, czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Program Operacyjny Kapitał Ludzki jest ważnym instrumentem polityki zatrudnienia i rozwoju społecznego w okresie programowania Europejskiego Funduszu Społecznego 2007-2013, którego głównym celem jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Program składa się z priorytetów realizowanych równolegle na poziomie centralnym i regionalnym. Tabela poniżej prezentuje priorytety wdrażane na poziomie regionalnym.

Tabela. Komponent regionalny PO KL 2007-2013 w województwie podlaskim

Priorytet	Działanie	Instytucja odpowiedzialna za wdrażanie Działania	
		Instytucja Pośrednicząca*	Instytucja Pośrednicząca II stopnia**
VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich	6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie		WUP
	6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	UMWP	
	6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich	UMWP	
VII. Promocja integracji społecznej	7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji	UMWP	
	7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej	UMWP	
	7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji	UMWP	
VIII. Regionalne kadry gospodarki	8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie		WUP
	8.2 Transfer wiedzy	UMWP	
IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	UMWP	
	9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	UMWP	

	9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego	UMWP	
	9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	UMWP	
	9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	UMWP	

*UMWP - Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

**WUP - Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

Regionalne dokumenty strategiczne

Regionalne dokumenty strategiczne, w które wpisuje się Podlaski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2013 r. to:

- **Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku**, określająca zasady i kierunki długofalowej koncepcji rozwoju województwa; cel strategiczny: „Rozwój zasobów ludzkich zgodnie z potrzebami rynku pracy”. Poprzez sformułowanie celu wskazano, iż rozwijanie i wspieranie zasobów ludzkich jest jednym z głównych składników polityki regionalnej z uwagi na wysoki poziom bezrobocia i niedostosowanie kwalifikacyjne zasobów ludzkich do aktualnych trendów na rynku pracy.

- **Wojewódzka Strategia Polityki Społecznej na lata 2010-2018**, wyznaczająca kierunki działań mające na celu zapewnienie jak najwyższej jakości życia mieszkańców województwa i stanowi istotne narzędzie w realizacji lokalnej polityki społecznej. W dokumencie wyodrębniono pięć obszarów strategicznych i odpowiadające im cele strategiczne:

1. Wsparcie rodzin podlaskich w zaspokojeniu potrzeb życiowych w zakresie mieszkalnictwa, kultury i edukacji.
2. Wzmocnienie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodzin.
3. Wzmocnienie profilaktyki i oferty leczenia mieszkańców.
4. Zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców Podlasia. W tym obszarze strategicznym sformułowano cele operacyjne skierowane na promocję i aktywizację regionalnego rynku pracy – rozwój inicjatyw służących tworzeniu miejsc pracy, dostosowanie kształcenia i edukacji do potrzeb rynku pracy, ograniczenie skali zjawiska wykluczenia społecznego i ubóstwa.
5. Rozwój wsparcia, aktywności pomocowych i integracji.

- **Podlaska Strategia Zatrudnienia do 2015 roku (PSZ 2015)**, strategia sektorowa wyznaczająca kierunki polityki samorządu województwa podlaskiego w zakresie działań podejmowanych na rynku pracy i oddziaływujących na rynek pracy.

3. ROZDZIAŁ I. Podsumowanie realizacji PRPD/2012

Zadania realizowane w 2012 r., w ramach Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 r. przyniosły wymierne efekty, przyczyniły się do złagodzenia niekorzystnych zmian zachodzących w regionie, niemniej jednak nadal, pomimo wzrostu **współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia** dla ludności w wieku 15 lat i więcej, a także wzrostu liczby podmiotów gospodarczych, zaobserwowano pogarszanie się sytuacji na regionalnym rynku pracy i w efekcie mieliśmy do czynienia z (w porównaniu do danych z 2011 r.):

- wzrostem poziomu bezrobocia rejestrowanego w 2012 r. o 2,8 tys. osób, tj. o 4,2% w stosunku do roku 2011, tj. z 65,9 tys. os. do 68,7 tys. osób,
- wzrostem stopy bezrobocia rejestrowanego na koniec 2012 r. (o 0,5 punktu procentowego) z 14,1% do 14,6%.

Nastąpił wzrost wartości **wskaźnika zatrudnienia** – w grupie ludności powyżej 15 roku życia o 0,4 punktu proc. w skali roku, który wyniósł w IV kwartale 2012r. 50,3%; (w IV kwartale 2011r. wyniósł 49,9%).

Stopień realizacji głównych celów określonych w PRPD/2012

Stopień realizacji celów przedstawia poniższa tabela.

Cele	Wskaźnik	Plan	Wykonanie w 2012 (IV kw.)
1. Wzrost wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 15 lat i więcej do 53% (46% kobiety, 60% mężczyźni) do końca 2012 r.	wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15 lat i więcej, w tym	53%	50,3%
	- kobiet	46%	44,3%
	- mężczyzn	60%	56,9%
	*wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, w tym		67,7% (III kw.)
	- kobiet		61,0%
	- mężczyzn		74,3%
2. Wzrost wskaźnika osób z wykształceniem wyższym (lub równoważnym) w wieku 15 lat i więcej do 20 proc. do końca 2012 r.	wskaźnik osób z wykształceniem wyższym (lub równoważnym) w wieku 15 lat i więcej	20%	19,4% (III kw.)
3. Wzrost aktywności lokalnych rynków pracy do 52% do końca 2012 r.	wskaźnik aktywności lokalnych rynków pracy (roczne odpływy z tytułu podjęcia pracy do średniej rocznej liczby bezrobotnych)	52%	46,6%** (stan na 31.12.12)

*zgodnie z celami Strategii Europa 2020 oraz KPD 2012-2014 przyjmowany jest wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat

** kształtowanie się wskaźnika aktywności lokalnych rynków pracy w latach 2010-2012 pokazuje tabela poniżej:

2010 r.			2011 r.			2012 r.		
Srednioroczny stan bezrobotnych	Podjęcia pracy w roku	Wskaźnik (%)	Srednioroczny stan bezrobotnych	Podjęcia pracy w roku	Wskaźnik (%)	Srednioroczny stan bezrobotnych	Podjęcia pracy w roku	Wskaźnik (%)
61630	32794	53,2	64617	31430	48,6	66628	31037	46,6

W Podlaskim Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 ujęto 40 zadań zgłoszonych przez następujące instytucje (partnerów):

- Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” w Suwałkach,
- CEN w Białymstoku i Suwałkach,
- Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku,
- Kuratorium Oświaty w Białymstoku,
- NSZZ „Solidarność”,
- ODN w Łomży,
- Podlaska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Białymstoku,
- Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego,
- Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Podlaskiego,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
  - Departament Europejskiego Funduszu Społecznego,
  - Departament Polityki Regionalnej.
- WOAK
- Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.

Poziom realizacji zadań zgłoszonych przez ww. realizatorów mierzony wskazanymi w kartach zadań wskaźnikami został osiągnięty w 82,6%.

Poziom osiągnięcia zakładanych rezultatów w odniesieniu do priorytetów określonych w PRPD/2012 przedstawia się następująco:

- Priorytet I *Wzrost zatrudnienia* – 121,1%,
- Priorytet II *Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności na rzecz zatrudnienia* – 92,2%,

- Priorytet III *Wyrównywanie szans i przeciwdziałanie dyskryminacji w dostępie do pracy i edukacji* – 108,6%,
- Priorytet IV *Podniesienie jakości kształcenia i wyposażenia szkół zawodowych* – 97,9%,
- Priorytet V *Rozwój lokalnych partnerstw i dialogu społecznego na rzecz rynku pracy* – 100%,
- Priorytet VI *Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich* – 67,2%,
- Priorytet VII *Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy* – 58,7%.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie planowanych do uzyskania efektów w ujęciu ilościowym w ramach poszczególnych priorytetów PRPD/2012.

Priorytet	Plan	Wykonanie	Stopień realizacji (%)
Priorytet I	80 546	97 544	121,1
Priorytet II	55 053	50 783	92,2
Priorytet III	25 653	27 850	108,6
Priorytet IV	4 065	3 981	97,9
Priorytet V	1	1	100
Priorytet VI	360	242	67,2
Priorytet VII	183 270	107 610	58,7
Ogółem	349 048	288 146	82,6

W wyniku realizacji zadań zgłoszonych do PRPD/2012 r. uzyskano w szczególności następujące efekty:

- przyznano środki na działalność gospodarczą (w tym pożyczki) – dla 1 139 osób,
- zrefundowano koszty utworzenia 309 stanowisk pracy(PUP),
- objęto szkoleniami 1209 osób (PUP),
- udzielono poradnictwa i informacji zawodowej (w ramach CiIPKZ WUP) dla 11 229 osób,
- skierowano do zatrudnienia 6144 osoby, w tym 4769 osób za pośrednictwem MBP i PPP (OHP)
- objęto działaniami w ramach OHP (pośrednictwo, poradnictwo, warsztaty, kursy, projekty) 28 664 osoby młode,
- umożliwiono 26 378 osobom udział w projektach realizowanych w ramach POKL,
- skierowano na staż 2748 osób i 1 osobę na przygotowanie zawodowe (PUP),
- objęto przygotowaniem zawodowym w zakładach rzemieślniczych 1642 osoby,
- 6 szkół prowadzących kształcenie zawodowe wprowadziło programy rozwojowe,
- objęto 558 osób bezrobotnych do 30 roku życia oraz 182 osoby po 50 roku życia działaniami w ramach programów specjalnych (PUP).

Szczegółowe zestawienie planowanych do uzyskania efektów zadań realizowanych w ramach Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w roku 2012 z faktycznie uzyskanymi rezultatami znajduje się w sprawozdaniu z realizacji PRPD za 2012 r. (Załącznik Nr 1).

Finansowanie realizacji zadań przyjętych w Podlaskim Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2012.

W roku 2012 partnerzy dysponowali następującymi środkami finansowymi na realizację zadań w obszarze rynku pracy ujętych w poszczególnych priorytetach PRPD/2012, tj. w ramach:

- Priorytetu I *Wzrost zatrudnienia* – 81 702,8 tys. zł,
- Priorytetu II *Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności na rzecz zatrudnienia* – 59 069,6 tys. zł,
- Priorytetu III *Wyrównywanie szans i przeciwdziałanie dyskryminacji w dostępie do pracy i edukacji* – 99 085,4 tys. zł,
- Priorytetu IV *Podniesienie jakości kształcenia i wyposażenia szkół zawodowych* – 49 390,9 tys. zł,
- Priorytetu V *Rozwój lokalnych partnerstw i dialogu społecznego na rzecz rynku pracy* – 197,9 tys. zł,
- Priorytetu VI *Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich* – 2 692,0 tys. zł,
- Priorytetu VII *Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy* – 5 603,1 tys. zł. oraz 35.2 tys. EURO.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wydatków w ramach PRPD/2012 oraz źródeł finansowania w ujęciu plan/wykonanie w ramach poszczególnych priorytetów.

	ogółem	FP	BP	BJST	inne środki publiczne	środki prywat.	EFS	Inne UE	ogółem
Pr. I	plan	49 388,2	4 013,4			849,5	43 192,0		97 443,1
	wyk.*	41 389,3	3 380,3			575,7	36 357,5		81 702,8
Pr. II	plan		22 706,9	204,7			45 160,1	4 261,0	72 332,7
	wyk.*		9 287,8				46 620,5	3 161,3	59 069,6
Pr. III	plan		67 402,0	3 422,0	147,0		32 434,0		103 405,0
	wyk.*		12 962,6	2 104,1			84 018,7		99 085,4
Pr. IV	plan	3 705,3	6 020,5			4 670,6	34 436,2		48 832,6
	wyk.*	4 281,4	5 924,1	29,2		5 268,5	33 887,7		49 390,9
Pr. V	plan		142,5				807,5		950,0
	wyk.*		29,7				168,2		197,9
Pr. VI	plan		3 500,0						3 500,0
	wyk.*		2 692,0						2 692,0
Pr. VII	plan		916,5	58,6			5 525,4		6 500,5
	wyk.*	3,0	433,0	404,3			4 762,8		5 603,1

*wyk. - wykonanie

Uwaga. Środki finansowe wykazywane w ramach poszczególnych priorytetów i zadań w obrębie tych priorytetów mogą być wykazywane jednocześnie w kilku zadaniach lub priorytetach. Wynika to z faktu, iż partnerzy zgłosili różne zadania, które zostały przyporządkowane do poszczególnych priorytetów (zgodnie z celami PRPD/2012) i niektóre zgłoszone zadania mieszczą się również w innych działaniach, np. projekty indywidualne realizowane przez partnerów w ramach Poddziałania 6.1.1 POKL skierowane na aktywizację grup osób określonych w PRPD/2012 jako priorytetowe, zostały ujęte zarówno w zadaniu dotyczącym aktywizacji zawodowej danej grupy, jak i w zadaniu dot. całościowego wdrażania realizacji Poddziałania 6.1.1 POKL.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wydatków w ramach PRPD/2012 w ujęciu plan/wykonanie w podziale na źródła finansowania.

Budżet PRPD/2012	Plan (w tys. zł)	Wykonanie (w tys. zł)	% realizacji
Budżet Państwa	104 701,8	34 709,5*	33,2%
Budżet JST	3 685,3	2 537,6	68,9%
Fundusz Pracy	53 093,5	45 673,7	86,0%
EFS	161 555,2	205 815,4*	127,4%
Środki prywatne	5 520,1	5 844,2	105,9%
Inne	4 408,0	3 161,3	71,7%
	50,1 EURO	35,2 tys. EURO	70,3%

* różnice w zakresie wydatkowania środków Budżetu Państwa oraz środków Europejskiego Funduszu Społecznego względem planu mogą wynikać z wykazywania przez realizatorów zadań na etapie planowania wydatków na realizację projektów w ramach POKL jako wydatki w całości Budżetu Państwa natomiast na etapie sprawozdawania dokonywano rozbięcia na BP i EFS, zgodnie z konstrukcją budżetów określonych dla poszczególnych Planów Działań w SZOP.

Szczegółowe zestawienie wydatków poniesionych na realizację Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w roku 2012 znajduje się w sprawozdaniu z realizacji PRPD za 2012 r. (Załącznik Nr 2).

Oprócz zadań zgłoszonych przez poszczególnych partnerów do PRPD/2012, w trakcie roku podejmowane były też inne inicjatywy (nie objęte PRPD/2012) w obszarze rynku pracy, między innymi:

1) powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego w roku 2012 r. pozyskały z rezerwy pozostającej w dyspozycji Ministra Pracy i Polityki Społecznej na realizację programów aktywizacji zawodowej (w tym skierowanych do priorytetowych grup wskazanych w PRPD/2012), dodatkową kwotą środków Funduszu Pracy w wysokości **23.750,6 tys. zł (kwota nie jest uwzględniona w powyższych zestawieniach)**, z czego:

- na realizację programów skierowanych do osób bezrobotnych do 30 roku życia – kwotę 8.351,2 tys. zł,
  - na realizację programów skierowanych do osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia – kwotę 7.098,3 tys. zł,
  - na realizację programów aktywizacji zawodowej osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art.49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) – kwotę 2.766,2 tys. zł,
  - na realizację innych programów, w tym dot. rozwoju przedsiębiorczości – kwotę 5.534,9 tys. zł.
- Efekty realizacji tych programów będą badane w II kwartale roku 2013.

Dodatkowo, 4 samorządy powiatowe (augustowski, białostocki, sejneński i sokólski), kierując się zasadą racjonalnego i efektywnego wydatkowania środków FP, dokonały przesunięć środków FP z zadań fakultatywnych (w ramach wygospodarowanych oszczędności) na realizację aktywnych programów rynku pracy w łącznej kwocie **1.400,0 tys. zł**, zwiększając tym samym limit środków FP w powiecie na realizację w roku 2012 programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

2) Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” w Suwałkach realizuje projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, w tym:

- w ramach Poddziałania 7.2.2 POKL - projekt „Ośrodek wsparcia ekonomii społecznej” mający na celu dostarczenie wiedzy i umiejętności z zakresu ekonomii społecznej różnym grupom interesariuszy (osobom bezrobotnym, niepełnosprawnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym, przedstawicielom OPS, PUP, NGO, JST),
- w ramach Poddziałania 8.1.1 POKL projekty „Kreatywni.pl” i „Business class podlaskiego biznesu” przewidujące kursy zawodowe dla dorosłych osób pracujących/właścicieli firm,
- w ramach Poddziałania 8.2.1 POKL projekty: „NOVA – program wsparcia procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych na Suwalszczyźnie” – oferujący doradztwo i szkolenia dla osób zwalnianych lub zagrożonych zwolnieniem z pracy; „Inkubator wiedzy dla biznesu” - szkolenia, staże, fundusz grantowy - dla pracowników firm branży spożywczej, studentów i absolwentów uczelni wyższych, pracowników naukowo-dydaktycznych; „Transfer w przedsiębiorczość” skierowany do studentów suwalskich uczelni wyższych oferujący wsparcie doradcze w tworzeniu biznesplanów,
- w ramach RPO WP – projekty „Północny Fundusz Pożyczkowy II” i „Północny Fundusz Poręczeniowy” wspierające mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz osoby rozpoczynające działalność gospodarczą w rozwoju przedsiębiorczości w regionie.

3) Podlaska Izba Rolnicza, w ramach PROW udziela wsparcia rolnikom i domownikom oraz innym osobom zatrudnionym w rolnictwie i leśnictwie poprzez organizację szkoleń zawodowych dla tych osób, a także realizuje projekt szkoleniowy „Nowe umiejętności – sposobem na sukces i szansą na lepsze jutro” mający na celu reorientację zawodową rolników,

4/ powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego w ramach konkursów ogłaszanych w Poddziałaniu 6.1.1 POKL, realizują projekty skierowane do osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (PUP Sejny, PUP Grajewo),

5/ samorządy powiatowe w Grajewie i Suwałkach uczestniczą w realizacji projektu pilotażowego zainicjowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej pt. „Twoja kariera – Twój wybór”, który to projekt podejmuje próbę przełamania barier, utrudniających młodym ludziom wejście na rynek pracy, poprzez zastosowanie nowych rozwiązań mających na celu wsparcie procesu aktywizacji w zakresie zdobywania pożądanego na rynku pracy umiejętności/kwalifikacji (bon szkoleniowy oraz bon na kształcenie zawodowe lub policealne, bon na kształcenie podyplomowe), doświadczenia zawodowego (bon stażowy, bon dla pracodawcy za zatrudnienie absolwenta szkoły wyższej) oraz zwiększania mobilności (dotacja na zasiedlenie).

4. ROZDZIAŁ II. Sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim.

Ludność, migracje

O ile w skali kraju odnotowuje się dodatni przyrost rzeczywisty ludności, to **liczba mieszkańców województwa** w 2011r. zmniejszyła się. W końcu 2011r. w woj. podlaskim mieszkało 1201,0 tys. osób, czyli o 2,5 tys. mniej niż przed rokiem (o 0,2%). O spadku liczby mieszkańców zdecydowało ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, które wyniosło -1,64 na 1000 ludności (w 2010r.: -1,26); dla Polski wskaźnik ten osiągnął wartość -0,11. Innym decydującym czynnikiem był ujemny przyrost naturalny ludności. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa ukształtował się on w 2011 roku na poziomie -0,41 (w roku poprzednim: 0,09), podczas gdy wskaźnik ogólnokrajowy był dodatni i wyniósł 0,34³.

W 2012r. nadal zmniejszała się liczba ludności w województwie. Z wstępnych danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku wynika, że w końcu września 2012 r. w woj. podlaskim mieszkało 1199,3 tys. osób, czyli na przestrzeni trzech kwartałów ubyło 1,7 tys. osób. Ubytkowi ludności towarzyszył ujemny przyrost naturalny, który w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa ukształtował się na poziomie -0,33⁴.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 wykazały, że w końcu 2011 roku **poza granicami Polski** przebywało czasowo około 2060 tys. mieszkańców naszego kraju, tj. o 60 tys. więcej niż w 2010 roku (około 2000 tys.). W Europie w 2011 r. przebywało ponad 1750 tys. osób (w 2010 roku – około 1685 tys.). przy czym zdecydowana większość – około 1670 tys. – emigrantów z Polski przebywała w krajach członkowskich UE. Liczba ta zwiększyła się o 63 tys. w stosunku do 2010 roku. Spośród krajów UE, nadal najwięcej osób przebywało w Wielkiej Brytanii (625 tys.), Niemczech (470 tys.), Irlandii (120 tys.) oraz Niderlandach (95 tys.).

W 2011 r. dla kilku krajów z obszaru UE odnotowano wzrost liczby Polaków, co oznacza, że liczba wyjazdów do tych krajów przewyższyła liczbę powrotów. Spośród krajów, które od lat są głównymi kierunkami polskiej emigracji, znaczący wzrost Polaków zaobserwowano w Wielkiej Brytanii. W Niemczech, gdzie wobec pełnego otwarcia tamtejszego rynku pracy od 1 maja 2011 r. Polacy mogą już bez przeszkód podejmować pracę, również odnotowano wzrost, aczkolwiek jest on mniejszy niż dla Wielkiej Brytanii. Tendencja spadkowa liczby emigrantów z Polski występuje natomiast w przypadku Irlandii i Hiszpanii. Znaczny spadek liczby Polaków przebywających w Hiszpanii był spowodowany prawdopodobnie utratą miejsc pracy w związku z kryzysem ekonomicznym panującym w tym kraju i najwyższym wśród krajów UE bezrobociem. Polacy, którzy odczuli skutki kryzysu, zdecydowali się na powrót do kraju lub częściej – na zmianę kraju przebywania. Jednocześnie zaobserwowano dalszy wzrost liczby osób przebywających w krajach europejskich nienależących do UE, w tym do Norwegii.

Szacuje się, że ponad 75% czasowych emigrantów z Polski przebywa za granicą co najmniej 12 miesięcy. Osoby te zaliczane są do emigrantów długookresowych i – razem z osobami, które wyemigrowały na stałe – powinny być uwzględnione w stanach ludności poszczególnych krajów (są rezydentami krajów przyjmujących). Zdecydowana większość polskich emigrantów przebywa za granicą w związku z pracą, chociaż wraz z upływem czasu zwiększa się odsetek osób – członków rodzin polskich emigrantów, pozostających na ich utrzymaniu (małżonkowie, dzieci). Osoby, które wyjechały w okresie od maja 2004 r. do końca 2011 r., w zdecydowanej większości przebywały za granicą podejmując pracę lub jej poszukując. W końcu marca 2011 r. ogólny odsetek osób przebywających w związku z pracą wynosił ok. 73%. Odsetek ten różnił się w zależności od kraju przebywania, najwyższy wynoszący ok. 90% odnotowano dla osób przebywających w Niderlandach.

³ Stan i ruch naturalny ludności w województwie podlaskim w 2011r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok, listopad 2012

⁴ Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego IV kwartał 2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok lutego 2013, http://www.stat.gov.pl/bialystok/69_963_PLK_HTML.htm [data dostępu: 19.03.2013r.]

Około 16% emigrantów przebywało za granicą z powodów rodzinnych, w tym najczęściej podawaną przyczyną szczegółową było towarzyszenie rodzinie, a kolejną – połączenie rodziny⁵.

Pracujący i bezrobotni

Jak wynika z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, w 2012 roku w woj. podlaskim zmniejszyła się liczba ludności **aktywnej zawodowo**⁶. W IV kwartale 2012r. liczba aktywnych zawodowo wyniosła 510 tys. osób, tj. o 2,3% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego (w skali kraju wzrost o 0,6%). Współczynnik aktywności zawodowej w grupie ludności powyżej 15 roku życia wyniósł 56,0%, tj. o 0,5 punktu więcej niż przed rokiem. Jednocześnie zwiększył się wskaźnik zatrudnienia o 0,4 punktu w skali roku, który wyniósł w IV kwartale 50,3%. Należy tu podkreślić, że oba te wskaźniki są na poziomie równym lub nieznacznie niższym niż średnia krajowa (Polska odpowiednio: wskaźnik aktywności zawodowej – 56,0%, wskaźnik zatrudnienia – 50,4%).

Tabela 1. Aktywność zawodowa ludności w wieku powyżej 15 roku życia (wg BAEL*) w woj. podlaskim w latach 2011-2012

Aktywność zawodowa ludności w wieku powyżej 15 roku życia (wg BAEL*)		IV kw. 2011	IV kw. 2012
Współczynnik aktywności zawodowej w %	Podlaskie	55,5	56,0
	Polska	55,7	56,0
Wskaźnik zatrudnienia w %	Podlaskie	49,9	50,3
	Polska	50,3	50,4
Stopa bezrobocia w %	Podlaskie	10,2	10,0
	Polska	9,7	10,1
Aktywność zawodowa ludności w wieku 20-64 lata (wg BAEL*)		IV kw. 2011	IV kw. 2012
Wskaźnik zatrudnienia w %	Podlaskie	66,3	67,7 (III kw)
	Polska	64,7	65,0

*) Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Białymstoku [data dostępu 21.03.2013r.]

W końcu 2011r. w gospodarce narodowej woj. podlaskiego **pracowało**⁷ 403,1 tys. osób, czyli 52,7% ludności województwa w wieku produkcyjnym. W porównaniu do końca poprzedniego roku liczba pracujących zwiększyła się o 5,1 tys. osób, tj. o 1,3%.

Województwo podlaskie jest regionem typowo rolniczym i udział pracujących w rolnictwie, łowiectwie i rybactwie jest znaczący. W 2011 r. wyniósł on 31,4% (126,6 tys. osób), tj. prawie dwukrotnie więcej niż średnia krajowa (17,1%). W porównaniu do roku ubiegłego wskaźnik ten zmniejszył się o 0,4 punktu proc. Zmniejszył się również - o 0,2 punktu proc. udział sektora przemysłowego w strukturze pracujących województwa i w końcu 2011r. wyniósł 15,3% (61,8 tys. osób). Podobnie zmniejszył się udział w strukturze pracujących woj. podlaskiego sekcji powszechnie zaliczanych do sektora usług nierynkowych, a mianowicie: administracji publicznej i obrony narodowej (spadek o 0,3 punktu proc. do 5,1% ogółu pracujących), a na poziomie poprzedniego roku pozostały: edukacja (8,4%) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (5,7%). Wzrósł natomiast udział budownictwa o 0,4 punktu proc. do 5,3% (21,3 tys. osób). Podobne pozytywne tendencje odnotowano w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych –

⁵ Informacja o rozmiarach i kierunkach emigracji z Polski w latach 2004 – 2011, Departament Badań Demograficznych GUS, Warszawa, wrzesień 2012r., *Materiał na konferencję prasową w dniu 25 września 2012 r.* http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/LU_infor_o_rozm_i_kierunek_emigra_z_polski_w_latach_2004_2011.pdf [data dostępu 04.02.2013r.]

⁶ Bank Danych Lokalnych http://www.stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.hier?p_id=988221&p_token=1296185302 [data dostępu 21.03.2013r.]

⁷ Pracujący w gospodarce narodowej w 2011 roku, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2012, s.40 i nast.,

wzrost o 0,1 punktu proc. do 13,9%, transport i gospodarka magazynowa – wzrost o 0,1 punktu proc. do 4,2%.

Tabela 2. Pracujący* w woj. podlaskim w latach 2010-2011 wg wybranych sekcji PKD
(stan w końcu roku)

SEKCJE PKD 2007 (Polskiej Klasyfikacji Działalności)	2010	Struktura w %	2011	Struktura w %	wzrost/ spadek liczby pracujących	
					w liczbach	w %
Liczba pracujących ogółem, w tym:	398005	100,0	403128	100,0	5123	1,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	126703	31,8	126584	31,4	-119	-0,1
Przemysł	61541	15,5	61778	15,3	237	0,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	55102	13,8	56072	13,9	970	1,8
Edukacja	33583	8,4	33697	8,4	114	0,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	22638	5,7	22959	5,7	321	1,4
Budownictwo	19679	4,9	21282	5,3	1603	8,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21407	5,4	20710	5,1	-697	-3,3
Transport i gospodarka magazynowa	16339	4,1	17049	4,2	710	4,3
Pozostałe	41013	10,3	42997	10,7	-1984	-4,8

Źródło: Rocznik Statystyczny województwa podlaskiego 2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012, s.125 i Pracujący w gospodarce narodowej w 2011 roku, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2012, s.40 i nast.,

Rośnie zatrudnienie w regionie. **Przeciętne zatrudnienie**⁸ w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń-grudzień wyniosło 99,1 tys. osób i było o 0,5% wyższe niż w 2011 r. (w kraju o 0,1%). W sektorze publicznym ukształtowało się ono na poziomie 9,4 tys. osób, tj. o 3,0% wyższym niż przed rokiem, natomiast w sektorze prywatnym wyniosło 89,7 tys. osób i zwiększyło się o 0,2% w stosunku do zanotowanego w poprzednim roku. W odniesieniu do 2011 r. najwyższy wzrost przeciętnego zatrudnienia wystąpił w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 32,5%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,5%), transporcie i gospodarce magazynowej oraz informacji i komunikacji (po 4,4%). Spadek miał miejsce m.in. w górnictwie i wydobywaniu (o 6,8%), obsłudze rynku nieruchomości (o 5,3%), jak również w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,0%). Wśród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku najwyższy wzrost odnotowano w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 41,1%), naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń (o 14,5%), a także produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 11,8%). Niższe niż przed rokiem zatrudnienie stwierdzono m.in. w jednostkach zajmujących się produkcją pozostałego sprzętu transportowego (o 20,7%), budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 12,5%), produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 11,0%), pozostałym górnictwem i wydobywaniem oraz produkcją wyrobów tekstylnych (po 6,8%).

W ostatnich latach na regionalnym rynku pracy utrzymywał się trend wzrostu poziomu **bezrobocia rejestrowanego**⁹. W 2011 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wzrosła o 2,2 tys. osób, tj. o 3,4% i ukształtowała się w końcu roku na poziomie 65,9

⁸ Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w grudniu 2012r., nr 12/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Styczeń 2013, s.2 i nast.

http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/bialystok/ASSETS_komunikat_2012_12.pdf [data dostępu 05.02.2013]

⁹ Dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku,

tys. osób. Następnie w 2012 roku odnotowano wzrost poziomu bezrobocia o 2,8 tys. osób, tj. o 4,2%, a więc większy niż w 2011r.

Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy woj. podlaskiego w końcu grudnia 2012 r. stanowili 14,6% ludności aktywnej zawodowo (w końcu 2011r. 14,1%). Na przestrzeni roku wartość stopy bezrobocia zwiększyła się więc o 0,5 punktu proc. Stopa bezrobocia w województwie podlaskim była wyższa od średniej krajowej o 1,2 punktu proc. (w grudniu 2011r. o 1,6 punktu), zmniejsza się więc sukcesywnie dystans woj. podlaskiego w stosunku do kraju.

Tabela 3. Poziom bezrobocia rejestrowanego w woj. podlaskim w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	XII 2011	XII 2012
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	65920	68705
wzrost/spadek do stanu z końca ubiegłego roku	+2159 (+3,4%)	+2785 (+4,2%)
Stopa bezrobocia - Podlaskie	14,1 (+0,3pkt)	14,6 (+0,5pkt)
Stopa bezrobocia - Polska	12,5 (+0,1pkt)	13,4 (+0,9pkt)

Źródło: Podlaski rynek pracy Grudzień 2012, s. 6 i nast., WUP w Białymstoku

Niekorzystną cechą rynku pracy na Podlasiu jest utrzymywanie się zróżnicowania terytorialnego poziomu bezrobocia. Najwyższy powiatowy wskaźnik stopy bezrobocia (22,5% - dla powiatu grajewskiego) stanowił 2,6-krotność wielkości wskaźnika najniższego (8,8% - dla powiatu wysokomazowieckiego).

Tabela 4. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w woj. podlaskim w końcu grudnia 2012r.

Powiat	Liczba bezrobotnych	% stopa bezrobocia (do aktywnych zawodowo)
Augustowski	4177	19,1
Białostocki	8658	18,2
Bielski	2180	9,4
Grajewski	4112	22,5
Hajnówka	2297	13,2
Kolneński	3168	19,7
Łomżyński	2555	13,2
Moniecki	2114	13,5
Sejneński	1832	20,3
Siemiatycki	1703	10,2
Sokółski	4793	16,9
Suwalski	1484	10,8
Wysokomazowiecki	2378	8,8
Zambrowski	3006	16,8
M. Białystok	16545	13,1
M. Łomża	3976	16,8
M. Suwałki	3727	13,0
Woj. podlaskie	68705	14,6
Polska	2136815	13,4

Źródło: Podlaski rynek pracy Grudzień 2012, s. 6, WUP w Białymstoku

Grupy osób będące w szczególnej sytuacji na podlaskim rynku pracy¹⁰

Rośnie poziom wykształcenia ludności województwa, a co za tym idzie, zmniejsza się udział osób reprezentujących **niższe poziomy wykształcenia** wśród bezrobotnych. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w końcu 2012 r. osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz

¹⁰ Dane własne WUP w Białymstoku

gimnazjalne i poniżej stanowiły 51,5% (w końcu 2011r. – 51,7%). Na przestrzeni roku zmniejszył się udział grupy osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym, natomiast udział osób, które zakończyły edukację na poziomie gimnazjalnym, pozostał bez zmian. Zwiększył się natomiast nieznacznie odsetek **bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych**, grupa ta stanowiła w końcu 2012 r. 30,2% (w końcu 2011r. 30,0%) i obejmowała 20,7 tys. osób. Jedną z mniej licznych grup bezrobotnych są **bezrobotni z wyższym wykształceniem** (9,3 tys. osób – 13,6%), jednak procent bezrobotnych specjalistów dynamicznie rośnie (w 2000 r. wynosił zaledwie 3,2%, w 2011r. – 13,3%). Związane to jest z niedostateczną liczbą miejsc pracy na lokalnym rynku, dlatego coraz częściej również absolwenci szkół wyższych mają problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

Chociaż w 2012 r. zmniejszyła się liczebność bezrobotnych do 25 roku życia rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy, ludzie młodzi nadal są jedną z najważniejszych grup ryzyka zatrudnieniowego. Głównym czynnikiem, determinującym bezrobocie wśród młodzieży jest niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy, brak odpowiednich praktyk zawodowych na poziomie gwarantującym zatrudnienie, a przede wszystkim niedostatek miejsc pracy na regionalnym rynku pracy. W końcu 2012 r. w ewidencji urzędów pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 14,6 tys. **osób bezrobotnych do 25 roku życia**, tj. o 0,2 tys. osób mniej niż w końcu 2011 roku (o 1,3%). Zmniejszył się również ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych o 1,2 punktu proc., chociaż nadal jest wysoki (21,2% ogółu bezrobotnych).

Trudna jest również sytuacja zawodowa **osób powyżej 50 roku życia**, a więc osób pozostających jeszcze w wieku aktywności zawodowej, które są zdolne do pracy i powinny pracować, jednak z różnych przyczyn przechodzą w okres zbyt wczesnej dezaktywizacji. Problem wydaje się przybierać na sile, przybywa bowiem ludności w tzw. wieku produkcyjnym niemobilnym (44-59/64 lata). W ciągu ostatniego roku poziom bezrobocia osób w wieku powyżej 50 r.ż. zwiększył się o 0,8 tys. – do 15,9 tys. osób, a ich udział w ogólnej populacji zarejestrowanych bezrobotnych wzrósł do 23,2% (w końcu 2011r. stanowiły one 23,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych).

W obraz rynku pracy województwa podlaskiego na stałe wpisało się **bezrobocie długotrwałe**, a w ostatnich latach znacznie przybrało na sile. W 2012 r. liczba długotrwałe bezrobotnych, tj. osób pozostających bez pracy ponad 12 m-cy (licząc łącznie w ciągu ostatnich 2 lat) wzrosła o 1,7 tys., a ich procentowy udział o 0,2 punktu. Jest to jedna z liczniejszych i trudniejszych do zaktywizowana kategorii bezrobotnych. W końcu 2012 r. stanowiła ona 55,6% ogółu bezrobotnych, a ich liczba ukształtowała się na poziomie 38,2 tys. osób. Z długością pozostawania bez pracy ściśle wiąże się poziom wykształcenia. Im niższy poziom wykształcenia, tym większe zagrożenie długotrwałym bezrobociem. W populacji długotrwałe bezrobotnych osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i niższym stanowiły większy odsetek niż wśród ogółu bezrobotnych – 57,2% wobec 51,5%.

Następnym, obok wykształcenia, wieku i czasu pozostawania bez pracy czynnikiem mającym wpływ na sytuację na rynku pracy jest **pleć**. W województwie podlaskim wskaźnik zatrudnienia kobiet jest dużo niższy od wskaźnika zatrudnienia mężczyzn (odpowiednio: 44,3% wobec 56,9% w IV kwartale 2012 r.). Jednakże, podobnie jak w roku poprzednim, pogarsza się sytuacja mężczyzn na rynku pracy i wśród osób bezrobotnych proporcje płci rozkładały się z przewagą mężczyzn. Na koniec 2012 r. **kobiety zarejestrowane jako bezrobotne** (31,6 tys.) stanowiły 45,9% ogółu. Od początku roku odsetek kobiet zmniejszył się o 2,2 punktu proc. Są jednak kategorie bezrobotnych, w których w dalszym ciągu utrzymuje się przewaga kobiet. Dotyczy to tradycyjnie bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia (84,5% z nich to kobiety), bezrobotnych absolwentów w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, wśród których kobiety stanowiły 52,5%, a w grupie bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia, kobiety stanowiły aż 63,9%. W trudniejszej sytuacji na rynku pracy stawia kobiety m.in. konieczność godzenia obowiązków domowych z pracą zawodową oraz niechętnie nastawienie pracodawców do zatrudniania kobiet, mimo posiadania niejednokrotnie lepszego wykształcenia. I tak, w przypadku podlaskich bezrobotnych 60,3% kobiet posiadało wykształcenie średnie i powyżej, podczas gdy odsetek mężczyzn o tym poziomie wykształcenia wynosił 38,5%.

Jako osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na podlaskim rynku pracy traktowani są również **niepełnosprawni**. W ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było w końcu 2012 r. 3,8 tys. bezrobotnych osób niepełnosprawnych, tj. 5,6% ogółu. Od początku roku liczebność tej grupy bezrobotnych zwiększyła się o 6,8% (o 0,2 tys. osób), zwiększył się także udział osób o 0,2 punktu proc. Przeważały tu, podobnie jak w latach poprzednich, osoby z orzeczoną lekką stopniem niepełnosprawności, głównie w związku z upośledzeniem narządu ruchu, chorobami psychicznymi, chorobami układu oddechowego i krążenia oraz z chorobami narządu wzroku. Dominująca grupa wiekowa to niepełnosprawni w wieku 45-54 lata oraz osoby reprezentujące niższe poziomy wykształcenia. Z usług urzędów pracy korzystają również osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako poszukujące pracy i nie pozostające w zatrudnieniu. Jest to grupa około 0,8 tys. osób w skali województwa.

Specyfiką podlaskiego rynku pracy jest wysoki procent **ludności zamieszkałej na wsi** i zatrudnionej w sektorze rolnym. Ponieważ jednak większość posiada indywidualne gospodarstwa rolne, jedynie część mieszkańców wsi faktycznie pozostających bez pracy i bez dochodu trafia do rejestrów bezrobotnych. W końcu 2012 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 23,7 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi i stanowili oni 34,6% ogółu bezrobotnych. Od początku roku obserwowano wzrost udziału osób zamieszkałych na wsi ewidencji bezrobotnych (o 1,3 tys.); w końcu 2011 roku stanowiły one 34,1%. Mieszkańcy wsi, mimo, że są mniej licznie reprezentowani w populacji podlaskich bezrobotnych, znajdują się w gorszej sytuacji na rynku pracy. Mają mniejszy dostęp do oferowanych miejsc pracy niż mieszkańcy miast. Dlatego też są bardziej zagrożeni bezrobociem strukturalnym - 57,0% z nich to osoby długotrwale bezrobotne. Nie bez znaczenia jest też poziom wykształcenia bezrobotnych mieszkańców wsi, gdyż bez wykształcenia średniego było 56,4% z nich. Wyższy jest też w tej grupie procent osób bez kwalifikacji zawodowych - 33,8%.

Tabela 5. Podstawowe grupy zarejestrowanych bezrobotnych w woj. podlaskim w latach 2011-2012 (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	2011		2012		Wzrost/spadek	
	liczba	%	liczba	%	w liczbach (+/-)	w %
Bezrobotni ogółem, w tym:	65920	100	68705	100,0	2785	4,2
kobiety	31736	48,1	31553	45,9	-183	-0,6
mężczyźni	34184	51,9	37152	54,1	2968	8,7
zamieszkali na wsi	22472	34,1	23746	34,6	1274	5,7
zamieszkali w miastach	43448	65,9	44959	65,4	1511	3,5
uprawnieni do zasiłku dla bezrobotnych	8145	12,4	8735	12,7	590	7,2
zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	1518	2,3	2065	3,0	547	36,0
absolwenci szkół	4456	6,8	4522	6,6	66	1,5
w tym absolwenci szkół wyższych	1488	2,3	1415	2,1	-73	-4,9
osoby do 25 roku życia	14737	22,4	14550	21,2	-187	-1,3
osoby powyżej 50 roku życia	15155	23,0	15933	23,2	778	5,1
bezrobotni długotrwale	36524	55,4	38182	55,6	1658	4,5
osoby bez kwalifikacji zawodowych	19764	30,0	20733	30,2	969	4,9
osoby bez doświadczenia zawodowego	20643	31,3	20854	30,4	211	1,0
osoby bez wykształcenia średniego	34055	51,7	35352	51,5	1297	3,8
osoby z wykształceniem wyższym	8650	13,1	9334	13,6	684	7,9
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	6233	9,5	6680	9,7	447	7,2

Wyszczególnienie	2011		2012		Wzrost/spadek	
	liczba	%	liczba	%	w liczbach (+/-)	w %
osoby samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	4470	6,8	4662	6,8	192	4,3
osoby, które po odbyciu kary pozbaw. wolności nie podjęły zatrudnienia	1405	2,1	1508	2,2	103	7,3
niepełnosprawni	3573	5,4	3815	5,6	242	6,8

Źródło: WUP w Białymstoku

Aktywne polityki rynku pracy

Rok 2012 przyniósł zwiększenie wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia; wydatki te stanowiły 48,8% ogółu wydatków z Funduszu Pracy (w 2011r. 43,6%). W związku z powyższym zwiększyła się liczba osób objętych aktywizacją zawodową.

W 2012 roku odnotowano **zwiększony ruch bezrobotnych**. Do urzędów pracy zgłosiło się 76,2 tys. bezrobotnych. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych zwiększyła się o 0,7 tys. (o 0,9%). Po raz pierwszy zgłosiło się 17,1 tys. osób, czyli 22,5% ogółu nowo rejestrujących się i było to więcej niż przed rokiem o 0,8 tys. osób.

W analizowanym okresie wyrejestrowało się natomiast 73,4 tys. bezrobotnych, czyli nieznacznie więcej niż w poprzednim roku (o 68 osób, tj. o 0,1%). Główne przyczyny odpływów to: podjęcia pracy (42,3% odpływów) oraz niepotwierdzenie gotowości do pracy (27,4% odpływów).

W 2012 roku pracę podjęło 31037 osób bezrobotnych, z tego 15,4% pracę subsydiowaną, a 84,6% niesubsydiowaną. Liczba podjęć pracy zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego o 0,4 tys. osób, tj. o 1,3%. Zmniejszenie dotyczyło podjęć pracy niesubsydiowanej (o 1,5 tys., tj. o 5,5%), jednocześnie jednak wzrosła liczba podjęć pracy subsydiowanej (o 1,1 tys., tj. o 30,9%).

W 2012 r. **subsydiowane zatrudnienie** podjęło 4,8 tys. bezrobotnych. Prace interwencyjne rozpoczęło 1,5 tys. bezrobotnych (spadek o 0,1 tys.), zaś w ramach robót publicznych zaktywizowano 1,0 tys. osób (wzrost o 0,3 tys.). W bieżącym roku zwiększyła się też liczba bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą, a także bezrobotnych zatrudnianych w ramach otrzymywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. 1,4 tys. bezrobotnych podjęło działalność gospodarczą (wzrost o 0,6 tys. osób), a w wyniku refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w 2012 roku odpływ wyniósł 0,9 tys. bezrobotnych i był o 0,3 tys. wyższy niż przed rokiem.

Jeśli chodzi o pozostałe aktywne formy (**szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne i realizację indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego**), to ich liczba zwiększyła się i w 2012 roku objęły one łącznie 10,1 tys. osób bezrobotnych (13,8% ogółu bezrobotnych opuszczających w tym okresie rejestry urzędów pracy). W roku poprzednim było to 6,4 tys. osób i stanowiły one 8,8% ogółu wyłączeń z ewidencji PUP.

Oferty pracy

Od początku br. pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 19,6 tys. **wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej** i było to o 2,9 tys., tj. o 17,4% więcej niż przed rokiem. Zwiększyła się zarówno liczba ofert pracy niesubsydiowanej (9,7 tys.) o 0,2 tys., tj. o 2,6%, jak i subsydiowanej (9,9 tys.) o 2,7 tys., tj. o 36,7%. Spośród ogółu propozycji pracy było 12,7 tys. miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (64,5%) i w porównaniu do roku poprzedniego liczba ta zwiększyła się o 0,6 tys., tj. o 4,9%. Miejsc aktywizacji zawodowej było natomiast 7,0 tys., tj. o 2,3 tys. (o 50,1%) więcej niż w roku poprzednim i w większości dotyczyły ofert stażu (6,2 tys.) i ofert pracy społecznie użytecznej (0,8 tys.).

Zwolnienia grupowe

W 2012 roku w woj. podlaskim odnotowano 43 zgłoszenia zamiaru dokonania zwolnień grupowych z 28 zakładów na liczbę 683 pracowników. W wyniku tych zgłoszeń faktycznych zwolnień dokonało 27 zakładów pracy i objęto nimi 604 pracowników. Największe zwolnienia miały miejsce w następujących branżach: przetwórstwo mięsne (197 osób), budownictwo (166 osób), handel (80 osób), sprzedaż hurtowa żywności, napojów (88 osób).

W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano spadek liczby zwolnień grupowych w roku poprzednim 24 zakłady zgłosiły zamiar zwolnienia 889 pracowników (w ramach 54 zgłoszeń), a faktycznie 21 zakładów zwolniło 856 pracowników).

W 2012r. do urzędów pracy zgłosiło się 2,2 tys. bezrobotnych, którzy stracili pracę w wyniku zwolnień grupowych (o 0,7 tys. więcej niż w poprzednim roku). W końcu 2012 roku w rejestrach bezrobotnych pozostawało 2,1 tys. osób zwolnionych w tym trybie i stanowiły one 3,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność tej grupy bezrobotnych zwiększyła się o 0,5 tys. osób, tj. o 36,0%.

Przedsiębiorczość

Według danych REGON w końcu grudnia 2012 r. w województwie podlaskim zarejestrowanych było 94,7 tys. **podmiotów gospodarki narodowej**¹¹ (bez rolników indywidualnych), tj. o 3,0 tys. więcej niż w końcu 2011 r. (o 3,3%). 96,6% podmiotów działało w sektorze prywatnym. W ramach tego sektora przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, których zanotowano 74,0 tys. i stanowiły one 78,1% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów. Najwięcej podmiotów prowadziło działalność w sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych – 25,4 tys. (o 0,1% więcej niż w końcu grudnia 2011 r.), budownictwo – 11,7 tys. (o 3,6% więcej), przetwórstwo przemysłowe – 7,7 tys. (o 3,0% więcej) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 7,5 tys. (o 3,7% więcej).

Istotne znaczenie w gospodarce regionu ma sektor MŚP. Udział małych i średnich przedsiębiorstw w ogólnej liczbie przedsiębiorstw wynosi około 99% i działają one głównie w sekcji: handel i naprawy.

W woj. podlaskim występuje dość duże zróżnicowanie terytorialne pod względem rozmieszczenia podmiotów. Najwięcej podmiotów funkcjonowało na terenie miast: Białystok, Suwałki i Łomża oraz w powiatach białostockim, augustowskim i wysokomazowieckim, zaś najmniej w powiatach sejneńskim i suwalskim.

Edukacja

Dostępność systemu szkolnictwa oraz wzrost aspiracji edukacyjnych społeczeństwa spowodowały podniesienie poziomu wykształcenia ludności woj. podlaskiego. Coraz więcej osób kontynuuje naukę na wyższych poziomach kształcenia. Rośnie liczba studentów i absolwentów studiów wyższych.

W **szkolnictwie woj. podlaskiego**¹² od kilku lat zmniejsza się liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2011/12 w szkołach ponadgimnazjalnych kształciło się 47,9 tys. uczniów. Na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego najwięcej uczniów uczyło się w liceach ogólnokształcących – 22,4 tys., dalsze 0,7 tys. uczniów uczyło się w liceach profilowanych, 19,1 tys. uczniów uczęszczało do techników oraz 4,8 tys. – do zasadniczych szkół zawodowych.

Liczba uczniów kształcących się na poziomie ponadgimnazjalnym zmniejszyła się o 2,5 tys. osób (o 5,0%). Spowodowane to było głównie wkraczaniem do szkół roczników niżu demograficznego. W porównaniu do poprzedniego roku szkolnego zmniejszyła się liczba uczniów liceów ogólnokształcących (o 2,5%) oraz liczba uczniów w liceach profilowanych (aż o 33,1%).

¹¹ Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego nr 12/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Grudzień 2012, s.2 i nast. http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/bialystok/ASSETS_komunikat_2012_12.pdf [data dostępu 06.02.2013], Bank Danych Lokalnych

¹² Edukacja w województwie podlaskim w roku szkolnym 2011/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok wrzesień 2012, s.4 i nast.

Zmniejszyła się również liczba uczniów kształcących się w zasadniczych szkołach zawodowych (o 9,1%), jak i liczba uczniów techników (o 5,5%).

Zwiększyła się liczba słuchaczy kształcących się w szkołach policealnych. W roku szkolnym 2011/12 szkolnictwo policealne obejmowało 16,2 tys. uczniów (o 20,7% więcej niż w poprzednim roku szkolnym).

W roku akademickim 2011/12 zmniejszyła się liczba studentów szkół wyższych. Na terenie woj. podlaskiego działało 18 wyższych uczelni, na których kształciło się 50,9 tys. studentów, tj. o 4,1% mniej niż przed rokiem. Spośród podlaskich studentów najwięcej, bo 29,0% kształciło się na Uniwersytecie w Białymstoku (15,2 tys. osób). Na Politechnice Białostockiej kształciło się 27,1% ogółu studentów (13,8 tys. osób). Uniwersytet Medyczny, jedna z najstarszych uczelni województwa, kształcił 0,9% ogółu podlaskich studentów (4,7 tys. osób).

W roku akademickim 2010/11 podlaskie uczelnie wyższe ukończyło 15,3 tys. absolwentów, tj. o 2,5% więcej niż w poprzednim roku. Wśród ogółu absolwentów uczelni wyższych przeważały osoby kończące studia niestacjonarne – 55,4%.

Podsumowanie

W 2012 roku na rynku pracy w woj. podlaskim zwiększyło się tempo wzrostu bezrobocia. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła o 2,8 tys. osób (o 4,2%), podczas gdy rok wcześniej o 2,2 tys. (o 3,4%). W ślad za tym, w 2012 r. zwiększyła się wartość stopy bezrobocia rejestrowanego o 0,5 punktu, odbyło się to jednak w mniejszym stopniu niż przeciętnie w kraju, gdzie odnotowano wzrost o 0,9 punktu. Jednocześnie jednak poprawił się również wskaźnik zatrudnienia, który w okresie IV kw. 2011 – IV kw. 2012 zwiększył się o 0,4 punktu proc., podobnie jak współczynnik aktywności zawodowej, którego wartość wzrosła o 0,4 punktu proc., oba osiągnęły wartości równe lub zbliżone do średniej krajowej.

Bezrobocie pozostaje podstawowym problemem podlaskiego rynku pracy, jest to rynek mocno zróżnicowany zarówno pod względem terytorialnym, jak i strukturalnym, o wyraźnych cechach dysproporcji. W związku z tym w większości kategorii bezrobotnych odnotowano wzrosty poziomu bezrobocia, przy czym największe dotyczyły: mężczyzn (o 3,0 tys.), osób długotrwale bezrobotnych (o 1,7 tys.), osób bez wykształcenia średniego (o 1,3 tys.), osób bez kwalifikacji zawodowych (o 1,0 tys.), osób powyżej 50 roku życia (o 0,8 tys.). Zmniejszyła się natomiast liczba bezrobotnych osób do 25 roku życia (o 0,2 tys.) i absolwentów szkół wyższych (o 73 osoby) oraz kobiet (o 0,2 tys.).

Jednocześnie jednak, w przeciwieństwie do poprzedniego roku, w 2012 roku zwiększyła się liczba podmiotów gospodarczych (o prawie 3 tys., o 3,3%). Wzrosła również liczba miejsc pracy zgłaszanych przez przedsiębiorców do urzędów pracy (o 2,9 tys., o 17,4%) i to zarówno subsydiowanych ze środków publicznych, jak i niesubsydiowanych. Odnotowano też wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (o 0,5%).

W 2012 roku zwiększyła się kwota środków z Funduszu Pracy przeznaczonych na aktywizację zawodową bezrobotnych. Działania urzędów pracy, zmierzające do aktywizacji zawodowej osób będących w trudnej sytuacji na rynku pracy, objęły w 2012 roku o prawie 48% osób więcej niż przed rokiem. Zwiększyły się zarówno możliwości podjęcia zatrudnienia subsydiowanego, uzyskania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej czy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla zatrudnionego bezrobotnego, jak i zdobycia kwalifikacji i doświadczenia w ramach szkoleń i staży.

5. ROZDZIAŁ III. Cele i założenia realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich na 2013 r.

I. Cele realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich na 2013 r.

Cele regionalnej polityki rynku pracy określone w Podlaskim Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2013 r.:

1. **wzrost wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat – do 66,5% do końca 2013 r.** poprzez wprowadzenie większej liczby osób na rynek pracy, zwłaszcza młodzieży, osób starszych, pracowników nisko wykwalifikowanych,*

*wskaźnik zatrudnienia i jego prognoza do roku 2020 w województwie podlaskim.

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
65,6	66,6	66,0	66,5	67,0	67,5	68,2	69,0	69,8	71,0	71,5

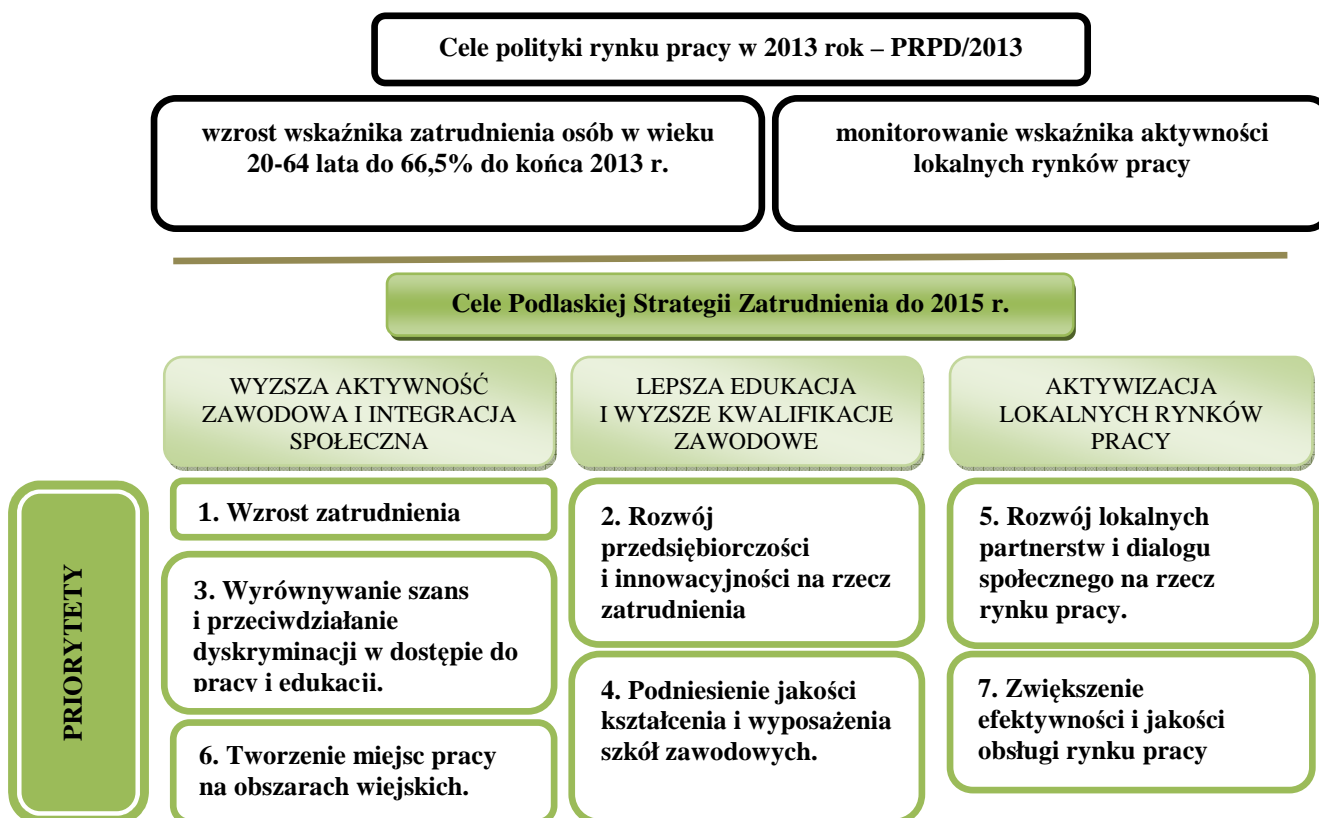
2. **monitorowanie wskaźnika aktywności lokalnych rynków pracy (wskaźnik na poziomie nie niższym niż 44,5% do końca 2013 r.).****

** kształtowanie się wskaźnika aktywności lokalnych rynków pracy w latach 2010-2012 i prognozę w 2013 r. pokazuje tabela poniżej:

2010 r.			2011 r.			2012 r.			PROGNOZA 2013 r.		
Średnioroczny stan bezrobotnych	Podjęcia pracy w roku	Wskaźnik (%)	Średnioroczny stan bezrobotnych	Podjęcia pracy w roku	Wskaźnik (%)	Średnioroczny stan bezrobotnych	Podjęcia pracy w roku	Wskaźnik (%)	Średnioroczny stan bezrobotnych	Podjęcia pracy w roku	Wskaźnik (%)
61630	32794	53,2	64617	31430	48,6	66628	31037	46,6	69577	30979	44,5

Powyższe cele PRPD/2013 nawiązują do celów Podlaskiej Strategii Zatrudnienia do 2015 r., w które wpisano działania i zadania zgłoszone do realizacji w zakresie polityki rynku pracy w roku 2013 (Tabela 2).

Schemat 1. Cele regionalnej polityki rynku pracy i PSZ

Tabela 2. Działania i zadania Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2013 r.

PRIORYTETY	DZIAŁANIA	ZADANIA	
1. Wzrost zatrudnienia	Działanie 1. Promocja mobilności na rynku pracy.	Zadanie 1.1 Świadczenie i rozwijanie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.	
		Zadanie 1.2. Realizacja usług sieci EURES.	
		Zadanie 1.3 Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych.	
		Zadanie 1.4. Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji.	
	Działanie 2. Aktywizacja zawodowa młodzieży.	Zadanie 2.1. Aktywizacja zawodowa młodzieży uczącej się i bezrobotnej w ramach działań OHP.	
		Zadanie 2.2. Wspieranie aktywności zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia młodzieży przez urzędy pracy.	
	Działanie 3. Pobudzanie aktywności zawodowej w regionie.	Zadanie 3.1. Wdrażanie Działania 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie w ramach POKL.	
		Zadanie 3.2 Wsparcie osób powyżej 50 roku życia na regionalnym rynku pracy.	
		Zadanie 3.3 Zwiększenie szans na zatrudnienie oraz wzrost aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań urzędów pracy.	
		Zadanie 3.4 Podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez promocję rozwoju zielonej gospodarki w regionie.	
	2. Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności na rzecz zatrudnienia	Działanie 1. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.	Zadanie 1.1 Wdrażanie Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia w ramach POKL.
			Zadanie 1.2 Wspieranie osób zainteresowanych podejmowaniem działalności gospodarczej oraz pracodawców tworzących nowe miejsca pracy na regionalnym rynku pracy.
Zadanie 1.3 Ułatwianie dostępu do finansowania działalności gospodarczej.			
Zadanie 1.4 Zapewnienie usług informacyjnych i szkoleniowych dla przedsiębiorców.			
Działanie 2. Wspieranie tworzenia i rozwoju firm innowacyjnych oraz współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw.		Zadanie 2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw w ramach Poddziałania 8.2.1 POKL.	
		Zadanie 2.2. Stypendia doktoranckie.	
Działanie 3. Podnoszenie kwalifikacji kadr regionalnej gospodarki.		Zadanie 3.1 Wdrażanie Poddziałania 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw PO KL.	
		Zadanie 3.2 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych w regionie zgodnie z potrzebami rynku pracy	

		Zadanie 3.3 Promowanie przedsiębiorczości wśród kobiet.
		Zadanie 3.4 Wdrażanie Poddziałania 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie PO KL.
		Zadanie 3.5 Wsparcie osób zwolnionych z zakładów pracy z powiatów: augustowskiego, sejneńskiego, grajewskiego, suwalskiego.
3. Wyrównywanie szans i przeciwdziałanie dyskryminacji w dostępie do pracy i edukacji.	Działanie 1. Sprzyjanie zatrudnieniu w ramach ekonomii społecznej.	Zadanie 1.1 Zatrudnienie socjalne poprzez tworzenie centrów integracji społecznej.
		Zadanie 1.2 Wdrażanie Działania 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej POKL
		Zadanie 1.3 Rozwój ekonomii społecznej w subregionie suwalskim i łomżyńskim.
		Zadanie 1.4 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na rynku pracy.
		Zadanie 1.5 Prowadzenie badań i analiz z obszaru polityki społecznej w województwie podlaskim.
	Działanie 2. Aktywna integracja	Zadanie 2.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji
		Zadanie 2.2 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych oraz poprawa dostępu do zatrudnienia.
	Działanie 3. Tworzenie warunków równych szans edukacyjnych	Zadanie 3.1 Upowszechnianie edukacji przedszkolnej.
	Działanie 4. Wsparcie programów edukacyjnych mających na celu wyrównanie szans uczniów i dzieci.	Zadanie 4.1 Wsparcie szans edukacyjnych uczniów i jakości usług edukacyjnych.
		Zadanie 4.2 Wspieranie talentów.
Działanie 5. Aktywizacja zawodowa cudzoziemców objętych w Polsce ochroną międzynarodową.	Zadanie 5.1 Wspieranie integracji zawodowej i społecznej cudzoziemców objętych w Polsce ochroną międzynarodową.	
4. Podniesienie jakości kształcenia i wyposażenia szkół zawodowych	Działanie 1. Wspieranie kształcenia ustawicznego oraz działań na rzecz rozwoju zawodowego zgodnie z potrzebami rynku pracy.	Zadanie 1.1 Upowszechnianie kształcenia ustawicznego i poszerzanie dostępu do szkoleń i przekwalifikowań.
		Zadanie 1.2 Podwyższenie kompetencji kluczowych mieszkańców regionu.
		Zadanie 1.3 Upowszechnianie doradztwa edukacyjnego wśród osób dorosłych.
		Zadanie 1.4 Podnoszenie kompetencji ogólnych mieszkańców powiatów suwalskiego, augustowskiego, sejneńskiego i sokólskiego.
		Zadanie 1.5 Opracowanie strategii i modelu usług doradztwa edukacyjno – szkoleniowego.
		Zadanie 1.6 Wzmacnianie potencjału rozwojowego i innowacyjnego szkół.
		Zadanie 1.7 Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w województwie podlaskim.

	Działanie 2. Wspieranie kształcenia w zawodach i umiejętnościach poszukiwanych na rynku pracy.	Zadanie 2.1 Tworzenie warunków do uzyskania oraz podwyższania kwalifikacji zawodowych. Zadanie 2.2 Podwyższanie kwalifikacji zawodowych wśród kadry pedagogicznej.
	Działanie 3. Wspieranie modernizacji szkolnictwa zawodowego	Zadanie 3.1 Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe.
5. Rozwój lokalnych partnerstw i dialogu społecznego na rzecz rynku pracy.	Działanie 1. Rozwój porozumień na rzecz zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich w regionie.	Zadanie 1.1 Wdrażanie Poddziałania 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności PO KL. Zadanie 1.2 Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich.
6. Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich.	Działanie 1. Wsparcie kształcenia mieszkańców obszarów wiejskich.	Zadanie 1.1 Pobudzanie oddolnych inicjatyw edukacyjnych na obszarach wiejskich. Zadanie 1.2 Aktywizacja zawodowa ludności wiejskiej.
7. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy	Działanie 1. Podwyższenie jakości usług świadczonych przez instytucje rynku pracy. Działanie 2. Rozwój poradnictwa i informacji zawodowej oraz podniesieni jakości usług. Działanie 3. Rozwijanie i doskonalenie systemu informacji, monitorowania i prognozowania popytu na pracę, w tym doskonalenie i aktualizowanie wiedzy o zawodach deficytowych i nadwyżkowych.	Zadanie 1.1 Upowszechnianie instrumentów wsparcia w ramach POKL. Zadanie 2.1 Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej. Zadanie 2.2 Wzmocnienie i rozwój publicznych służbach zatrudnienia. Zadanie 3.1. Budowa systemu monitorowania regionalnego rynku pracy. Zadanie 3.2. Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

II. Założenia realizacji polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w 2013 r.

Ogólne założenia regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich na rok 2013.

1) Określa się priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia w 2013 r., w szczególności:

- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby do 25 roku życia,
- osoby powyżej 50 roku życia,
- osoby niepełnosprawne,
- kobiety,
- mieszkańcy obszarów wiejskich,
- osoby bez kwalifikacji zawodowych.

2) kryteria podziału środków Funduszu Pracy przyznanych dla województwa podlaskiego na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, na podstawie których następuje podział środków FP na samorządy powiatowe uwzględniają:

- udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- udział bezrobotnych do 25 r.ż. w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- udział bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- odpływy z bezrobocia i napływy do bezrobocia,
- efektywność programów rynku pracy realizowanych na terenie powiatu i przyjęcie sposobu liczenia środków przyznanych dla powiatu wg tego kryterium w sposób preferujący powiaty, które osiągnęły wysoką efektywność realizowanych programów,
- stopę bezrobocia,
- udział środków FP przeznaczonych na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ogólnej kwocie limitu środków FP przeznaczonych na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

3) sformułowano następujące rekomendacje w obszarze polityki rynku pracy (część rekomendacji z uwagi na swoją aktualność jest powtórzona z lat ubiegłych):

PROBLEMY/WYZWANIA REGIONALNEGO RYNKU PRACY	REKOMENDACJE
Wysoki poziom bierności zawodowej kobiet	<ul style="list-style-type: none"> - koncentracja na aktywnej pomocy kobietom pozostającym poza rynkiem pracy w długim okresie czasu poprzez wsparcie finansowe dla kobiet w celu podniesienia lub uzupełnienia kwalifikacji zawodowych oraz zwiększenie roli doradców zawodowych w kreowaniu ścieżki edukacyjnej i zawodowej, - przełamanie stereotypów dotyczących postrzegania społecznej roli kobiety poprzez organizację różnego rodzaju kampanii i akcji dotyczących ról kobiecych i męskich, a także kreujących rolę kobiety aktywnej zawodowo, - dopasowanie podejmowanych działań aktywizacyjnych do wieku osób objętych wsparciem oraz do ich sytuacji rodzinnej, - organizacja warsztatów prowadzonych przez psychologów (trenerów motywacyjnych) wpływających na zmianę samostrzegania oraz zachęcania do podejmowania aktywności w kierunku poszukiwania pracy
Ograniczona pomoc instytucjonalna oraz skłonność pracodawców do elastycznego zatrudniania kobiet	<ul style="list-style-type: none"> - promocja elastycznego zatrudniania kobiet wśród pracodawców, - opracowanie spójnej strategii na szczeblu wojewódzkim wspierających zatrudnienie młodych kobiet oraz młodych matek (ulgi dla przedsiębiorców, ulotki informacyjne mające na celu zwiększenie świadomości pracodawców w obszarze zatrudniania kobiet, promowanie elastycznych form zatrudnienia), - aktywizacja kobiet do podejmowania działalności gospodarczej, m.in. w zakresie usług opiekuńczych, - działania na rzecz realizacji polityki kształcenia zawodowego, adekwatnego do panującej sytuacji na regionalnym rynku pracy, - monitorowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych w odniesieniu do rynku pracy kobiet, - tworzenie relacji sektora edukacji z biznesem w celu dostosowania procesu edukacji do

	<p>potrzeb rynku pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie bieżących działań informacyjnych skierowanych do migrantów powrotnych z wykorzystaniem istniejących kanałów informacyjnych tj: stron internetowych instytucji jednostek samorządu terytorialnego, materiałów informacyjnych rozpowszechnianych w urzędach oraz w środkach transportu, - rozwój doradztwa zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób powracających z zagranicy, - wydelegowanie w urzędach pracy osób, które mogłyby udzielać szczegółowych informacji nt procedur prawnych, pomocy instytucjonalnej kierowanej do tej grupy beneficjentów, a także udzielać pomocy w przeprowadzeniu procesu walidacji uzyskanych za granicą kwalifikacji i umiejętności. - cykliczne monitorowanie skali migracji powrotnych i wpływu migracji powrotnych na lokalny i regionalny rynek pracy, a także badanie potrzeb socjalnych i zdrowotnych osób powracających.
<p>Niewystarczające wsparcie kierowane do osób powracających z zagranicy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - promowanie dobrych praktyk wykorzystania programu w województwie poprzez przygotowanie materiałów bazujących na opisach dobrych praktyk, prezentujących korzyści realizacji PSU dla każdej grupy interesariuszy, - promocja PSU w gminach, szczególnie tych, które nie partycypują w ich organizacji. Informacja powinna być skierowana do wójtów i burmistrzów, którzy są osobami decyzyjnymi na poziomie gminy w kwestii organizacji PSU. - przeprowadzenie na poziomie regionalnym forum debaty publicznej, angażujących wszystkich kluczowych interesariuszy na temat efektów stosowania tego instrumentu i możliwości poprawy jego skuteczności i efektywności. - zakończenie programu powinno być związane z rozpoczęciem udziału w kolejnej formie wsparcia, aby nie zaprzepaścić efektu mobilizującego, - połączenie odbywania prac społecznie użytecznych ze skierowaniem ich uczestników do Centrum Integracji Społecznej, Klubu Integracji Społecznej lub programów wspierających osoby bezrobotne w otwarciu spółdzielni socjalnych (lub inne formy przedsiębiorstw społecznych). Doradcy zawodowi i pracownicy socjalni powinni informować uczestników PSU o odbywających się kursach i szkoleniach związanych z ekonomią społeczną, - przeregulowany proces organizacji PSU wymaga zmian na poziomie systemowym dotyczących szczególnie przejścia na raportowanie i rozliczania godzin pracy w trybie miesięcznym.
<p>Niewielka skala wykorzystania programu prac społecznie użytecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne podejście do każdej osoby długotrwale bezrobotnej, w oparciu o możliwie szeroki wachlarz działań; - współpraca urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej w zakresie powrotu do aktywności zawodowej; - tworzenie kompleksowych programów wsparcia, które wzajemnie się uzupełniają np.: szkoleń zawodowych połączonych ze stażem, indywidualnego poradnictwa zawodowego i grupy wsparcia. Ważne jest również aby taka interwencja nastąpiła szybko, zanim osoba bez pracy popadnie w bierność zawodową; - współpraca z pracodawcami w zakresie wspierania zatrudniania osób długotrwale bezrobotnych; - promowanie działań, które nakładają na pracodawcę zobowiązania do zatrudnienia bezrobotnego np.: prace interwencyjne, doposażenie stanowisk pracy;
<p>wzrastający udział osób długotrwale bezrobotnych wśród ogółu bezrobotnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja zawodowa powinna być poprzedzona aktywizacją społeczną; - ścisła współpraca ośrodków pomocy społecznej, powiatowych urzędów pracy oraz organizacji pozarządowych; - wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej oraz tworzenie miejsc pracy w niepełnym wymiarze czasu, tak aby osoba bezrobotna mogła stopniowo przyzwyczajać się do nowych obowiązków;
<p>wysoki udział osób biernych zawodowo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój elastycznych form zatrudnienia, umożliwiających pracę osobom niepełnosprawnym (kampania informacyjno-promocyjna dot. elastycznych form zatrudniania oraz ich korzyści); - dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywizacji zawodowej, - promocja wśród osób niepełnosprawnych idei kształcenia ustawicznego oraz zachęcanie do podnoszenia wykształcenia i kompetencji zawodowych; - wspieranie przedsiębiorców w tworzeniu miejsc pracy dostosowanych do potrzeb osób
<p>niski wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych</p>	

	<p>niepełnosprawnych oraz informowanie ich o możliwościach otrzymania dofinansowania do wynagrodzeń i przystosowania stanowisk pracy;</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie systemu stypendiów dla osób niepełnosprawnych z najbardziej potrzebujących rodzin, na poziomie kształcenia ponadgimnazjalnym; - współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych; - stworzenie punktu informacyjnego w którym osoby niepełnosprawne mogłyby uzyskać informacje nt. możliwości wsparcia ze strony instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej;
<p>niewystarczające wsparcie kształcenia i zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do skali potrzeb.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - intensyfikacja przyszłych działań na rzecz grupy osób powyżej 50 roku życia (np. szkolenia, staże); - wyróżnianie grupy osób powyżej 50 roku życia jako beneficjentów planowanych działań we wszystkich dokumentach strategicznych dotyczących rozwoju woj. podlaskiego; - większa liczba projektów w ramach PO KL nakierowanych na potrzeby osób powyżej 50 roku życia (w tym szkoleń (1) związanych z aktywnym poszukiwaniem pracy, autoprezentacją i kontaktem z pracodawcą; (2) dających uprawnienia do wykonywania konkretnych czynności np.: obsługi wózków widłowych, opieki nad dziećmi, pracy w recepcji hotelu); - wyróżnianie firm, które stwarzają miejsca pracy dla osób powyżej 50 roku życia np.: w ramach konkursów promujących dobre praktyki; - wsparcie pracodawców zarówno w zatrudnianiu, jak i utrzymywaniu stanowisk zajmowanych przez osoby powyżej 50 roku życia; - w stosunku do osób długotrwale bezrobotnych z najniższym wykształceniem należy zastosować szereg zintegrowanych działań np.: wsparcie szkoleniowo doradcze, dofinansowanie miejsc pracy; - upowszechnienie elastycznych form zatrudnienia wśród osób powyżej 50 roku życia, dzięki którym mogłyby one jednocześnie korzystać z przywilejów wieku emerytalnego i pracować.
<p>niskie kwalifikacje zawodowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie, organizowanie i finansowanie szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy powinno być prowadzone w sposób zapewniający zwiększenie wskaźnika szkolonych osób przy równoczesnym wzroście jakości i efektywności szkoleń; powinny być podejmowane działania motywujące do podejmowania szkoleń, zarówno osoby bezrobotne jak i zatrudnione; preferowane powinny być szkolenia, po ukończeniu których uczestnik zdobywa zaświadczenie (certyfikat, dyplom, świadectwo) uprawniające do wykonywania zawodu w kraju i za granicą, - należy podjąć zdecydowane działania w kierunku zwiększenia dopasowania oferty szkoleniowej do rzeczywistych potrzeb rynku pracy, w tym celu przy ustalaniu planów szkoleń należy kierować się dostępnymi wynikami badań zapotrzebowania na kwalifikacje i kompetencje.
<p>zwiększenie efektywności usług rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - należy zrewidować procesy aktywizacji osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy pod kątem skuteczności stosowanych form i metod aktywizacji i wyeliminowania sytuacji kilkakrotnego, bezskutecznego stosowania instrumentów rynku pracy, - promowanie oraz zwiększenie dostępności środków na dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, - koncentrowanie się na zwiększeniu trafności doboru programów i instrumentów rynku pracy do specyficznych potrzeb klientów, tak aby przekładało się to na efektywność realizowanych usług i instrumentów rynku pracy, - konieczne jest zrewidowanie sposobu kwalifikowania osób bezrobotnych do objęcia wsparciem w celu oferowania instrumentów rynku pracy osobom, które bez wsparcia urzędu pracy nie są w stanie samodzielnie powrócić na rynek pracy. Zdecydowanie należy dążyć do unikania obejmowania wsparciem osób, które bez tego wsparcia są w stanie zaistnieć na rynku pracy samodzielnie; - stosowanie usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń i udziału w Klubie Pracy jako powszechnej formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, - dążenie do kompleksowości wsparcia w planowaniu wsparcia osobom bezrobotnym, poszukującym pracy i zagrożonych zwolnieniami i osiągnięcie wysokiej efektywności realizowanych działań, - zwrócenie szczególnej uwagi na egzekwowanie efektywności realizowanych instrumentów rynku pracy,

6. ROZDZIAŁ IV. Działania na rzecz zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich przyjęte do realizacji na 2013 r. wg priorytetów Podlaskiej Strategii Zatrudnienia do 2015 r.

6.1. PRIORYTET I. Wzrost zatrudnienia

Działanie 1. PROMOCJA MOBILNOŚCI NA RYNKU PRACY.

Cel: Zwiększenie liczby osób na regionalnym rynku pracy otrzymujących wsparcie w zakresie usług poradnictwa i informacji zawodowej oraz pomocy w poszukiwaniu pracy.

Zadanie 1.1 Świadczenie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy.

Planowane działania:

W ramach Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej – organizowanie i świadczenie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w formie indywidualnej i grupowej; diagnozowanie predyspozycji zawodowych i uzdolnień; prowadzenie poradnictwa i informacji zawodowej na odległość (telefonicznie i drogą elektroniczną); świadczenie pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy i prowadzenie zajęć aktywizacyjnych; wspomaganie powiatowych urzędów pracy w prowadzeniu poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej na rzecz bezrobotnych i poszukujących pracy; gromadzenie, opracowywanie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych i innych zasobów pomocnych w aktywnym poszukiwaniu pracy; udostępnianie klientom zasobów informacji zawodowych zgromadzonych w Centrach oraz stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu i elektronicznych baz danych, Video CV; wspieranie rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników poprzez świadczenie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej; prowadzenie banku programów z zakresu porad grupowych, spotkań informacyjnych i zajęć aktywizacyjnych; rozwijanie współpracy z instytucjami rynku pracy oraz innymi instytucjami i organizacjami w zakresie propagowania poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej; organizowanie i współudział w imprezach typu: konferencje, seminaria, targi pracy, dni otwarte, giełdy pracy; zwiększanie dostępności usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej poprzez organizowanie sesji wyjazdowych w teren;

Planowane efekty:

- liczba osób korzystających z informacji zawodowej indywidualnie: 7600
- liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego w formie grupowej: 750
- liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej: 1760
- liczba osób uczestniczących w zajęciach aktywizacyjnych: 380
- liczba pracodawców korzystających z informacji zawodowej: 30
- liczba wyjazdów sesji wyjazdowych w teren (gminy, PUP): 12
- liczba zorganizowanych przedsięwzięć własnych i współudział w przedsięwzięciach instytucji - rynku pracy: 22
- liczba opracowanych i zaktualizowanych informacji zawodowych o charakterze lokalnym na temat zawodów, szkół, pracodawców, instytucji: 80
- liczba badań testowych: 180

Zadanie 1.2. Realizacja usług sieci EURES.

Planowane działania:

Działania mają na celu poprawę dostępu do usług sieci EURES poprzez promocję oraz podniesienie świadomości na temat usług sieci EURES, dotarcie z informacjami na temat możliwości oferowanych przez europejski rynek pracy do szerokiej grupy odbiorców, podniesienie komunikacji ze społeczeństwem w zakresie usług świadczonych przez sieć EURES, pogłębienie wiedzy z zakresu mobilności geograficznej i zawodowej, podniesienie świadomości lokalnych pracodawców w zakresie możliwości zatrudniania pracowników z zagranicy poprzez sieć EURES, podniesienie

wiedzy pracodawców na temat usług oferowanych przez PUP i WUP oraz wybranych zagadnień polskiego prawa pracy, promocję możliwości zatrudnienia w Polsce oraz polskich ofert pracy, ułatwienie dostępu regionalnym pracodawcom do informacji o nadwyżkach i niedoborach siły roboczej w Polsce oraz w wybranych krajach EOG, podniesienie świadomości na temat różnych aspektów mobilności, promocję mobilności pracowniczej i zawodowej, podniesienie wiedzy nt. sieci EURES oraz europejskiego rynku pracy, rozwój umiejętności miękkich, wdrażanie działań przygranicznych, promocję i podniesienie świadomości na temat usług transgranicznych sieci EURES, pogłębienie współpracy pomiędzy regionami transgranicznymi Polski i Litwy, promocję mobilności transgranicznej.

Przewidywane efekty:

- liczba podjętych działań informacyjnych - warsztatów, spotkań, konferencji, seminariów - 10
- liczba uczestników ww. działań - 240
- liczba zleconych badań - 1
- liczba wydarzeń EURES, w których kadra weźmie udział - 3
- liczba osób objętych wsparciem w wyniku udziału w ww. wydarzeniach – 250
- liczba zorganizowanych targów pracy - 2
- liczba uczestników targów - 800
- liczba wystawców na targach - 50
- liczba publikacji na temat EURES (artykuły prasowe, audycje, relacje w internecie) - 8
- liczba szkoleń pracowników WUP i PUP - 3
- liczba przeszkolonych pracowników – 75
- liczba przesłanych CV - 4000
- liczba pozyskanych ofert pracy - 500
- liczba pozyskanych miejsc pracy - 4000
- liczba kontaktów z instytucjami zewnętrznymi - 400
- liczba kontaktów z polskimi pracodawcami - 150
- liczba kontaktów z osobami poszukującymi pracy i bezrobotnymi - 6000

Zadanie 1.3 Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych.

Planowane działania:

Zbieranie informacji oraz aktualizowanie danych na temat instytucji szkoleniowych działających na podlaskim rynku szkoleniowym; uzupełnianie rejestru o nowopowstałe instytucje oraz instytucje już działające na rynku usług szkoleniowych, a ubiegające się o wpis do rejestru; udostępnianie zainteresowanym informacji na temat działających w regionie jednostek szkoleniowych w celu podnoszenia i poszerzania kwalifikacji zawodowych.

Planowane efekty:

- aktualna baza danych na temat instytucji szkoleniowych działających w regionie i przedmiotu działalności tych jednostek.

Zadanie 1.4. Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji.

Planowane działania:

Przyjmowanie wniosków o wpis do rejestru agencji zatrudnienia; wydawanie certyfikatów uprawniających do prowadzenia agencji: pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego, pracy tymczasowej; sprawdzanie aktywności agencji na podstawie przyjmowanych rocznych sprawozdań z działalności; wydawanie decyzji o wykreśleniu z krajowego rejestru agencji zatrudnienia, monitorowanie działalności agencji poprzez wizyty monitoringowe.

Planowane efekty:

- aktualna baza danych na temat agencji zatrudnienia w regionie i prowadzonej przez nie działalności.

Działanie 2. AKTYWIZACJA ZAWODOWA MŁODZIEŻY.

Cel: Wyrównanie szans młodzieży na rynku pracy.

Zadanie 2.1. Aktywizacja zawodowa młodzieży uczącej się, bezrobotnej i poszukującej pracy w ramach działań OHP.

Planowane działania:

- Doradztwo zawodowe i orientacja zawodowa –realizowane przez: a) 3 Mobilne Centra Informacji Zawodowej w Białymstoku, Łomży i Suwałkach oraz Młodzieżowe Centrum Kariery w Grajewie (indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe oraz informacje zawodowe), głównie dla młodzieży uczącej się i poszukującej pracy do 25 r.ż. w tym z małych miast i gmin na terenach wiejskich; b) Kluby Pracy OHP w Białymstoku, Łomży i Suwałkach, w których liderzy-doradcy zawodowi prowadzą m.in. warsztaty grupowe i indywidualne zajęcia z aktywnych metod poszukiwania pracy; c) Młodzieżowe Centra Kariery w Augustowie, Kolnie, Hajnówce, Bielsku Podlaskim, Łapach, Zambrowie i Wysokiem Mazowieckiem. Świadczą one także usługi w zakresie promocji postaw przedsiębiorczości w ramach wspierania młodych ludzi w procesie planowania kariery zawodowej.

- Pośrednictwo pracy w Młodzieżowych Biurach Pracy OHP w Białymstoku, Łomży i Suwałkach dla młodzieży uczącej się i poszukującej pracy do 25 r.ż., poszukiwanie i gromadzenie ofert pracy stałej i krótkoterminowej, ewidencja osób bezrobotnych, informacji o poszukiwanych zawodach na regionalnym rynku pracy. Udzielanie informacji o możliwości zdobycia zawodu lub przekwalifikowania, kierowanie na kursy zawodowe.

W 2013 r. na realizację powyższego zadania składać się będzie również działalność Punktów Pośrednictwa Pracy (PPP) w Augustowie, Grajewie, Kolnie, Hajnówce Białymstoku, Zambrowie i Wysokiem Mazowieckiem.

- Szkolenia (szkolenia zawodowe i kursy przyuczające do wykonywania określonego zawodu, podnoszące kwalifikacje, przekwalifikowujące bezrobotnych do zawodów i specjalności poszukiwanych na lokalnym rynku pracy), na których realizację w przedmiotowym zakresie składać się będzie działalność Rejonowego Ośrodka Szkolenia Zawodowego w Wasilkowie wraz z jego 4 filiami tj. w Białymstoku, Łomży, Suwałkach i Grajewie oraz Ośrodka Szkolenia Zawodowego w Hajnówce i Łapach powstałego w ramach projektu „OHP jako realizator usług rynku pracy” w ramach projektów unijnych. Jednostki szkolenia kursowego specjalizować się będą w organizacji kursów : barman-kelner, sprzedawca, robotnik ogólnobudowlany, brukarz i inne.

- Giełdy Pracy umożliwiają osobom poszukującym pracy i bezrobotnym nawiązanie bezpośredniego kontaktu z pracodawcami oraz uzyskanie wiedzy na temat lokalnego rynku pracy.

- Realizacja usług rynku pracy:

a) Projekt „, Nowe Perspektywy” współfinansowanego przez EFS w ramach PO KL, Priorytet I, Działanie 1.3 - Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej. Poddziałanie 1.3.3. Główny cel projektu aktywizacja społeczna i zawodowa 110 osobowej grupy młodzieży w wieku 16 – 25 lat, zamieszkującej w województwie podlaskim poprzez jej powrót do systemu edukacji. Projekt zakłada dwie grupy uczestników: kat. A – 50 uczniów: zdobycie zawodu lub nabycie nowych , poszukiwanych na rynku pracy kwalifikacji; kat. B – 60 uczniów: zdobycie wiedzy na temat aktywnych sposobów poszukiwania pracy oraz podniesienie własnej samooceny prowadzące w konsekwencji do usamodzielnienia się; formy wsparcia to szkolenia zawodowe , kursy komputerowe umożliwiające zdobycie świadectwa ECDL, kursy prawa jazdy kat. „B”, prowadzone będą indywidualne konsultacje z doradztwa zawodowego, szkolenia z zakresu przedsiębiorczości, językowe oraz praktyki w zakładach pracy.

b) Projekt „Stąd do jutra” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 7.2.1 „Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”, obejmujące wsparciem 11 osób przez:

profesjonalne usługi doradztwa zawodowego, działania zmierzające do podniesienia samooceny własnej uczestnika oraz nauki aktywnego i umiejętnego poszukiwania pracy. Podstawowym jednak działaniem będzie wyposażenie uczestników w kwalifikacje zawodowe poszukiwane na rynku pracy, które pozwolą im uzyskać zatrudnienie i usamodzielnic się oraz opracowany zostanie Indywidualny Plan Działania - IPD.

Przewidywane efekty:

- Wzrost poczucia własnej wartości w tym zawodowej, aktywizacja postaw społecznych i zawodowych w tym z zakresu przedsiębiorczości, zwiększenie motywacji do poszukiwania pracy, nauka pisania dokumentów aplikacyjnych, popularyzacja informacji o zawodach poszukiwanych na regionalnym rynku pracy oraz zawodach przyszłości, określanie predyspozycji zawodowych z wykorzystaniem narzędzi badawczych, podjęcie stałego lub krótkoterminowego zatrudnienia, wzrost wiedzy o lokalnym rynku pracy, zapotrzebowaniu i wymaganiach pracodawców w kontekście zatrudnienia, wzrost wiary we własne możliwości zawodowe, uzyskanie nowych kwalifikacji zawodowych, podniesienie już posiadanych, poszukiwanych na lokalnym rynku pracy, poznanie sytuacji na lokalnym rynku pracy, podjęcie zatrudnienia, nawiązanie bezpośrednich kontaktów z pracodawcami, możliwość przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej.

- liczba młodzieży objętej usługami świadczonymi przez doradców zawodowych MCIZ (pośrednictwo indywidualne i grupowe): 15 065
- liczba młodzieży objętej działaniami KP (porady indywidualne i warsztaty grupowe): 4680
- liczba osób objętych działalnością MCK: 6720
- liczba sesji wyjazdowych: 319
- liczba uczestników kursów: 798
- liczba osób zaewidencjonowanych w MBP i PPP: 12565
- liczba pozyskanych miejsc pracy w ramach MBP i PPP: 5430
- liczba osób młodych, które podjęły zatrudnienie za pośrednictwem MBP i PPP : 4810
- liczba Giełd Pracy – 28, Targów Pracy - 11
- liczba osób objętych projektem „Nowe Perspektywy” – 110
- liczba osób objętych projektem „Stąd do jutra” - 11

Zadanie 2.2. Wspieranie aktywności zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia wśród młodzieży przez urzędy pracy.

Planowane działania:

- Realizacja przez powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego programów dofinansowywanych ze środków FP pochodzących z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej. W ramach programów będą realizowane działania aktywizacyjne wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy: doradztwo zawodowe, IPD, pośrednictwo pracy, szkolenia zawodowe, staż/przygotowanie zawodowe dorosłych, zatrudnienie subsydiowane, środki na działalność gospodarczą, refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy.

Do konkursu przystąpiły powiatowe urzędy pracy: Augustów, Białystok, Bielsk Podlaski, Kolno, Łomża, Sejny i Wysokie Mazowieckie.

- Powiatowe Urzędy Pracy w Grajewie i Suwałkach uczestniczą w realizacji projektu pilotażowego zainicjowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej pt. „Twoja kariera – Twój wybór”, który to projekt podejmuje próbę przełamania barier, utrudniających młodym ludziom wejście na rynek pracy, poprzez zastosowanie nowych rozwiązań mających na celu wsparcie procesu aktywizacji w zakresie zdobywania pożądanego na rynku pracy umiejętności/kwalifikacji (bon szkoleniowy oraz bon na kształcenie zawodowe lub policealne, bon na kształcenie podyplomowe), doświadczenia zawodowego (bon stażowy, bon dla pracodawcy za zatrudnienie absolwenta szkoły wyższej) oraz zwiększania mobilności (dotacja na zasiedlenie). Projekt jest skierowany wyłącznie do osób, które nie przekroczyły 30 roku życia i zarejestrowały się w PUP po raz pierwszy.

Przewidywane efekty:

- liczba uczestników projektów PUP: ok. 704 os.

- liczba uczestników projektu pilotażowego PUP Grajewo – 60 os,
- liczba uczestników projektu pilotażowego PUP Suwałki – 39 os.

Działanie 3. POBUDZANIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W REGIONIE.

Cel: Wyrównanie szans osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy na podjęcie i utrzymanie zatrudnienia lub rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Zadanie 3.1. Wdrażanie Działania 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013

Planowane działania:

Realizacja Działania 6.1 PO KL wiąże się z wdrażaniem projektów rynku pracy współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, obejmujących w szczególności bezpośrednie wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia, w tym zarówno zarejestrowanych, jak również niezarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy jako osoby bezrobotne, a także z realizacją przedsięwzięć służących wzmocnieniu i rozwojowi publicznych służb zatrudnienia w regionie.

Zadanie obejmuje wdrażanie następujących Poddziałań:

1. Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy, w ramach którego wdrażane będą projekty związane z realizacją programów aktywizacji zawodowej obejmujących jedną lub kilka z następujących form wsparcia: pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe, staże/praktyki zawodowe, szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, subsydiowanie zatrudnienia, wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia) - kontynuowana realizacja projektów przyjętych do dofinansowania w latach ubiegłych. Ponadto przewidziano ogłoszenie konkursu w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL.

2. Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych. Realizowane w ramach Poddziałania projekty systemowe obejmą: szkolenia, staże, przygotowania zawodowe dorosłych, prace interwencyjne, wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy, przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym pomoc prawną, konsultacje i doradztwo związane z podjęciem działalności gospodarczej. Zaplanowano nabór projektów systemowym powiatowych urzędów pracy województwa podlaskiego.

Przewidywane efekty:

1. Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania: 2500

- w tym liczba osób w wieku 15-24 lata: 300
- w tym liczba osób w wieku 15-24 lata zamieszkałych tereny wiejskie : 100
- liczba osób (znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy): 1000
  - a) w tym liczba osób niepełnosprawnych: 40
  - b) w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych: 300
  - c) w tym liczba osób z terenów wiejskich: 300
- w tym liczba osób w wieku 50-64 lata: 600
- liczba osób, które były objęte Indywidualnym Planem Działania: 2500

2. Liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej: 160

- w tym liczba osób w wieku 15-24: 130
- w tym liczba osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy: 100
  - a) w tym liczba osób niepełnosprawnych: 10
  - b) w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych: 30
  - c) w tym liczba osób z terenów wiejskich: 70
- w tym liczba osób w wieku 50-64 lata: 20

Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (ogółem) : 160

- w tym przekazanych osobom w wieku 15-24 lata: 130

- w tym przekazanych osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy: 100

a) w tym osobom niepełnosprawnych: 10

b) w tym osobom długotrwale bezrobotnym: 30

c) w tym osobom z terenów wiejskich : 70

- w tym liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej przekazanych osobom w wieku 50-64 lata: 20

Zadanie 3.2. Wsparcie osób powyżej 50 roku życia na regionalnym rynku pracy.

Planowane działania:

- projekt PUP w Łomży „Uwierz w swoje możliwości” w ramach Działania 6.1, Poddziałania 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy PO KL, którego celem jest zwiększenie szans na zatrudnienie osób bezrobotnych po 50 roku życia z pow. łomżyńskiego. Uczestnicy projektu zostaną objęci: pośrednictwem pracy i poradnictwem zawodowym z utworzeniem IPD, zajęciami aktywizacyjnymi, stażami, pracami interwencyjnymi.

- Realizacja przez powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego programów dofinansowywanych ze środków FP pochodzących z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej. W ramach programów będą realizowane działania aktywizacyjne wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy: doradztwo zawodowe, IPD, pośrednictwo pracy, szkolenia zawodowe, staż/przygotowanie zawodowe dorosłych, zatrudnienie subsydiowane, środki na działalność gospodarczą, refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy.

Do konkursu przystąpiły powiatowe urzędy pracy: Augustów, Łomża, Sejny i Wysokie Mazowieckie.

- Realizacja przez Agencję Rozwoju Regionalnego ARES S.A. w Suwałkach projektu „Aktywni 50+” w ramach Działania 8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie. Celem projektu jest umożliwienie rozwoju kwalifikacji i umiejętności zawodowych dla 122 osób pracujących w wieku powyżej 50 roku życia z powiatów suwalskiego, sejneńskiego i augustowskiego w okresie od lutego 2012 r. do grudnia 2013 roku.

Realizacja kursów zawodowych:

- „Specjalista ds. kadr i płac” - 60 godzin zajęć (2 edycje),
- „Wizażystka/stylistka” - 120 godzin zajęć (2 edycje),
- „Kierowca samochodu ciężarowego C, C+E, kwalifikacje wstępne” -140 godzin zajęć (1 edycja),
- „Koordynator projektów unijnych” - 60 godzin zajęć (2 edycje),
- „Księgowy” - 42 godziny zajęć (2 edycje),
- „Mała gastronomia” - 120godzin zajęć (2 edycje).

- Realizacja przez RCS Sp. z o.o. projektu „Kobieta akademii umiejętności księgowych i kadrowych” w ramach Działania 8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie. Uczestniczkami projektu będzie 96 kobiet w wieku 50+, pracujących i zatrudnionych na stanowiskach zw. z rachunkowością i kadrami, którym brakuje odpowiednich kwalifikacji, bądź posiadana wiedza uległa dezaktualizacji. Projekt skierowany jest też do kobiet, które planują pracę w ww. obszarach tematycznych (zmiana działu, awans), w okresie 1.02.2012 – 31.03.2013.

Szkolenia i kursy zawodowe:

- „Mój potencjał rozwojowy - wprowadzenie do Insights Discovery”.

- „Wizaż i prezentacja”

- kursy zawodowe (do wyboru) - kurs podstaw rachunkowości lub specjalista ds. kadr.

Przewidywane efekty:

- 12 osób uzyska wsparcie w ramach projektu PUP w Łomży,

- 122 osób pracujących powyżej 50 roku życia uzyska wsparcie w ramach projektu ARR ARES S.A. w Suwałkach,
- 96 kobiet powyżej 50 roku życia uzyska wsparcie w ramach projektu RCS Sp. z o.o.,
- 283 osoby uzyskają wsparcie w ramach programów PUP finansowanych z FP.

Zadanie 3.3. Zwiększenie szans na zatrudnienie oraz wzrost aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań powiatowych urzędów pracy.

Planowane działania:

1) Realizacja przez PUP projektów konkursowych w ramach Poddziałania 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy, skierowanych do osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- PUP w Łomży – „Postaw na siebie” (kontynuacja z 2011 r.) – celem projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie osób bezrobotnych z powiatu łomżyńskiego poprzez objęcie pośrednictwem pracy i poradnictwem zawodowym z utworzeniem IPD, zajęciami aktywizacyjnymi, stażami oraz pracami interwencyjnymi;
- PUP Grajewo – „Z Urzędem po pracę” w ramach projektu planuje się objąć uczestników pośrednictwem pracy, IPD oraz stażami i pracami interwencyjnymi
- PUP w Białymstoku – projekty: „Aktywność szansą na zatrudnienie” i „Aktywność szansą na zatrudnienie II” – projekt przewiduje organizację szkoleń oraz staży;
- PUP w Kolnie – „Powrót osób długotrwale bezrobotnych na rynek pracy” - projekt ma na celu aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych poprzez skierowanie do odbycia stażu i do zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych;
- PUP Sejny - „Od bierności do aktywności II” (doradztwo zawodowe, IPD, staże, prace interwencyjne),
- PUP Wysokie Mazowieckie – „Aktywizacja osób bezrobotnych w powiecie wysokomazowieckim” (planowany do realizacji od 1.08.2013 r.), cel to przywrócenie do zatrudnienia osób bezrobotnych z powiatu. Działania – IPD, szkolenia zawodowe, staże i prace interwencyjne.

2) Realizacja przez PUP projektów indywidualnych skierowanych do wybranych grup osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, służących poprawie sytuacji grup osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy finansowanych ze środków FP.

Przewidywane efekty:

Podniesienie kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy, w tym w zakresie korzystania z technik informatycznych, wzrost aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy, nabycie doświadczenia zawodowego oraz umiejętności skutecznego poszukiwania pracy.

- 32 osób uzyska wsparcie w ramach projektu PUP w Łomży,
- 50 osób uzyska wsparcie w ramach projektu PUP w Grajewie,
- 106 osób uzyska wsparcie w ramach projektu PUP w Białymstoku,
- 105 osób uzyska wsparcie w ramach projektu PUP w Kolnie,
- 111 osób uzyska wsparcie w ramach projektu PUP w Sejnach,
- 30 osób uzyska wsparcie w ramach projektu PUP w Wysokiem Mazowieckiem,
- 6588 osób uzyska wsparcie w ramach realizacji przez PUP aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu finansowanych ze środków FP (szkolenia 1594 osoby, staż/przygotowanie zawodowe dorosłych – 2345 osób, roboty publiczne – 741 osoby, prace interwencyjne – 799 osoby, prace społecznie użyteczne – 803 osób, studia podyplomowe – 24 osoby, inne – 282 osoby).

Zadanie 3.4. Podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez promocję rozwoju zielonej gospodarki w regionie.

Planowane działania:

Kontynuacja realizacji przez WUP w Białymstoku projektu pt.: „Partnerstwo na rzecz rozwoju i promocji zielonych miejsc pracy” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w

ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Poddziałania 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Projekt realizowany we współpracy z partnerami ponadnarodowymi i lokalnymi. Celem partnerstwa ponadnarodowego jest wymiana informacji, doświadczeń oraz dobrych praktyk wypracowanych przez Partnerów w zakresie rozwoju zielonych miejsc pracy i dostosowania uczestników rynku pracy do korzystania z zielonych miejsc pracy. Realizacja działań partnerskich umożliwi poznanie sprawdzonych rozwiązań technologicznych i kierunków rozwoju zielonej gospodarki oraz dostosowanie ich do realiów województwa podlaskiego.

Celem głównym projektu jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej w obrębie zielonych miejsc pracy poprzez stworzenie partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zielonych miejsc pracy w regionie.

Przewidywane efekty:

Ułatwienie dostępu do informacji nt. zielonych miejsc pracy w województwie podlaskim poprzez organizację kampanii promocyjnej i akcji informacyjnej skierowanej do grupy docelowej projektu oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost świadomości w obrębie ZMP na terenie woj. podlaskiego poprzez realizację szkoleń specjalistycznych w zakresie zielonych miejsc pracy.

- realizacja 5 odcinków programu telewizyjnego pn. Zielone Miejsca Pracy,
- organizacja 1 konferencji upowszechniającej i podsumowującej projekt,
- objęcie szkoleniami specjalistycznymi w zakresie zielonych miejsc pracy 150 osób pozostających bez zatrudnienia,
- objęcie stażami zawodowymi na zielonych miejscach pracy 45 osób, które ukończą szkolenia specjalistyczne w zakresie zielonych miejsc pracy.

6.2. PRIORYTET II. Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności na rzecz zatrudnienia.

Działanie 1. WSPARCIE ORAZ PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SAMOZATRUDNIENIA.

Cel: Zwiększenie liczby osób podejmujących samozatrudnienie oraz dostępności usług informacyjnych dla osób prowadzących i zakładających firmy.

Zadanie 1.1 Wdrażanie Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia w ramach POKL.

Planowane działania:

Celem Działania 6.2 jest promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Odbiorcy to osoby fizyczne zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, z wyłączeniem osób zarejestrowanych w Ewidencji Działalności Gospodarczej, Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzących działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu.

Rodzaje wsparcia udzielanego w ramach działania:

1. Bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej (w tym na założenie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej) obejmujące:

- doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej
- przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości (w tym w formie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej – o ile wszyscy członkowie są osobami, które rozpoczęły prowadzenie działalności w wyniku uczestnictwa w projekcie), do wysokości 40 tys. zł na osobę (lub 20 tys. zł na osobę w przypadku spółdzielni lub spółdzielni socjalnej)

- wsparcie pomostowe udzielane w okresie do 6 / do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego, obejmujące:
- 2. finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie do wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego na dzień zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego i/lub
- 3. szkolenia i doradztwo w zakresie efektywnego wykorzystania dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu

Przewidywane efekty:

- wzrost lub zdobycie wiedzy z zakresu przedsiębiorczości
- wzrost motywacji do założenia własnej działalności gospodarczej,
- wzrost samooceny, własnej wartości i zwiększenie wiary w możliwości zmiany aktualnej sytuacji i osiągnięcia zamierzonych celów zawodowych, wzrost asertywności i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach
- liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej - 190
- liczba osób, które zakończyły udział w projektach - 750
- liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej - 190

Zadanie 1.2 Wspieranie osób zainteresowanych podejmowaniem działalności gospodarczej oraz pracodawców tworzących nowe miejsca pracy na regionalnym rynku pracy.

Planowane działania:

- Wspieranie bezrobotnych i innych osób zainteresowanych podejmowaniem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej poprzez przyznawanie bezrobotnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, refundowanie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa dotyczących podjęcia działalności gospodarczej oraz wspieranie istniejących firm poprzez refundację kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych.
- Realizacja projektów: PUP w Augustowie „Wspieranie podejmowania działalności gospodarczej na lokalnym rynku pracy i istniejących firm” skierowany do osób bezrobotnych chcących rozpocząć działalność gospodarczą i pracodawców zainteresowanych utworzeniem nowych miejsc pracy w celu zatrudnienia osób bezrobotnych; PUP w Zambrowie „Wsparcie osób podejmujących działalność gospodarczą oraz podmioty gospodarcze tworzące nowe miejsca pracy” skierowany do osób bezrobotnych i pracodawców obejmujący działania wspierające osoby bezrobotne m.in. w podejmowaniu własnej działalności oraz pracodawców tworzących nowe miejsca pracy.

Planowane działania obejmą też realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej:

- Kontynuacja przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku (okres realizacji 01.12.2011 – 30.11.2013) realizacji projektu systemowego „Działalność gospodarcza drogą do sukcesu” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Prioritytetu VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia, skierowanego na wsparcie postaw i inicjatyw służących rozwojowi przedsiębiorczości wśród 49 osób zamieszkujących teren województwa podlaskiego, powiaty: białostocki, sejneński, grajewski, kolneński, augustowski, sokólski, zambrowski oraz miasto Łomża.

W 2013 r. w ramach projektu przewidziano wsparcie dla osób, które rozpoczęły działalność gospodarczą poprzez zastosowanie następujących instrumentów:

- 1) kontynuację wsparcia pomostowego udzielonego w okresie do 6 miesięcy od dnia podpisania umowy na udzielenie wsparcia, obejmujące finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie większej niż 1200 zł na Beneficjenta pomocy (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu),
- 2) przeprowadzenie seminarium z udziałem nowopowstałych podmiotów gospodarczych w celu promowania dobrych praktyk i metod rozwoju oraz zachęcenia podmiotów gospodarczych do współpracy w formie klastrów przedsiębiorczości,

- 3) przeprowadzenie specjalistycznego wsparcia doradczego w postaci indywidualnego doradztwa biznesowego,
- 4) udzielenie przedłużonego wsparcia pomostowego uczestnikom projektu, którzy posiadają utrzymujące się problemy dotyczące braku płynności finansowej, do wysokości 1000 zł/miesięcznie/osobę (wyłącznie dla osób, które prowadzą działalność w ramach danego projektu).

Poszerzenie dostępu dla osób bezrobotnych do środków finansowych na prowadzenie własnej działalności gospodarczej, tworzenie i utrzymanie nowych miejsc pracy.

- udzielenie wsparcia przez powiatowe urzędy pracy w podejmowaniu własnej działalności gospodarczej 225 osobom bezrobotnym, wsparcie utworzenia 308 nowych stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych (PUP),
- liczba osób objętych projektem WUP pt.: „Działalność gospodarcza drogą do sukcesu” którym:
  - a/ udzielono podstawowe wsparcie pomostowe – 45,
  - b/ udzielono dotację inwestycyjną na rozwój przedsiębiorczości – 1 os.

Zadanie 1.3 Ułatwienie dostępu do finansowania działalności gospodarczej.

Planowane działania:

- Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego realizuje „Fundusz pożyczkowy” – udzielanie wsparcia osobom rozpoczynającym działalność gospodarczą oraz MŚP poprzez pożyczki w maks. kwocie 500 000 PLN na okres do 5 lat udzielanie wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz MŚP.

- Realizacja przez ARR „ARES” SA w Suwałkach projektów z RPO WP:

a) „Północny fundusz poręczeniowy”- celem funduszu jest wspieranie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą z terenu województwa podlaskiego poprzez ułatwienie im dostępu do finansowania w formie kredytów i pożyczek udzielanych przez banki lub inne instytucje finansujące.

b) „Północny fundusz poręczeniowy II” - celem działania Funduszu Pożyczkowego jest ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji oraz stworzenie dogodnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości. Środki z Funduszu przeznaczone są na współfinansowanie w formie pożyczek projektów realizowanych przez mikro, małych i średnich przedsiębiorców z terenu województwa podlaskiego oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

Przewidywane efekty:

Wzrost motywacji do podjęcia działalności gospodarczej, wzrost wiedzy na temat przedsiębiorczości, wzrost wiedzy na temat instrumentów wspierających przedsiębiorczość.

- liczba udzielonych przez PFRR pożyczek na działalność gospodarczą oraz rozwój MŚP – 72
- liczba firm, którym udzielono poręczeń w ramach projektów ARR „ARES” - 30

Zadanie 1.4 Zapewnienie usług informacyjnych i szkoleniowych dla przedsiębiorców.

Planowane działania:

- Realizacja przez Podlaską Fundację Rozwoju Regionalnego Projektu EURESP + European Regional Environmental Services Platform – EURESP Plus (projekt pilotażowy), którego celem jest pomoc regionalnym mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom w zakresie działań związanych z ochroną środowiska naturalnego. Zakres wsparcia:

- pomoc w postaci konsultacji, warsztatów i seminariów związanych z tematyką środowiskową.
- częściowe pokrycie kosztów audytów energetycznych i doradztwa w zakresie środowiska naturalnego oraz ekspertyz w tymże zakresie, w zależności od potrzeb przez przedsiębiorstwa z trzech wybranych sektorów.

Ze szkoleń, warsztatów, spotkań i zasobów zawartych na stronie może korzystać nieograniczona liczba przedsiębiorstw.

Drugim celem jest wsparcie i działania koordynujące skierowane do sektora usług związanych z ochroną środowiska, które ma doprowadzić do zwiększenia jakości usług oraz zainteresowania nimi w poszczególnych regionach krajów biorących udział w projekcie. Wszystkie podmioty i firmy

świadczące usługi związane ze środowiskiem mogą umieścić swoją ofertę bezpłatnie w Katalogu, z którego korzystają MSP poszukując doradców i ekspertów.

Projekt jest dofinansowany ze środków KE w ramach Specific Action Environmental Services for SMEs, skierowanej do podmiotów realizujących Enterprise Europe Network

Przewidywane efekty:

Projekt zakłada wzrost świadomości w zakresie obowiązków, przepisów prawnych obowiązujących MSP wybranych sektorów oraz zmniejszenie szkodliwego wpływu na środowisko poprzez przeprowadzanie analiz i doradztwo w zakresie wdrażania rozwiązań przyjaznych środowisku naturalnemu. Ponadto projekt oferuje wsparcie firmom i instytucjom świadczącym usługi środowiskowe poprzez nawiązanie porozumień o współpracy i bazę danych portalu EURESP +

- analiza środowiskowa – 12 raportów,
- szkolenia on-line – 3 pakiety szkoleniowe,
- liczba ESP (environmental service provider) biorących udział w szkoleniach – 5,
- liczba pracowników PFRR korzystających ze szkoleń – 8,
- audyty energetyczne dla przedsiębiorstw – 9,
- konsultacje środowiskowe – usługi informacyjne i doradcze – 16,
- dokumenty na portalu EURESP + - 12,
- umowy z ESP – 2,
- warsztaty – 2,
- seminaria informacyjne – 1,
- liczba uczestników spotkań – 23,
- podręcznik dobrych praktyk – 1,
- transfer dobrej praktyki – 1.

- Kontynuacja realizacji przez Podlaską Fundację Rozwoju Regionalnego projektu „Enterprise Europe Network” współfinansowanego ze środków UE.

Sieć instytucji pod nazwą Enterprise Europe Network powstała w 2008 roku z inicjatywy Komisji Europejskiej. Została stworzona w oparciu o Ośrodki Euro Info (EIC) oraz Ośrodki Przekazu Innowacji (IRC), które posiadają długoletnie doświadczenie we współpracy z europejskimi przedsiębiorstwami. W ramach sieci, na dzień dzisiejszy, funkcjonują punkty kompleksowej obsługi MŚP, w których przedsiębiorcy mogą skorzystać z szerokiego wachlarza usług świadczonych przez wyspecjalizowane jednostki w całej Europie oraz wielu państwach trzecich. Sieć zrzesza około 600 organizacji, w tym izby handlowe, regionalne agencje rozwoju i uniwersyteckie ośrodki technologiczne, w których pracuje około 3500 doświadczonych specjalistów. Jest największą tego typu siecią w Europie i na świecie. Sieć oferuje małym i średnim przedsiębiorstwom kompleksowe usługi, które mają im pomóc w pełni rozwinąć ich potencjał i zdolności innowacyjne. Sieć Enterprise Europe Network jest także pośrednikiem umożliwiającym instytucjom Unii Europejskiej pełniejszą orientację w potrzebach małych i średnich przedsiębiorstw. Ośrodki sieci są afiliowane przy rozmaitych organizacjach wspierających rozwój gospodarczy, takich jak izby przemysłowo-handlowe, agencje rozwoju regionalnego, centra wspierania przedsiębiorczości, itp. Działają one na zasadzie non-profit. Finansowanie działalności ośrodków sieci pochodzi ze środków unijnych oraz środków budżetu państwa.

Przewidywane efekty:

- liczba odbiorców działań promocyjnych projektu – 15000,
- liczba uczestników wydarzeń regionalnych i lokalnych – 400,
- liczba zorganizowanych wydarzeń regionalnych i lokalnych – 15,
- liczba klientów, którzy wyrazili opinię w ramach „feedback actions” – 25,
- liczba udzielonych odpowiedzi na zapytania od MSP – 50,
- liczba udzielonych odpowiedzi na zapytania z sieci ośrodków EEN – 75,
- liczba odpowiedzi udzielonych przedsiębiorcom MSP zgłoszonych przez inne lokalne instytucje – 2,

- liczba spotkań z nowymi, potencjalnymi odbiorcami usług ośrodka – 35,
- liczba odbiorców usług z zakresu prawa własności intelektualnej – 5,
- liczba odbiorców usług audytu technologicznego i analizy biznesowej – 30,
- liczba odbiorców wsparcia z zakresu pozyskania finansowania projektów – 50,
- liczba odbiorców innych usług związanych z umiędzynarodowianiem i innowacyjnością – 8,
- liczba uczestników wydarzeń brokerskich i misji zagranicznych – 12,
- liczba misji zagranicznych i wydarzeń brokerskich – 3,
- liczba spotkań podczas wydarzeń brokerskich i misji zagranicznych – 25,
- liczba wygenerowanych krajowych ofert partnerstwa – 40,
- liczba otrzymanych zagranicznych zapytań dotyczących krajowych ofert partnerstwa – 40,
- liczba złożonych krajowych zapytań dotyczących zagranicznych ofert partnerstwa – 25,
- liczba aktywnego udziału w działaniach sieci EEN – 13,
- liczba przypadków aktywnego udziału w działaniach konsorcjum – 11,
- liczba zawartych partnerskich umów biznesowych – 2,
- liczba zawartych partnerskich umów transferu technologii -2.

Działanie 2. WSPIERANIE TWORZENIA I ROZWOJU FIRM INNOWACYJNYCH ORAZ WSPÓŁPRACY SFERY NAUKI I PRZEDSIĘBIORSTW

Cel: Wzrost potencjału rozwoju regionu poprzez rozwój innowacji, nowych technologii i przygotowanie kadr naukowych i przedsiębiorstw.

Zadanie 2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw w ramach Poddziałania 8.2.1 PO KL.

Planowane działania (kontynuacja od roku 2008):

a) Wdrażanie Działania 8.2. Transfer wiedzy Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw. Celem Działania jest zwiększenie transferu wiedzy i wzmocnienie powiązań sfery B+R z przedsiębiorstwami, służące rozwojowi gospodarstwu regionów, a także przygotowanie kadr do kreowania i wdrażania nowych technologii w przedsiębiorstwach oraz zainteresowanie przedsiębiorstw i naukowców wzajemną współpracą.

W ramach Poddziałania 8.2.1 przewidywane są typy projektów:

1. Staże i szkolenia praktyczne dla:

- pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych;
- pracowników naukowych jednostek naukowych oraz pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych uczelni- w przedsiębiorstwach.

2. Tymczasowe zatrudnienie w MMŚP wysoko wykwalifikowanego personelu;

3. Wsparcie dla przedsiębiorstw obejmujące szkolenia i/lub doradztwo dla pracowników przedsiębiorstw prowadzone przez (lub z udziałem) pracowników naukowych jednostek naukowych i uczelni ukierunkowane na wdrożenie danych przedsięwzięć innowacyjnych w przedsiębiorstwach;

4. Wsparcie współpracy między jednostkami naukowymi, a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii obejmujące wypracowanie konkretnych efektów wdrożeniowych.

Przewidywane efekty:

Podwyższenie poziomu wiedzy pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych oraz pracowników naukowych jednostek naukowych uczelni - w przedsiębiorstwach poprzez staże i szkolenia praktyczne w zakresie nowych technologii i innowacji;

- Podniesienie świadomości poprzez współpracę między naukowcami a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii obejmujące wypracowanie konkretnych efektów wdrożeniowych poprzez:

- kampanie informacyjne i imprezy służące kojarzeniu partnerów i promocji transferu wiedzy i innowacji
- rozwój systemu komunikowania się i wymiany informacji;

- liczba osób, które ukończyły udział w stażach lub szkoleniach praktycznych (420) w podziale na:
- pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych: 300
- pracowników naukowych w przedsiębiorstwach: 120
- liczba doktorantów, którzy otrzymali stypendia naukowe: 240

b) Projekt „*Inkubator wiedzy dla biznesu*” realizowany jest przez Agencję Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach oraz Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach w Poddziałaniu 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw, którego celem jest zwiększenie innowacyjności regionu poprzez rozwój, zacieśnienie współpracy i transfer wiedzy pomiędzy nauką i firmami; okres realizacji - od 1 kwietnia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r.

W ramach projektu oferowane są:

- staże pracowników naukowo – dydaktycznych województwa podlaskiego w przedsiębiorstwach;
- szkolenia studentek/ów i absolwentek/ów uczelni wyższych województwa podlaskiego;
- szkolenia pracowniczek/ów firm branży budownictwa
- fundusz grantowy dla pracowników naukowo – dydaktycznych (refundacja kosztów dojazdów na zajęcia oraz noclegów w przypadku realizacji zajęć poza miejscem zamieszkania.

Przewidywane efekty:

- liczba zorganizowanych szkoleń: 2
- liczba osób pracujących objętych wsparciem: 25
- liczba osób - studenci, absolwenci - objętych wsparciem: 15
- liczba odbytych staży: 10

Zadanie 2.2 Stypendia doktoranckie.

Planowane działania:

Realizacja projektu pt. „Stypendia dla doktorantów województwa podlaskiego” przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego finansowanego z POKL. Cel główny projektu: zwiększenie możliwości komercjalizacji pracy naukowo-badawczej i wsparcie rozwoju naukowego 140 doktorantów uczelni wyższych, w tym 70K i 70M przygotowujących prace doktorskie dotyczące wybranych dziedzin do kwietnia 2015 roku. Grupa docelowa obejmie osoby zamieszkałe na obszarze województwa podlaskiego, studiujące na studiach doktoranckich lub posiadające otwarty przewód doktorski na krajowych uczelniach wyższych.

Prace naukowe dotyczyć będą następujących dziedzin:

1. Inżynieria oprogramowania, wiedzy i wspomaganie decyzji,
2. Sieci inteligentne, telekomunikacyjne i teleinformatyczne nowej generacji,
3. Optoelektronika,
4. Nowe materiały i technologie,
5. Nanotechnologie,
6. Projektowanie systemów specjalizowanych,
7. Mechatronika,
8. Biotechnologia i bioinżynieria,
9. Postęp biologiczny w rolnictwie i ochronie środowiska,
10. Nowe wyroby i techniki medyczne,
11. Nauki obliczeniowe oraz tworzenie naukowych zasobów informacyjnych,
12. Fizyka ciała stałego,
13. Chemia, technologia i inżynieria chemiczna,

Nauki ekonomiczne, socjologia o ile tematyka prac będzie dotyczyła tworzenia rozwiązań istotnych z punktu widzenia rozwoju i wspierania innowacyjności w obszarze B+R, przedsiębiorczości i komercjalizacji wiedzy.

Przewidywane efekty:

- liczba doktorantów, którzy otrzymają stypendia naukowe: 140.

Działanie 3. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI KADR REGIONALNEJ GOSPODARKI.

Cel: Stworzenie warunków dla rozwoju zasobów ludzkich w regionie.

Zadanie 3.1 Wdrażanie Poddziałania 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw PO KL.

Planowane działania (kontynuacja z 2008 r.):

Realizowane w ramach Poddziałania projekty konkursowe obejmą:

- ogólne i specjalistyczne szkolenia i/lub doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) w zakresie zgodnym ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw i formie odpowiadającej możliwościom organizacyjno-technicznym przedsiębiorstwa,
- doradztwo dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP), w tym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
- szkolenia, kursy i poradnictwo zawodowe (jako działanie uzupełniające do szkoleń i kursów) skierowane do dorosłych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnianiem lub podwyższaniem kwalifikacji i umiejętności (poza godzinami pracy), w szczególności dla osób zatrudnionych o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach (z wyłączeniem kształcenia ustawicznego w formach szkolnych realizowanego w szkołach dla dorosłych)- dotyczy wyłącznie projektów przyjętych do dofinansowania w ramach konkursów ogłaszanych do 31.12.2011r.

W ramach Działania 8.1 w roku 2013 będzie kontynuowana realizacja projektów przyjętych do dofinansowania w latach ubiegłych. Ponadto przewidziano ogłoszenie konkursu w ramach Poddziałania 8.1.1 PO KL - planowana alokacja to 12 000 000,00 zł.

Przewidywane efekty:

- 300 przedsiębiorstw zostanie objętych wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych
- 4000 pracujących osób dorosłych zakończy udział w projektach szkoleniowych, w tym 750 osób w wieku powyżej 50 roku życia.,
- 750 liczba pracowników o niskich kwalifikacjach, którzy zakończyli udział w projektach szkoleniowych.

Zadanie 3.2 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych w regionie zgodnie z potrzebami rynku pracy.

Planowane działania

- Realizacja przez Agencję Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach projektów w ramach Poddziałania 8.1.1 POKL :

a) „Pracownik profesjonalista-profesjonalna firma” - w 2013 r. zostaną zorganizowane 2 kursy zawodowe pn.: „Masaż klasyczny, akupresura” – 10 osób, „Baristyka” - 20 osób oraz kontynuowany będzie kurs „Prawo jazdy kat. C, C+E z kursem kwalifikacyjnym do przewozu rzeczy”.

b) „Kreatywni.pl” - celem projektu jest: nabycie, uzupełnienie lub podwyższenie kwalifikacji i umiejętności zawodowych w okresie realizacji projektu przez 62 os. pracujące z powiatów wsparcia. W 2013 r. zostanie:

- przeprowadzony 1 kurs zawodowy pn. „Parkieciarz-posadzkarz” dla 10 osób pracujących
- zakończona będzie realizacja rozpoczętego w 2012 r. kursu zawodowego „Florystka” – w kursie tym uczestniczy 10 osób,

c) „Business class podlaskiego biznesu” - celem projektu jest: podniesienie kwalifikacji zawodowych 61 pracowników/właścicieli firm z 15 firm z powiatów.

W 2013 r. realizowane będą działania szkoleniowe z zakresu:

- Ekokwalifikacji, Firmy w Internecie, szkoleń specjalistycznych z zakresu mechaniki i użytkowania samochodów, skutecznego sprzedawcy - skutecznej sprzedaży, nowoczesnego produktu turystycznego, spawacza TIG II, szkoleń specjalistycznych dla fryzjerek i kosmetyczek, ecodrivingu

Przewidywane efekty:

Zwiększenie konkurencyjności 22 firm z powiatów: suwalskich, augustowskiego i sejneńskiego poprzez objęcie szkoleniami min. 43 pracowników/pracownic

- liczba osób objętych wsparciem: 81,
- liczba szkoleń 12.

Zadanie 3.3 Promowanie przedsiębiorczości wśród kobiet.

- Realizacja projektu przez Podlaską Fundację Rozwoju Regionalnego *“Realising a Transnational Strategy against the brain-drain of well-educated young women WOMEN”*. Projekt zakłada wzrost przedsiębiorczości wśród kobiet. Działania mają przeciwdziałać migracji z regionu i bezrobociu wśród kobiet. Projekt jest dofinansowany ze środków KE w ramach INTERREG IV B – Programu dla Europy Środkowej. Cele szczegółowe to :

1. podjęcie działań przeciwko rosnącej nierównowadze płciowej i wynikającym z niej skutkom społecznym
2. promowanie lepszej integracji kobiet na rynku pracy
3. zmiana jakości i sposobu procesu zarządzania wiedzą
4. przeciwdziałanie ciągłemu drenażowi mózgów, który prowadzi do braku wykwalifikowanej siły roboczej
5. wzmocnienie czynników, które zniechęcają do migracji m.in.: poprawa rynku pracy kobiet na terenach wiejskich

W ramach projektu ma zostać opracowana Międzynarodowa Strategii Działania, ze szczególnym naciskiem na kobiety w wieku 16-35, która zostanie przekazana przedstawicielom władz lokalnym, regionalnym, krajowym jak również KE. Nad opracowaniem strategii będzie pracował międzynarodowy zespół.

Przewidywane efekty:

- wzrost przedsiębiorczości kobiet z terenów wiejskich oraz długofalowe zmiany demograficzne:
- zmiana struktury wiekowej na terenach wiejskich, zapobieganie starzeniu się społeczności wiejskiej, uniknięcie wyludnienia obszarów wiejskich poprzez „zatrzymanie” dobrze wykształconych kobiet.
- opracowanie założeń międzynarodowej strategii i wspólnego planu działania w oparciu o dobre praktyki z regionów partnerskich - 1
- przeprowadzenie dialogu z ekspertami regionalnymi - 6
- organizacja wizyt studyjnych w regionach posiadających doświadczenie i wiedzę na temat migracji, zebranie dobrych praktyk - 5

Zadanie 3.4 Wdrażanie Poddziałania 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie PO KL.

Planowane działania (kontynuacja od 2008 r.):

W ramach zadania wdrażane są następujące typy operacji:

- wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement, obejmujących m.in.:
  - szkolenia i poradnictwo zawodowego (obligatoryjne formy wsparcia przewidziane w ramach projektu)
  - poradnictwo psychologiczne,
  - pośrednictwo pracy;
  - staże i praktyki zawodowe przygotowujące do podjęcia pracy w nowym zawodzie,
  - subsydiowanie zatrudnienia uczestnika projektu u nowego pracodawcy,

- bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą poprzez zastosowanie następujących instrumentów:
  - doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej,
  - przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości, do wysokości 40 tyś. PLN na osobę,
  - wsparcie pomostowe udzielane w okresie do 6/ do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego, obejmujące finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie wyższej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu wypłacenia dotacji, połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu).
- szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych (w tym indywidualne plany działań i pomoc w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia).
- pomoc w tworzeniu partnerstw lokalnych z udziałem m.in. przedsiębiorstw, organizacji pracodawców, związków zawodowych, jednostek samorządu terytorialnego, urzędów pracy i innych środowisk, mających na celu opracowanie i wdrażanie strategii przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą na poziomie lokalnym i wojewódzkim.

Zgodnie z zapisami Planu działania na rok 2013 nie planuje się ogłoszenia konkursów w ramach Poddziałania 8.1.2 PO KL.

Przewidywane efekty:

- 30 pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach zostanie objętych działaniami szybkiego reagowania,
- 30 liczba osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania,
- 20 osób otrzyma środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- 20 liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Zadanie 3.5 Wsparcie osób zwolnionych z zakładów pracy z powiatów: augustowskiego, sejneńskiego, grajewskiego, suwalskiego.

Planowane działania:

Projekt „NOVA – program wsparcia procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych na Suwalszczyźnie” realizowany przez Agencję Rozwoju Regionalnego ARES S.A. w Suwałkach w ramach POKL, Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie. Wsparcie realizowane w ramach Projektu kierowane jest do 24 osób zwolnionych z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy lub zagrożenia zwolnieniem, zamieszkujących na obszarze jednego z powiatów województwa podlaskiego: augustowskiego, sejneńskiego, grajewskiego, suwalskiego (grodzkiego). Okres realizacji: 01.09.2012 r. – 28.02.2014 r.

Przewidywane efekty:

- 24 uczestników projektu otrzyma wsparcie, w tym IPD,
- 15 uczestników otrzyma dotacje na działalność gospodarczą,
- 15 osób warsztaty z przedsiębiorczości,
- 12 uczestników otrzyma szkolenia zawodowe,
- 9 staży zawodowych
- 6 osób otrzyma stypendia szkoleniowe

6.3. PRIORYTET III. Wyrównywanie szans i przeciwdziałanie dyskryminacji w dostępie do pracy i edukacji.

Działanie 1. SPRZYJANIE ZATRUDNIENIU W RAMACH EKONOMII SPOŁECZNEJ

Cel: Wzrost liczby miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej.

Zadanie 1.1. Zatrudnienie socjalne poprzez tworzenie centrów integracji społecznej.

Planowane działania:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku realizuje zadanie z zakresu tworzenia Centrum Integracji Społecznej, którego celem jest reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Podstawowym zadaniem Centrum Integracji Społecznej jest reintegracja zawodowa i społeczna realizowana poprzez następujące usługi:

- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu;
- nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych;
- naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą;
- uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

Fundacja Edukacji i Twórczości z Białegostoku w partnerstwie ze Starostwem Powiatowym w Łomży realizuje projekt, w ramach którego zostanie powołane Centrum Integracji Społecznej w Łomży. Celem projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie co najmniej 30 osób z terenu powiatu łomżyńskiego i miasta Łomża, zagrożonych wykluczeniem społecznym, na otwartym rynku pracy do końca grudnia 2014 r. Uczestnicy CIS zostaną objęci indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego, a Powiatowy Urząd Pracy w Łomży będzie im wypłacać przez okres 12 miesięcy świadczenie integracyjne.

Przewidywane efekty:

Odbudowanie i podtrzymanie u uczestników CIS umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych oraz zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy. Nabycie przez uczestników CIS nowych umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do wykonywania określonych prac lub zadań zawodowych. Przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych. Zdobycie wiedzy w zakresie podjęcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej;

- liczba osób objętych integracją zawodową i społeczną - 40;
- liczba osób podejmujących własną działalność gospodarczą - 5;
- liczba osób podejmujących zatrudnienia - 25;
- liczba osób usamodzielnionych ekonomicznie - 20;
- liczba uczestników CIS w Łomży - 30

Zadanie 1.2 Wdrażanie Działania 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej POKL

Planowane działania (zgodnie z Planem działania na 2013 rok):

Zadanie będzie realizowana w ramach wdrażania przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego Działania 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej PO KL. W ramach Działania przewiduje się realizację projektów skierowanych bezpośrednio do osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (m. in. poprzez stworzenie możliwości zakładania i prowadzenia spółdzielni socjalnych), a także wzmocnianie podmiotów wspierających i realizujących usługi wobec podmiotów ekonomii społecznej oraz budowanie otoczenia sprzyjającego ich rozwojowi. W szczególności promowane będą inicjatywy partnerskie, wykorzystujące możliwości współpracy partnerów publicznych z organizacjami pozarządowymi.

Celem Działania jest poprawa dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i rozwijanie sektora ekonomii społecznej.

Przewidywane efekty:

Poprawa dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i rozwijanie sektora ekonomii społecznej.

- liczba podmiotów ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną - 382
- liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej – 8099,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu z EFS – 10,
- liczba instytucji wspierających ekonomię społeczną, które otrzymały wsparcie w ramach Działania, funkcjonujących co najmniej 2 lata po zakończeniu udziału w projekcie – 3,
- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie – 6000.

Zadanie 1.3 Rozwój ekonomii społecznej w subregionie suwalskim i łomżyńskim

Planowane działania:

Agencja Rozwoju Regionalnego "ARES" S.A. w Suwałkach od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. realizuje w partnerstwie projekt pt. „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach” w ramach POKL Działanie 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej. W 2013 roku planowane są zadania:

1. Punkt Informacyjno-Rekrutacyjny – udzielanie podstawowych informacji z zakresu Ekonomii Społecznej (ES) zainteresowanym osobom fizycznym oraz podmiotom ES
2. Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości – wsparcie Podmiotów Ekonomii Społecznej (PES) , osób fizycznych; udostępnienie zasobów lokalowych, technicznych i inf., możliwość skorzystania z lokalu, sal, wyposażonych w Internet i sprzęt biurowy stanowisk pracy, wypożyczenia sprzętu, doradztwo i pakiety usług specjalistycznych.
3. Akademia Ekonomii Społecznej – moduły szkoleniowe z zakresu ES.
4. Promocja Ekonomii Społecznej – współpraca z mediami lokalnymi, emisja audycji radiowych, art. prasowych, banery na portalach internetowych, targi promujące sektor ES, konferencje, udział w imprezach lokalnych.
5. Rozwój partnerstwa lokalnego na rzecz ES – organizacja spotkań, warsztatów, wizyt studyjnych z zakresu ES, wydawanie Informatora Partnerstwa Lokalnego.
6. Wsparcie finansowe dla Spółdzielni Socjalnych – szkolenie i doradztwo w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej, wsparcie finansowe (20 dotacji) na założenie 4 SS, wsparcie 2 osób fizycznych na dołączenie do istniejących SS, wsparcie pomostowe (zwykle – 6 mies. i przedłużone - rok)

Badanie i rozwój długofalowych metod i źródeł finansowania PES – testowanie funkcjonowania 4 Spółdzielni Socjalnych i 1 badania dla Instytucji Wsparcia Ekonomii Społecznej) .

Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych w partnerstwie z Ośrodkiem Wsparcia Organizacji Pozarządowych oraz Starostwem Powiatowym w Łomży realizuje w okresie październik 2012 – czerwiec 2015 r., projekt mający na celu powołanie Ośrodka Wspierania Ekonomii Społecznej. W ramach projektu powstaje Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości w Łomży, który świadczyć będzie kompleksowe wsparcie szkoleniowe, doradcze, finansowe i promocyjne na rzecz podmiotów ekonomii społecznej, osób fizycznych oraz otoczenia ekonomii społecznej z terenu subregionu łomżyńskiego.

Przewidywane efekty:

- punkty informacyjno-rekrutacyjne funkcjonujące w subregionie suwalskim do udzielania podstawowych informacji z zakresu ES – 6
- liczba utworzonych spółdzielni socjalnych – 4
- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w ramach *Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach* - 111

- liczba osób objętych wsparciem szkoleniowo-doradcze z zakresu funkcjonowania spółdzielni socjalnych w ramach Ośrodka Wspierania Ekonomii Społecznej w Łomży - 50 osób;
- liczba osób, którym zostaną przyznane przez Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej w Łomży środki finansowe na założenie spółdzielni socjalnej, przystąpienie do lub zatrudnienie w spółdzielni socjalnej – 30 osób;
- liczba osób, które otrzymają w ramach Ośrodka Wspierania Ekonomii Społecznej w Łomży wsparcie pomostowe połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu przyznanych środków - 30 os.

Zadanie 1.4. Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na rynku pracy w subregionie suwalskim

Planowane działania:

1/ Agencja Rozwoju Regionalnego "ARES" S.A. w Suwałkach od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. realizuje projekt pt. „*Mobilny Klub Integracji Społecznej II*” w ramach POKL, Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, skierowany do mieszkańców (70 os.) wyrażających chęć znalezienia pracy oraz poprawy umiejętności zawodowych i społecznych (mieszkańcy gm.: Filipów, Sejny, Puńsk, m. Augustów, Sejny, Suwałki) - os. niezatrudnione lub zatrudnione w wieku aktywności zaw., zagrożone wykluczenia społecznie z co najmniej 1-go powodu wskazanego w art.7 ust. z dn.12.03.04 r. o pomocy społ. (Dz. U. Nr 64 poz.593z późn.zm.), w tym bezrobotne, niezatrudnione i zatrudnione - zgodnie z art. 8 ust. o pomocy społecznej. Działania przewidziane do realizacji w 2013 roku:

1. Wsparcie dla działalności mobilnego Klubu Integracji Społecznej.
2. Organizacja Środowiska – aktywizujące wsparcie społeczności wykluczonych.
3. Kursy: Opiekun/ka dziecięcy/a (kod zawodu 325905), Operator/ka obrabiarek sterowanych numerycznie (kod zawodu 722308), Opiekun/ka osoby starszej (kod zawodu 341202), Kurs Spawacz metodą TIG (kod zawodu 721206), Kurs Spawacz metodą MAG (kod zawodu 721204).
4. Staże.
5. Poradnictwo – psychologiczne, psychospołeczne, zawodowe.
6. Pośrednictwo pracy.

2/ Powiatowy Urząd Pracy w Sejnach realizuje projekty „*Perspektywy na lepsze życie*” oraz „*Nowe kwalifikacje szansą na zatrudnienie*”. Celem projektów jest podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych niezbędnych na otwartym rynku pracy wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia. W ramach projektu przewiduje się zastosowanie następujących form wsparcia: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, IPD, staże, szkolenia zawodowe.

Przewidywane efekty:

Poprawa aktywności i rozwój kompetencji zawodowych oraz społecznych, aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz kształtowanie postawy konkurencyjności na otwartym rynku pracy.

- liczba osób objętych działaniami w ramach projektu „*Mobilny Klub Integracji Społecznej II*” – 70
- liczba utworzonych w ramach projektu Klubów Integracji Społecznej - 1
- liczba osób objętych działaniami w ramach projektów PUP Sejny - 140

Zadanie 1.5. Prowadzenie badań i analiz z obszaru polityki społecznej w województwie podlaskim

Planowane działania (kontynuacja zadania z roku 2010):

Zadanie obejmuje realizację przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku projektu systemowego PO KL pod nazwą *Podlaskie Obserwatorium Polityki Społecznej* w okresie 01.04.2010 r. – 31.12.2013r. Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb informacyjnych podmiotów działających w obszarze polityki społecznej, instytucji pomocy i integracji społecznej oraz ich partnerów społecznych i gospodarczych w województwie podlaskim poprzez prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz z zakresu polityki społecznej w regionie. Plan badawczy w 2013 r. :

- Kapitał społeczny województwa podlaskiego w kontekście funkcjonowania organizacji non-profit,
- Zagrożenie ubóstwem wśród osób pracujących,
- Aktywność zawodowa na obszarach wiejskich i małych miast.

Przewidywane efekty:

Pogłębienie wiedzy na temat problemów społecznych w regionie co najmniej 40 instytucji pomocy i integracji społecznej. Zwiększenie poziomu wykorzystywania badań i analiz z zakresu problemów społecznych przy podejmowaniu decyzji przez realizatorów polityk i programów społecznych. Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk oraz wspólnych inicjatyw wśród co najmniej 10 podmiotów działających w obszarze integracji społecznej oraz wśród podmiotów realizujących podobne działania. Usprawnienie i utrwalenie współpracy i wymiany informacji pomiędzy co najmniej 10 organizacjami wspierającymi rozwój społeczny na szczeblu regionalnym i lokalnym. Ułatwienie tworzenia strategii i programów z zakresu polityki społecznej, dopasowanych do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, co najmniej 10 podmiotom, m.in. samorządom powiatowym.

- liczba przeprowadzonych badań - 3
- liczba opublikowanych wyników badań (nakładów) - 3
- publikacja i upowszechnianie raportów wśród min. 100 odbiorców,
- spotkania grupy konsultacyjnej -2
- filmy podejmujące problematykę integracji społecznej – 2
- seminarium podsumowujące projekt – 1.

Działanie 2. AKTYWNA INTEGRACJA.

Cel: Zapewnienie dostępu do aktywnych form integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Zadanie 2.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji.

Planowane działania:

Realizacja zadania obejmuje wdrażanie Działania 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji PO KL, którego celem jest rozwijanie aktywnych form integracji społecznej i umożliwianie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz poprawa skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w regionie.

W ramach zadania realizowane będą działania zmierzające do rozwijanie aktywnych form integracji społecznej i umożliwianie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz poprawa skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w regionie. W tym m.in. poprzez działania zmierzające do kształcenia umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych, wspierania samodzielności oraz zdobywania i aktualizacji kwalifikacji zawodowych, skuteczne i nowoczesne usługi, świadczone przez instytucje pomocy i integracji społecznej, rozwój form i narzędzi aktywnej integracji zarówno w jej wymiarze zawodowym, społecznym, jak i edukacyjnym czy zdrowotnym, szersze wykorzystanie aktywizacyjnych instrumentów wsparcia, konieczne jest wzmocnienie i doskonalenie kadr instytucji odpowiedzialnych za realizację tych działań. Służyć temu powinny kompleksowo prowadzone szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji i aktualizowania wiedzy w zakresie aktywnych form integracji społecznej, realizowane w ramach projektów systemowych ROPS, zgodnie ze specyfiką i potrzebami regionalnymi w tym zakresie.

Przewidywane efekty do osiągnięcia do końca 2013 roku:

Rozwijanie aktywnych form integracji społecznej i umożliwianie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, oraz poprawa skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w regionie.

- 12 500 klientów instytucji pomocy społecznej zakończy udział w projektach dotyczących aktywnej integracji;
- 12 100 klientów instytucji pomocy społecznej objętych zostanie kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów;

- 583 pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje w systemie pozaszkolnym.

Zadanie 2.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych oraz poprawa dostępu do zatrudnienia.

- Wdrażanie przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego Działania 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy POKL. Celem zadania jest aktywizacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych i poprawa dostępu do zatrudnienia dla tych osób. W ramach działania upowszechniane będzie stosowanie kompleksowego podejścia do wspierania osób niepełnosprawnych poprzez zastosowanie wobec każdego z uczestników projektu indywidualnego planu działania (IPD).

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku w ramach ww. Działania od 1.12.2013 r. rozpocznie realizację projektu pt. „PWP Przełamać bariery”, którego celem jest wzrost aktywności społeczno – zawodowej 40 osób niepełnosprawnych zamieszkujących woj. podlaskie (powiaty: M. Białystok, p. białostocki, M. Łomża, p. Łomżyński, M. Suwałki, p. suwalski) do czerwca 2015 r.

W ramach projektu w latach 2014-2015 przewiduje się organizację m.in.:

- poradnictwa psychologicznego i psychospołecznego, prowadzącego do integracji społecznej i zawodowej,
- doradztwa zawodowego oraz szkoleń umożliwiających nabycie lub podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy,
- wsparcia indywidualnego w postaci zapewnienia uczestnikom projektu Trenera pracy i Asystenta osobistego,
- staży zawodowych.

- W ramach zadania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku w postaci dofinansowania kosztów działania zakładów aktywności zawodowej w 2013 r. Zakład Aktywności Zawodowej w Zambrowie (ZAZ) otrzymał dofinansowanie ze środków PFRON. W ZAZ w Zambrowie prowadzona jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych. Organizatorem ZAZ jest Krajowy Ruch Ekologiczno-Społeczny w Mysiadle. ZAZ powstał w roku 2010 i zatrudnia 18 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. W ramach Zakładu Aktywności Zawodowej w Zambrowie prowadzona jest działalność polegająca na segregacji odpadów i odsprzedawaniu wyselekcjonowanych odpadów firmom zajmującym się recyklingiem.

Przewidywane efekty:

- liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.4 POKL – 150,
- liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w ZAZ - 18.

Działanie 3. TWORZENIE WARUNKÓW RÓWNYCH SZANS W DOSTĘPIE DO EDUKACJI

Cel: Zmniejszenie barier w dostępie do edukacji.

Zadanie 3.1 Upowszechnianie edukacji przedszkolnej

Realizacja zadania obejmuje wdrażanie w ramach POKL Działania 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Celem tego Poddziałania jest upowszechnienie edukacji przedszkolnej szczególnie na obszarach wiejskich oraz zapewnienie równego i szerokiego dostępu do edukacji przedszkolnej.

Typy projektów przewidziane do realizacji w ramach Poddziałania 9.1.1:

1. Tworzenie przedszkoli (w tym również uruchamianie innych form wychowania przedszkolnego) w 30% gmin z terenu województwa o najniższym w skali regionu stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej;
2. Wsparcie istniejących przedszkoli (w tym również funkcjonujących innych form wychowania przedszkolnego) w zakresie wygenerowania dodatkowych miejsc przedszkolnych, przyczyniające się do wzrostu całkowitej liczby miejsc w przedszkolach i/lub innych formach wychowania przedszkolnego podlegających pod jeden organ prowadzący i umiejscowionych na terenie jednej gminy.

Przewidywane efekty do osiągnięcia do końca 2013 r.:

Zwiększenie poziomu intelektualnego dzieci w wieku przedszkolnym, podniesienie świadomości uczestników projektu w zakresie korzyści płynących z wychowania przedszkolnego, wzrost zainteresowania rodziców i samorządów edukacją przedszkolną.

- liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Działania – 162,
- liczba dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich – 4687

Działanie 4. WSPARCIE PROGRAMÓW EDUKACYJNYCH MAJĄCYCH NA CELU WYRÓWNIANIE SZANS UCZNIÓW I DZIECI.

Cel: Wzmocnienie szans edukacyjnych uczniów i potencjału szkół i placówek oświatowych.

Zadanie 4.1 Wsparcie szans edukacyjnych uczniów oraz jakości usług edukacyjnych.

Wdrażanie Poddziałania 9.1.2 PO KL Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych.

W ramach projektów systemowych ww. Poddziałania realizowane są programy indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych.

Drugim istotnym elementem są programy rozwojowe szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, które obejmują m. in. dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne dla uczniów, z jednej strony stanowiące instrument wyrównywania szans edukacyjnych uczniów napotykających na problemy edukacyjne, zaś z drugiej strony wzmacniające znaczenie kompetencji kluczowych w trakcie procesu nauczania.

Typy projektów konkursowych przewidziane do realizacji:

- Programy rozwojowe szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia (z wyłączeniem działań dotyczących indywidualizacji nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych), w szczególności obejmujące:

- dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia;
- doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym);
- programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki;
- dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych;

- rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno - zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery);
- wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne;
- wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania;
- staże zawodowe realizowane u pracodawców, skierowane do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, prowadzących kształcenie ogólne.

Przewidywane efekty:

Stworzenie warunków w szkołach umożliwiających i wspomagających indywidualną pracę nauczyciela z uczniem, zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów z klas I-III, zwiększenie dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej dzieciom, zmniejszenie problemów logopedycznych u dzieci, zminimalizowanie specyficznych trudności w uczeniu się u uczniów klas I-III.

Podniesienie świadomości uczestników projektu w zakresie korzyści płynących z edukacji, wzrost kompetencji kluczowych uczniów, wzrost jakości procesu kształcenia w szkole, wyrównanie dysproporcji edukacyjnych uczniów, rozwój zdolności i zainteresowań uczniów, podniesienie samooceny i aktywności uczniów.

Podniesienie poziomu zainteresowania uczniów naukami matematycznymi, przyrodniczymi i technicznymi, zwiększenie motywacji do kontynuowania nauki na wyższych szczeblach edukacyjnych, wzrost motywacji uczniów województwa podlaskiego do osiągania wyższych wyników w nauce, wzrost samooceny i wiary we własne siły u uczniów objętych wsparciem, wzrost aspiracji osobistych i zawodowych u uczniów objętych wsparciem, zmniejszenie bariery ekonomicznej w rozwoju edukacyjnym uczniów szczególnie uzdolnionych w województwie podlaskim, zwiększenie u uczniów umiejętności realizacji postawionych sobie celów edukacyjnych.

- liczba szkół podstawowych, które zrealizowały projekty dotyczące indywidualizacji nauczania – 329
- liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Działania - 76

Zadanie 4.2. Wspieranie talentów.

W ramach Poddziałania 9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych, planowana jest realizacja regionalnego programu pomocy stypendialnej dla szczególnie uzdolnionych uczniów (zwłaszcza w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych) szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym – projekt systemowy.

Przewidywane efekty:

- liczba osób, które otrzymały stypendium – 200

Działanie 5. AKTYWIZACJA ZAWODOWA CUDZOZIEMCÓW OBJĘTYCH W POLSCE OCHRONĄ MIĘDZYNARODOWĄ.

Cel: Pomoc cudzoziemcom objętym w Polsce ochroną międzynarodową w wejściu na rynek pracy.

Zadanie 5.1 Wspieranie integracji zawodowej i społecznej cudzoziemców objętych w Polsce ochroną międzynarodową.

Realizacja przez powiatowe urzędy pracy działań mających na celu pomoc cudzoziemcom objętym ochroną międzynarodową w wejściu na rynek pracy poprzez:

- określenie poziomu wykształcenia cudzoziemców, ich predyspozycji oraz potencjału zawodowego;

- określenie potrzeb lokalnych rynków pracy na zawody, które mogliby wykonywać cudzoziemcy objęci w Polsce ochroną międzynarodową;
- przeprowadzenie szkoleń zawodowych w PUP, które będą uzupełnione o kurs specjalistycznego języka polskiego (potrzebnego do wykonywania danego zawodu);
- zapewnienie staży zawodowych po zakończeniu kursu i pozytywnym zdaniu egzaminu;
- upowszechnienie zachęt dla pracodawców zatrudniających pracowników, w tym ww. cudzoziemców;
- pomoc w znalezieniu zatrudnienia.

Przewidywane efekty:

- Liczba bezrobotnych cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową w Polsce uczestniczących w szkoleniach zawodowych i językowych – 10,
- Liczba cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową w Polsce skierowanych na staż zawodowy, którzy ukończyli kursy z pozytywnym wynikiem – 2,
- Liczba cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową w Polsce, którzy podjęli zatrudnienie po ukończeniu kursu i odbyciu stażu zawodowego – 2.

6.4. PRIORYTET IV. Podniesienie jakości kształcenia i wyposażenia szkół zawodowych.

Działanie 1. WSPIERANIE KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO ORAZ DZIAŁAŃ NA RZECZ ROZWOJU ZAWODOWEGO ZGODNIE Z POTRZEBAMI RYNKU PRACY

Cel: Wzrost roli kształcenia ustawicznego w regionie i życiu jednostki.

Zadanie 1.1 Upowszechnianie kształcenia ustawicznego i poszerzanie dostępu do szkoleń i przekwalifikowań.

- Wdrażanie Poddziałania 9.6.1 PO KL Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych. Typy realizowanych projektów ramach Poddziałania 9.6.1:
  1. kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem wykształcenia ogólnego lub kwalifikacji zawodowych
  2. programy formalnej oceny i potwierdzania odpowiednich efektów uczenia się uzyskanych w sposób poza formalny i nieformalny, prowadzące do podniesienia poziomu wykształcenia ogólnego lub nabycia kwalifikacji zawodowych
  3. wsparcie dla szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, placówek kształcenia praktycznego, ośrodków doksztalcania i doskonalenia zawodowego ukierunkowane na:
    - rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy;
    - podwyższenie jakości oferty edukacyjnej, w tym również uzyskanie akredytacji kuratora oświaty;

Przewidywane efekty:

- podniesienie motywacji osób dorosłych do ustawicznego kształcenia, podniesienie poziomu wiedzy na temat korzyści płynących z wzrostu kwalifikacji,
- liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lat, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w zakresie form szkolnych w ramach Poddziałania 9.6.1 - 91

Zadanie 1.2 Podwyższanie kompetencji kluczowych mieszkańców regionu.

- Wdrażanie Poddziałania 9.6.2 Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych PO KL – projekty konkursowe

Typy realizowanych projektów w ramach działania: szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności i kompetencji w obszarach umiejętności ICT i znajomości języków obcych.

- Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku w ramach ww. Poddziałania realizuje projekt pt.: „*Język obcy szansą na rozwój zawodowy*”. W Projekcie przewidziane jest wsparcie szkoleniowe w postaci refundacji kosztów poniesionych przez Uczestnika projektu na kurs języka angielskiego, kończący się uzyskaniem certyfikatu potwierdzającego zdobycie określonego poziomu biegłości językowej, zgodnie z ESOKJ.

Przewidywane efekty:

- liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lat, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w zakresie ICT w ramach Poddziałania 9.6.2 – 1548
- liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lat, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w zakresie języków obcych w ramach Poddziałania 9.6.2 – 993
- liczba osób dorosłych w wieku 18-64 lat, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach projektu „*Język obcy szansą na rozwój zawodowy*” w zakresie języków obcych – 200,
- liczba osób objętych wsparciem szkoleniowym w ramach projektu „*Język obcy szansą na rozwój zawodowy*”, które osiągną pełen poziom biegłości językowej (zgodnie z ESOKJ) – 141,
- liczba uczestników projektu „*Język obcy szansą na rozwój zawodowy*”, którzy uzyskali określony poziom biegłości językowej (zgodnie z ESOKJ) – 200,

Zadanie 1.3 Upowszechnianie doradztwa edukacyjnego wśród osób dorosłych

Planowane działania:

- Wdrażanie Poddziałania 9.6.3 Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji PO KL – projekty konkursowe. Typy realizowanych projektów w ramach działania: usługi doradcze dla osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane uzyskaniem pomocy w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru i znalezienia odpowiedniej oferty edukacyjno – szkoleniowej.

- Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku planuje realizację projektu w ramach ww. Poddziałania pt. „*Azymut – nowe kwalifikacje w Łomży*”, w okresie 01.06.2013 r. – 31.05.2015 r. Głównym celem projektu jest wzrost aktywności edukacyjnej u 500 osób zamieszkujących M. Łomża, poprzez poprawę dostępu do usług edukacyjnych, do końca maja 2015 r. W ramach projektu przewiduje się uruchomienie i przetestowanie koncepcji doradztwa edukacyjno-szkoleniowego w powiecie M. Łomża. Usługa doradcza przewidziana w projekcie pozwoli jego uczestnikom uzyskać profesjonalną pomoc w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru i znalezienia odpowiedniej oferty edukacyjno – szkoleniowej. Projekt jest w trakcie negocjacji w zakresie merytorycznym i finansowym.

Przewidywane efekty:

- wzrost samoświadomości dotyczącej dalszej ścieżki zawodowej u uczestników projektu,
- upowszechnienie idei uczenia się przez całe życie;
- liczba osób dorosłych, które skorzystały z usług doradztwa edukacyjno-szkoleniowego w ramach Poddziałania 9.6.3 – 1000 osób.

Zadanie 1.4 Podnoszenie kompetencji ogólnych mieszkańców powiatów suwalskiego, augustowskiego, sejneńskiego i sokólskiego.

Planowane działania:

- Realizacja przez Agencję Rozwoju Regionalnego ARES S.A. w Suwałkach projektu „*Edukacja-kierunek Sukces*” w ramach Działania 9.3 PO KL. Projekt umożliwi nabycie kwalifikacji ogólnych na poziomie średnim w liceum uzupełniającym. Odbiorcami są osoby w wieku 25-64 lata z powiatów suwalskiego, augustowskiego, sejneńskiego i sokólskiego. W roku 2013 zrealizowane zostaną następujące zadania:

1. Przeprowadzenie 160h zajęć dla IV semestru dla słuchaczy LO dla Dorosłych ARES w Suwałkach
2. Przeprowadzenie 238h zajęć fakultatywnych dla słuchaczy LO dla Dorosłych ARES w Suwałkach.

Przewidywane efekty:

- liczba osób dorosłych w wieku 25-64., która uczestniczy w formalnym kształceniu ustawicznym w ramach projektu „Edukacja-kierunek Sukces” – 40 osób
- liczba osób, które ukończą LO dla dorosłych – 35 osób
- liczba osób dorosłych w wieku 25-64, które uczestniczyły w zajęciach fakultatywnych – 18 osób

Zadanie 1.5 Opracowanie strategii i modelu usług doradztwa edukacyjno – szkoleniowego.

Planowane działania:

- Realizacja przez Agencję Rozwoju Regionalnego ARES S.A. w Suwałkach oraz Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach projektu „*Mam wybór – stawiam na rozwój*” w okresie od 1 marca 2013 r. w Poddziałaniu 9.6.3 Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji. Celem projektu jest pilotażowe opracowanie i testowanie strategii i modelu usług doradztwa edukacyjno-szkoleniowego zmniejszającego nierówności w upowszechnieniu edukacji ustawicznej w powiecie suwalskim (ziemskim).

W ramach projektu realizowane będą działania z zakresu:

- analizy rynku usług edukacyjnych w regionie (NUTS III),
- budowy strategii edukacyjnej,
- doradztwa edukacyjno-szkoleniowego dla osób dorosłych w ramach fazy doradztwa zawodowego;
- doradztwa edukacyjno-szkoleniowe dla osób dorosłych w ramach fazy budowy zaufania,
- promocji kształcenia ustawicznego.

Przewidywane efekty:

- liczba osób objętych wsparciem w projekcie – 150,
- liczba dorosłych korzystających z usług doradztwa edukacyjno-szkoleniowego w fazie doradztwa zawodowego w projekcie - 40
- liczba dorosłych korzystających z usług doradztwa edukacyjno-szkoleniowego w fazie budowy zaufania w projekcie – 150
- liczba osób dorosłych, które w wyniku doradztwa rozpoczęły udział w formalnym lub nieformalnym kształceniu ustawicznym w projekcie – 20.

Zadanie 1.6 Wzmacnianie potencjału rozwojowego i innowacyjnego szkół.

Planowane działania:

- Wdrażanie Działania 9.4 PO KL Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty. Celem Działania jest: dostosowanie kwalifikacji nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kadr administracyjnych instytucji systemu oświaty do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionów, zmianą kierunków kształcenia, zapotrzebowaniem na nowe kwalifikacje oraz zmieniającą się sytuacją demograficzną w systemie oświaty.

Typy realizowanych projektów:

1. Studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne i doskonalące oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną (w tym przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć).
2. Studia podyplomowe, kursy i szkolenia oraz inne formy podwyższania kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu.
3. Studia wyższe oraz kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia.

4. Studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli i pracowników administracji oświatowej w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej.
5. Programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych).

Przewidywane efekty:

Zwiększenie motywacji nauczycieli i kadry systemu oświaty do kształcenia i doskonalenia się, zwiększenie szans na awans zawodowy, zwiększenie motywacji do dalszej pracy, wzrost kwalifikacji zawodowych nauczycieli

- liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym, w krótkich formach – 365 (w tym 100 nauczycieli na obszarach wiejskich oraz 170 nauczycieli kształcenia zawodowego),

Zadanie 1.7. Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w województwie podlaskim.

Planowane działania:

- Podlaski Kurator Oświaty realizuje zadania w ramach doskonalenia nauczycieli województwa podlaskiego - opracowanie, przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń dyrektorów i nauczycieli z województwa podlaskiego w wybranym obszarze tematycznym. Obszar tematyczny zostanie określony zgodnie z priorytetami Ministra Edukacji Narodowej. Wyłoniona drogą przetargu placówka doskonalenia nauczycieli przeprowadzi szkolenia na terenie miasta Białegostoku, Łomży i Suwałk. W trakcie prowadzonych szkoleń Podlaski Kurator Oświaty przeprowadzi ewaluację realizowanych szkoleń. Wnioski w formie opracowania zbiorczego zostaną przekazane beneficjentom szkoleń.

Przewidywane efekty:

- liczba przeszkolonych dyrektorów i nauczycieli z woj. podlaskiego w ramach działań Podlaskiego Kuratorium Oświaty – 100, liczba szkoleń – 4.

Działanie 2. WSPIERANIE KSZTAŁCENIA W ZAWODACH I UMIEJĘTNOŚCIACH POSZUKIWANYCH NA RYNKU PRACY

Cel: Podwyższenie kwalifikacji zawodowych i umiejętności poszukiwanych na rynku pracy.

Zadanie 2.1 Tworzenie warunków do uzyskania oraz podwyższania kwalifikacji zawodowych.

Planowane działania:

- Działania podejmowane przez Izbę Rzemieślniczą i Przedsiębiorczości w Białymstoku obejmujące:
  - 1/ przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników - przygotowanie, realizację i nadzór nad przebiegiem procesu przygotowania zawodowego w zakładach rzemieślniczych w oparciu o program nauczania określony dla danego zawodu,
  - 2/ egzaminy sprawdzające przyuczenie do wykonywania określonej pracy – egzaminy potwierdzające posiadanie przez kandydata wiedzy i umiejętności sprawnego wykonywania czynności obejmujących zakres przyuczenia w danym zawodzie,
  - 3/ egzaminy na tytuł czeladnika lub mistrza w zawodzie, mające na celu ocenę poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu występującego w klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy i klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Przewidywane efekty:

- 849 osób uzyska tytuł czeladnika i mistrza w zawodzie,
- 70 osób przystąpi do egzaminu sprawdzającego w zakresie przyuczenia do wykonywania pracy;
- 1700 uczniów przystąpi do egzaminu na tytuł czeladnika w zawodzie;

Zadanie 2.2 Podwyższanie kwalifikacji zawodowych wśród kadry pedagogicznej.

Planowane działania:

- Realizacja przez Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Białymstoku instruktorskich kursów kwalifikacyjnych (dwuletnich) na następujących kierunkach: arteterapia i terapia zajęciowa, którego celem jest przygotowanie zawodowe i pedagogiczne kadry instruktorskiej do pracy w instytucjach kultury, placówkach oświatowo-wychowawczych oraz amatorskim ruchu artystycznym. WOAK kontynuuje też VI edycję Studium Socjoterapii i Edukacji Twórczej (350h) do 30.06.2013 oraz prowadzi kursy doskonalące z zakresu Studium Arteterapii i Terapii Zajęciowej, Studium Dramy w Edukacji, Wychowaniu i Terapii i Studium tańca i Choreografii.
- Organizacja i przeprowadzenie przez Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku kursów kwalifikacyjnych i doskonalących nadających uprawnienia:
  - 1/ kurs kwalifikacyjny z organizacji i zarządzania oświatą,
  - 2/ kurs kwalifikacyjny z oligofrenopedagogiki,
  - 3/ kurs pedagogiczny kwalifikacyjny dla nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych,
  - 4/ kurs przygotowawczy dla kandydatów na wychowawców, wypoczynku dzieci i młodzież,
  - 5/ kurs uprawniający do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy w ramach Edukacja dla bezpieczeństwa.
- Organizacja przez Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach:
  - 1/ kursów kwalifikacyjnych z oligofrenopedagogiki mających na celu wyposażenie uczestników kursu w wiedzę umożliwiającą racjonalne programowanie i podejmowanie skutecznych oddziaływań rewalidacyjnych i psychokorekcyjnych w stosunku do dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo w różnym stopniu, umożliwiających uzyskanie kwalifikacji do pracy z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną umysłowo,
  - 2/ kursów kwalifikacyjnych z terapii pedagogicznej mających na celu wyposażenie uczestników kursu w wiedzę i umiejętności diagnozowania zaburzonych funkcji percepcyjno - motorycznych oraz sposobów i usprawniania, umożliwiających uzyskanie kwalifikacji do prowadzenia zespołów korekcyjno-kompensacyjnych i wyrównawczych, klas wyrównawczych i terapeutycznych, dwie edycje,
  - 3/ kursów kwalifikacyjnych dla oświatowej kadry kierowniczej, mających na celu wyposażenie uczestników kursu w wiedzę i umiejętności potrzebne do sprawnego i twórczego zarządzania szkołą lub placówką oświatową, uzyskanie kwalifikacji do zajmowania stanowisk kierowniczych w oświacie,
  - 4/ kursów kwalifikacyjnych z bibliotekoznawstwa mających na celu wyposażenie uczestników w wiedzę i umiejętności z zakresu bibliotekoznawstwa i bibliotekarstwa, literatury i czytelnictwa dzieci i młodzieży oraz informacji naukowej, umożliwiających uzyskanie kwalifikacji bibliotekarskich uprawniających do pracy w bibliotece szkolnej,
  - 5/ kurs kwalifikacyjny „Wychowanie do życia w rodzinie” mający na celu wyposażyć uczestników kursu w wiedzę i umiejętności metodyczne z niezbędnych do prowadzenia zajęć Wychowanie do życia w rodzinie, dyscyplin, m.in. antropologii filozoficznej, etyki, psychologii, pedagogiki, socjologii, biologii i seksuologii.
- Organizacja przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży:
  - 1/ kursów kwalifikacyjnych z bibliotekoznawstwa, umożliwiających uzyskanie kwalifikacji uprawniających do pracy w bibliotece szkolnej.
  - 2/ kursów kwalifikacyjnych z oligofrenopedagogiki umożliwiających uzyskanie kwalifikacji do pracy z uczniami niepełnosprawnymi,
  - 3/ kursów kwalifikacyjnych z zakresu Terapii Pedagogicznej umożliwiający uzyskanie kwalifikacji do prowadzenia zajęć z zakresu terapii pedagogicznej.

Przewidywane efekty:

- 60 osób zdobędzie nowe kwalifikacje zawodowe w ramach socjoterapii;
- 52 osoby przejdą kurs Arteterapia i Terapia Zajęciowa;
- przeprowadzenie przez CEN w Białymstoku 5 kursów kwalifikacyjnych;

- przeprowadzenie przez CEN w Suwałkach 5 kursów kwalifikacyjnych;
- przeprowadzenie przez CEN w Łomży 3 kursów kwalifikacyjnych.

Działanie 3. WSPIERANIE MODERNIZACJI SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO.

Cel: Podniesienie jakości szkolnictwa zawodowego.

Zadanie 3.1 Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe.

Planowane działania:

- Wdrażanie Działania 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego PO KL, którego celem jest wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) służące podniesieniu zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia.

Typy projektów przewidziane do realizacji:

1. Współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami w zakresie:
  - organizacji staży i/lub praktyk dla uczniów szkół zawodowych obejmujących praktyczną naukę zawodu oraz pokrycie kosztów opiekuna stażu;
  - przygotowania zawodowego młodocianego pracownika, obejmującego naukę zawodu lub przyzuczenie do wykonywania określonej pracy.
2. Programy rozwojowe szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia w szczególności obejmujące:
  - dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia;
  - doradztwo i opiekę pedagogiczno-psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu szkolnictwa (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym);
  - dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo-matematycznych;
  - efektywne programy doradztwa edukacyjno-zawodowego;
  - modernizację oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie jej do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy (wprowadzanie nowych kierunków kształcenia, modyfikacja programów nauczania na kierunkach istniejących);
  - współpracę szkół i/lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i instytucjami rynku pracy służącą podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów jako przyszłych absolwentów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia (w tym w zakresie praktycznych form nauczania – staże i praktyki zawodowe) oraz pokrycie kosztów opiekuna stażu;
  - wyposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne) zapewniające wysoką jakość kształcenia;
  - wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne;
  - wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania.

Przewidywane efekty:

Podniesienie świadomości uczestników projektu w zakresie korzyści płynących z kształcenia zawodowego, zwiększenie zainteresowania lokalnych pracodawców zatrudnianiem

wykwalifikowanych pracowników, wzrost świadomości uczniów w kierunku możliwości wynikających z kształcenia zawodowego, wzrost kwalifikacji zawodowych uczniów.

- liczba szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, które wdrożyły programy rozwojowe – 25,
- liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych – 25,
- liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach – 1000.

6.5 PRIORYTET V. Rozwój lokalnych partnerstw i dialogu społecznego na rzecz rynku pracy.

Działanie 1. ROZWÓJ POROZUMIEŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA I ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH W REGIONIE.

Cel: Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w inicjatywach podejmowanych na rynku pracy.

Zadanie 1.1 Wdrażanie Poddziałania 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności w ramach PO KL.

Planowane działania:

Poddziałanie 8.1.3 *Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności* w ramach którego realizowane będą następujące formy wsparcia:

- inicjatywy podejmowane na poziomie lokalnym i regionalnym przez związki pracodawców i związki zawodowe, mające na celu zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców, w szczególności w zakresie:

- organizacji pracy
- form świadczenia pracy
- promocji podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- godzenia życia zawodowego i prywatnego

W Poddziałaniu 8.1.3 zaplanowano ogłoszenie wyłącznie konkursu na projekty z komponentem ponadnarodowym- planowana alokacja to 1 200 000,00 zł.

Przewidywane efekty

- liczba partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu lokalnym lub regionalnym – 1

Zadanie 1.2. Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich.

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku planuje zawiązać Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich, stanowiące platformę współdziałania pomiędzy partnerami, którzy zadeklarują wolę współpracy w podejmowaniu i realizowaniu inicjatyw na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich w województwie podlaskim.

Zakres współpracy w ramach Partnerstwa lokalnego będzie obejmować:

- a) wymianę informacji na temat bieżących inicjatyw podejmowanych na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich;
- b) wspólne wspieranie opracowywania i realizowania programów w obszarze rynku pracy o charakterze regionalnym, w tym współfinansowanych ze środków pomocowych Unii Europejskiej;
- c) współdziałanie w zakresie kształcenia ustawicznego;
- d) wspieranie działań na rzecz rozwoju usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.

Partnerstwo lokalne będzie miało formułę otwartą. Do Partnerstwa będą mogły przystąpić podmioty zainteresowane rozwojem regionalnego rynku pracy oraz jego kadr.

Przewidywane efekty:

- liczba zawiązanych partnerstw – 1,
- liczba partnerów, którzy przystąpili do partnerstwa – ok. 20.

6.6 PRIORYTET VI. Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich.

Działanie 1. WSPARCIE KSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH

Cel: Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich w obszarze edukacji.

Zadanie 1.1 Pobudzanie oddolnych inicjatyw edukacyjnych na obszarach wiejskich.

Zadanie będzie realizowane poprzez wdrażanie Działania 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich PO KL Pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich.

W ramach Działania nastąpi koncentracja wsparcia w zakresie inicjatyw oddolnych na przedsięwzięciach przewidzianych do realizacji w ramach pozostałych Działań/Poddziałań Priorytetu IX (9.1.1, 9.1.2, 9.2, 9.4, 9.6.1, 9.6.2). Działania te będą obejmować zarówno rozwój oferty edukacyjnej, wzmocnienie znaczenia instytucji oświatowych w środowiskach lokalnych, jak również podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich. Wszystkie powyższe instrumenty będą prowadzić do zmniejszenia różnicowań w obszarze edukacji pomiędzy obszarami wiejskimi a ośrodkami miejskimi. Pozwolą one również na bardziej efektywne wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej funkcjonującej na terenach wiejskich, która może zostać zagospodarowana w ramach projektów skierowanych dla mieszkańców wsi. Wsparcie zostanie skierowane do gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców. Zgodnie ze specyfiką obszarów wiejskich oraz potencjalnych ostatecznych odbiorców wsparcia działających na tych obszarach, system wdrażania Priorytetu zostanie skierowany do podmiotów o mniejszym potencjale organizacyjnym (które nie miałyby możliwości realizacji projektów w ramach pozostałych Działań Priorytetu IX) i będzie obejmował realizację małych projektów (do 50 tys. PLN) skierowanych do małych społeczności lokalnych i oddziaływujących na rzecz ich aktywizacji.

Przewidywane efekty:

Podniesienie świadomości uczestników projektu w zakresie korzyści płynących z kształcenia, zmianę postaw uczestników projektów wobec edukacji, podniesienie świadomości reprezentantów instytucji publicznych i/lub przedsiębiorstw działających na danym obszarze w zakresie problemów i potrzeb edukacyjnych mieszkańców obszarów wiejskich, podniesienie motywacji mieszkańców obszarów wiejskich do samokształcenia.

– liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Działania - 100.

Zadanie 1.2 Aktywizacja zawodowa ludności wiejskiej.

Planowane działania:

Realizacja przez Podlaską Izbę Rolniczą projektów w ramach działania 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pt. „*Nowe umiejętności – sposobem na sukces i szansą na lepsze jutro*” (sprzedawca) oraz „*Nowe umiejętności – sposobem na sukces i szansą na lepsze jutro*” II edycja (kosmetyczka), których głównym celem jest reorientacja zawodowa rolników oraz domowników z województwa podlaskiego w zawodzie kosmetyczka (20 osób) oraz w zawodzie sprzedawca w powiecie sokólskim (10 osób) poprzez specjalistyczne wsparcie i szkolenie zawodowe.

Przewidywane efekty:

- liczba osób objętych wsparciem w 2013 r. – 30.

6.7 PRIORYTET VII. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy.

Działanie 1. PODWYŻSZANIE JAKOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ INSTYTUCJE RYNKU PRACY.

Cel: Poszerzenie zasięgu informacji o usługach instytucji rynku pracy i wsparcie osób poszukujących pracy.

Zadanie 1.1 Upowszechnianie instrumentów wsparcia w ramach PO KL.

Planowane działania:

Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych na temat możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach Priorytetu VI Działanie 6.1 i Priorytetu VIII Działanie 8.1 PO KL w ramach Punktu Informacyjnego EFS.

Punkt Informacyjny EFS Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku będzie udostępniał materiały informacyjne dot. EFS, PO KL oraz działalności WUP w Białymstoku jako IP2.

Zaplanowana jest: organizacja spotkań informacyjnych, udział w targach/imprezach masowych celem informowania społeczeństwa nt. działalności WUP w zakresie wdrażania PO KL; udzielanie informacji o możliwościach wsparcia z PO KL; aktualizowanie na bieżąco serwisu internetowego dot. PO KL, na którym zamieszczane są niezbędne informacje, dokumenty programowe, wytyczne dotyczące przygotowania wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oraz wysyłanie newslettera dla klientów zarejestrowanych w bazie. Planowane jest również wydanie Biuletynu Informacyjnego WUP dotyczącego realizowanych działań w ramach PO KL.

W ramach działań informacyjno – promocyjnych zostaną przekazane materiały na konkursy: sportowe, plastyczne, muzyczne, wiedzy o Unii Europejskiej i Europejskim Funduszu Społecznym, skierowane do dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym i ponadgimnazjalnym.

W ramach działań informacyjno – promocyjnych planowana jest kampania informacyjna.

Planowane jest powołanie działalności mobilnego Punktu Informacyjnego na terenie województwa podlaskiego. W ramach tego zadania zostanie zakupiony ekspozytor multimedialny.

Przewidywane efekty:

Podniesienie świadomości beneficjentów nt. możliwości uzyskania dofinansowania realizacji projektów w ramach działań wdrażanych przez WUP a także osób bezrobotnych nt. możliwości skorzystania ze szkoleń współfinansowanych z EFS. Promocja Europejskiego Funduszu Społecznego jako bliskiego, przyjaznego i stwarzającego szansę rozwoju zawodowego. Dotarcie do jak najszerszej opinii publicznej poprzez działania promocyjne, w celu zwiększenia świadomości roli Unii Europejskiej oraz instytucji regionalnych i lokalnych w tym procesie. Bezpłatny dostęp do materiałów informacyjnych dot. EFS tj. dokumentów programowych, poradników, podręczników, biuletynów.

- liczba osób obsłużonych drogą elektroniczną: 200,
- liczba osób obsłużonych drogą telefoniczną: 1000,
- liczba osób, którym udzielono informacji osobiście: 500,
- liczba osób, które skorzystają z serwisu internetowego: 100 000,
- liczba odbiorców zorganizowanych spotkań: 450.

Działanie 2. ROZWÓJ PORADNICTWA I INFORMACJI ZAWODOWEJ ORAZ PODNIESIENIE JAKOŚCI USŁUG.

Cel: Podwyższenie jakości usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.

Zadanie 2.1 Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.

Planowane działania:

Doskonalenie rozwoju poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej świadczonych w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej działających w strukturze Wojewódzkiego Urzędu Pracy poprzez:

- organizowanie doradcom zawodowym, liderom klubów pracy i innym pracownikom zatrudnionym w urzędach pracy spotkań konsultacyjnych i szkoleniowych;
- podwyższanie kwalifikacji i umiejętności doradców zawodowych i lidera klubu pracy poprzez samokształcenie, udział w kursach, szkoleniach;
- powiększanie zasobów CI i PKZ o nowe narzędzia i materiały wspierające usługi doradcze;
- promocja usług Centrów w mediach.
- podwyższenie jakości usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej;
- podwyższenie kompetencji doradców zawodowych i lidera klubu pracy;
- zwiększenie zbiorów informacji zawodowych i ich aktualizacja;
- wzbogacenie warsztatu pracy doradców zawodowych i lidera klubu pracy.

Przewidywane efekty:

- liczba szkoleń, w których wezmą udział doradcy zawodowi i lider klubu pracy - 4;
- 6 zakupionych narzędzi wspomagających warsztat pracy doradcy zawodowego i lidera klubu pracy.

Zadanie 2.2 Wzmocnienie i rozwój Publicznych Służb Zatrudnienia.

Planowane działania:

- Kontynuacja przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku wdrażania Poddziałania 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie. W ramach zadania realizowane są projekty służące wzmocnieniu i rozwojowi publicznych służb zatrudnienia obejmujące:

- upowszechnianie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego w regionie, m.in. poprzez dofinansowanie zatrudnienia doradców zawodowych i pośredników pracy,
- szkolenia, doradztwo oraz dofinansowanie studiów podyplomowych, studiów licencjackich i studiów magisterskich uzupełniających dla pracowników publicznych służb zatrudnienia wykonujących zadania związane z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych, zgodnie z długofalowymi kierunkami kształcenia określonymi przez wojewódzki urząd pracy na podstawie analizy potrzeb oraz specyfiki problemów występujących na terenie regionu.

- Kontynuacja przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku realizacji w ramach ww. Poddziałania projektu pt. „Doradztwo zawodowe – spełniamy standardy”, który ma na celu podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy, a także stworzenie warunków dla rozwoju aktywności zawodowej w regionie poprzez wzmocnienie i rozwój publicznych służb zatrudnienia.

Przewidywane efekty:

Poszerzenie wachlarza usług oferowanych przez CliPKZ; uzupełnienie i podwyższenie posiadanej wiedzy; wzrost samooceny i motywacji do pracy; poprawa komunikatywności; zmniejszenie obaw przed pracą z trudnym klientem.

- dofinansowanie zatrudnienia 3 doradców zawodowych z wykształceniem psychologicznym w CliPKZ w Białymstoku, Łomży i Suwałkach,
- liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończą udział w szkoleniach realizowanych w ramach projektów urzędów pracy w Poddziałaniu 6.1.2 PO KL – 20 osób.

Działanie 3. ROZWIJANIE I DOSKONALENIE SYSTEMU INFORMACJI, MONITOROWANIA I PROGNOZOWANIA POPYTU NA PRACĘ, W TYM DOSKONALENIE I AKTUALIZOWANIE WIEDZY O ZAWODACH DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

Cel: Diagnozowanie sytuacji na rynku pracy w regionie.

Zadanie 3.1. Budowa systemu monitorowania regionalnego rynku pracy.

Planowane działania:

Realizacja projektu pt.: *Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych* współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej. Zadanie ma charakter badawczy. Działania realizowane są w ramach opracowanego regionalnego modelu prognozowania zmian gospodarczych (w sensie regionalnego systemu pozyskiwania i analizowania danych społeczno-gospodarczych niezbędnych dla przewidywania aktualnych trendów i prognozowania zmian gospodarczych).

W ramach regionalnego modelu prognozowania zmian gospodarczych realizowane będą w 2013 r. badania, w ramach następujących produktów:

1. Kluczowe Sektory Województwa Podlaskiego – jedna analiza sektorowa.
2. Podlaska Mapa Zawodów i Kwalifikacji Edycja 2011 i Edycja 2012 - analiza popytu i podaży pracy w województwie podlaskim w ujęciu regionalnym i lokalnym.
3. Podlaski Absolwent - badanie losów zawodowych wybranej kategorii absolwentów.
4. Podlaski Monitor Płac – analiza płac występujących w różnych branżach gospodarki województwa podlaskiego.
5. Indykatory Podlaskiej Gospodarki – publikowanie najważniejszych wskaźników gospodarczych województwa podlaskiego w ujęciu miesięcznym.
6. Obserwator Gospodarczy Podlasia – kwartalne analizowanie sytuacji województwa na podstawie wskaźników zbieranych w Indykatorach.

Ponadto planowana jest realizacja innych produktów dostarczających istotnych informacji z punktu widzenia podmiotów funkcjonujących w gospodarce województwa podlaskiego:

1. Województwo w liczbach i powiaty w liczbach – zbieranie wskaźników charakteryzujących województwo i powiaty w obszarze gospodarki, rynku pracy, edukacji, pomocy społecznej.
2. Prowadzenie bazy raportów, publikacji z wynikami badań zagranicznych, krajowych i regionalnych.
3. Opracowywanie dwutygodniowych informacji na temat sytuacji na rynku pracy w województwie.
4. Prowadzenie dodatkowych badań przez członków zespołu projektowego.

Przewidywane efekty:

Rozwój partnerskiej współpracy i wzrost zaangażowania partnerów w obszarze działań koordynujących politykę społeczno-gospodarczą regionu; bardziej trafne decyzje w obszarze polityki społeczno-gospodarczej, oparte na rzeczywistych potrzebach; usprawnienie i utrwalenie współpracy i wymiany informacji pomiędzy organizacjami wspierającymi rozwój społeczno-gospodarczy na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Rezultaty twarde:

- liczba przeprowadzonych badań – 3,
- liczba opublikowanych wyników badań (nakładów) – 3,
- liczba opracowanych publikacji wskaźników gospodarczych województwa – 12,
- liczba opracowanych komentarzy na temat sytuacji gospodarczej województwa - 4,
- liczba aktualizowanych baz danych – 3,
- liczba opracowanych informacji na temat sytuacji na rynku pracy w województwie – 24.

Zadanie 3.2. Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Planowane działania:

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych (MZDiN) jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. MZDiN jest realizowany przez WUP w Białymstoku od 2005 roku w oparciu o założenia metodyczne opracowane przez MPiPS jednolite dla całego kraju.

W wyniku monitoringu opracowywane są wojewódzkie raporty półroczne i roczne, wykorzystujące zestawienia tabelaryczne wygenerowane przez aplikację przygotowaną przez „Computerland” pod nazwą „Monitoring zawodów”.

MZDiN dostarcza informacji niezbędnych do bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych, zapewniając ich większą efektywność, przyczynia się do usprawnienia poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych oraz do dostosowania kształcenia zawodowego do rzeczywistych potrzeb lokalnego rynku pracy.

Przewidywane efekty:

- określenie zmian w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej bezrobotnych i ofert pracy występujących na podlaskim rynku pracy, opracowanie rankingów: zawodów deficytowych i nadwyżkowych, zawodów generujących długotrwałe bezrobocie, rankingu zawodów o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy; określenie pożądanych kierunków szkolenia bezrobotnych, bieżącej korekty poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego, a także usprawnienia poradnictwa zawodowego oraz ułatwiają realizację programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwałe bezrobotnych.
- raporty wojewódzkie o charakterze diagnostycznym- 3.

7. ROZDZIAŁ V. Zarządzanie, monitorowanie i koordynowanie wykonania zadań w ramach PRPD/2013.

Przyjęto następującą strukturę zarządzania, monitorowania i koordynowania PRPD/2013:

1. Za koordynowanie przebiegu realizacji Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w 2013 r. odpowiedzialny jest Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku (Wydział Rynku Pracy).
2. PRPD określa działania przyjęte do realizacji na 2013 r., w ramach których realizowane będą zadania zgłoszone przez partnerów, przy czym część z tych zadań stanowi kontynuację z roku ubiegłego.
3. Partnerzy zgłaszający zadanie do realizacji w ramach PRPD odpowiedzialni są za jego realizację. Realizatorzy poszczególnych zadań ujętych w ramach danego działania (o związku zadania z realizacją działania stanowi charakter zadania; Załącznik nr 1 do PRPD zawiera wykaz zgłoszonych zadań przyporządkowanych działaniom przyjętym na 2013 r.), monitorują efekty ich wdrażania i przedkładają informacje **roczne** z realizowanych przedsięwzięć do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, do dnia **31.01.2014 r.**, zawierające co najmniej:
  - 1) nazwę priorytetu i nazwę zadania w ramach którego podejmowane były przedsięwzięcia,
  - 2) związłą charakterystykę realizowanego zadania (cel, wykonawcy, podjęte i zrealizowane działania),
  - 3) wydatkowaną kwotę z podaniem źródła finansowania,
  - 4) ocenę zgodności realizacji zadania z PRPD,
  - 5) uzyskane efekty w ujęciu ilościowym i jakościowym,
  - 6) wnioski i rekomendacje wynikające z realizacji zadania.
4. Sprawozdanie roczne z realizacji PRPD na 2013 r. opracuje Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku **do dnia 10 marca 2014 r.** Sprawozdanie zostanie przedłożone do zaopiniowania Wojewódzkiej Radzie Zatrudnienia i do zatwierdzenia Zarządowi Województwa Podlaskiego.
5. Stopień realizacji założonych celów i efekty działań prowadzonych w obszarach priorytetowych będą monitorowane w oparciu o:
  - 1) analizę sprawozdań realizatorów poszczególnych zadań w odniesieniu do stopnia osiągnięcia wskaźników określonych w poszczególnych kartach zadań zgłoszonych do PRPD,
  - 2) analizę wskaźników ogólnych (wykorzystanych w części z zalecanych w KPDZ) stanowiący załącznik nr 1.
- 6) Zasadę dialogu i współpracy z partnerami społecznymi jako element realizacji polityki rynku pracy przewidziano na poziomie planowanych do realizacji zadań i konkretnych projektów w PRPD/2013. W strukturze zarządzania i koordynowania Planu udział partnerów wyraża się

w wystąpieniu do partnerów rynku pracy z propozycją podjęcia wspólnych działań na rzecz opracowania Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie podlaskim i zgłoszenie preferowanych projektów, kierunków działań i zadań do opracowywanego dokumentu. Na etapie opracowywania dokumentu przewidziano też konsultacje planu z Wojewódzką Radą Zatrudnienia w Białymstoku oraz partnerami w celu zharmonizowania działań proponowanych przez wszystkie strony.

8. ROZDZIAŁ VI. Finansowanie realizacji przyjętych zadań.

Główne źródła finansowania zadań w Podlaskim Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2013 r. to:

1. Europejski Fundusz Społeczny.
2. Fundusz Pracy.
3. Budżet Państwa.
4. Budżet Jednostek Samorządu Terytorialnego.
5. Środki partnerów.

Ostateczna wysokość nakładów na finansowanie założonych działań będzie zależała od aktywności projektodawców i zawartości merytorycznej projektów zgłaszanych na szczeblu wojewódzkim i krajowym, do dofinansowania z EFS oraz rezerwy środków FP pozostających w dyspozycji Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Wysokość środków Funduszu Pracy na rok 2013, zgodnie z decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej, wynosi **100.676,5 tys. zł** (tzw. limit pierwotny), z czego **kwota 52.975,2 tys. zł** jest przeznaczona na finansowanie w samorządach powiatowych programów na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia. Pozostała kwota w wysokości **47.701,3 tys. zł** stanowi rezerwę środków FP pozostającą w dyspozycji Samorządu Województwa Podlaskiego, przeznaczoną na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 6.1.3 POKL.

W ciągu roku kalendarzowego aktywność samorządów powiatowych będzie również ukierunkowana na pozyskiwanie środków FP pozostających w rezerwie Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Wysokość pozyskanych środków będzie od skuteczności poszczególnych powiatowych urzędów pracy czyli zawartości merytorycznej składanych projektów.

Ważnym źródłem finansowania projektów z zakresu rozwoju zasobów ludzkich będzie Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Zgodnie z zatwierdzonymi Planami Działań dla poszczególnych Priorytetów PO KL na 2013 r. Województwo podlaskie będzie dysponowało środkami finansowymi na realizację działań zapisanych w danym Priorytecie, w następujących wysokościach¹³:

- **PRIORYTET VI.** Rynek pracy otwarty dla wszystkich – **65 537,6 tys. zł** (w tej kwocie mieszczą się środki FP w kwocie **47.701,3 tys. zł** stanowiące rezerwę środków FP pozostającą w dyspozycji Samorządu Województwa Podlaskiego, przeznaczone na realizację projektów systemowych w ramach Poddziałania 6.1.3 POKL),
- **PRIORYTET VII.** Promocja integracji społecznej – **23 590,7 tys. zł**,
- **PRIORYTET VIII.** Regionalne kadry gospodarki – **13 200,0 tys. zł**,
- **PRIORYTET IX.** Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach – **45 884,8 tys. zł**.

Razem komponent regionalny POKL – 148 213,1 tys. zł.

Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych zadań i źródeł ich finansowania są zawarte w syntetycznych zestawieniach tabelarycznych Załączników nr 1 i 3 do PRPD.

---

¹³ Podane kwoty uwzględniają kontraktację w 2013 r. z uwzględnieniem wszystkich źródeł finansowania działań w Priorytecie: Fundusz Pracy, Budżet Państwa, Budżet Jednostek Samorządu Terytorialnego, PFRON i inne.

Załącznik nr 1

Wskaźnik	źródło pozyskania informacji
liczba bezrobotnych	WUP
pracujący (w tys)	GUS
liczba osób objętych działaniami/programami rynku pracy	WUP
odsetek bezrobotnych objętych aktywnymi formami	WUP
stopa ponownego zatrudnienia uczestników programów rynku pracy (3 lub 6 m-cy po zakończeniu uczestnictwa w instrumencie)	WUP
Priorytet I	
wskaźnik zatrudnienia wg BAEL (ogółem, wg miejsca zamieszkania, płci)	GUS
współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej wg BAEL	GUS
wskaźnik bezrobocia młodych (15-24 lata) wg BAEL	GUS
stopa bezrobocia wśród osób do 25 r.ż.	GUS
stopa bezrobocia (rejestrowanego, BAEL)	GUS,WUP
liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	GUS
bezrobotni wyrejestrowani z tytułu podjęcia pracy	WUP
wskaźnik płynności rynku pracy	WUP
liczba agencji zatrudnienia	WUP
efektywność agencji zatrudnienia (w osobach)	WUP
liczba osób, które skorzystały z różnych form pośrednictwa pracy	PUP
liczba osób skierowanych do pracy za granicę	PUP, WUP
liczba zrealizowanych ofert pracy za pośrednictwem Eures	WUP
Priorytet II	
liczba podmiotów, które rozpoczęły działalność innowacyjną	UMWP
liczba osób korzystających z dotacji na podjęcie działalności gospodarczej	WUP/UMWP
nakłady na działalność badawczą i rozwojową w % PKB, w tym wielkość nakładów sektora prywatnego	GUS
Priorytet III	
wskaźnik zatrudnienia kobiet wg BAEL	GUS/WUP
stopa bezrobocia wśród kobiet	GUS/WUP
% osób bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	PUP
liczba osób objętych programem zatrudnienia socjalnego	ROPS
liczba nowopowstałych Centrów Integracji Społecznej	PUP/WUP/ROPS
odsetek osób niepełnosprawnych uczestniczących w programach aktywizacji zawodowej i społecznej	PUP/ROPS
stopa ponownego zatrudnienia osób objętych programami integracji zawodowej i społecznej	
odsetek młodzieży objętej programami edukacyjnymi i programami zapobiegania bezrobociu	OHP/KO
Priorytet IV	
wykształcenie ludności w wieku 15 lat i więcej	GUS
współczynnik skolaryzacji brutto	GUS
liczba instytucji szkoleniowych	WUP
Priorytet V	
liczba powstałych partnerstw/porozumień	UMWP/WUP
liczba uczestników powstałych partnerstw/porozumień	UMWP/WUP
Priorytet VI	
wykształcenie ludności wiejskiej w wieku 15 lat i więcej wg BAEL	GUS
zatrudnieni w rolnictwie (bez rolników indywidualnych)	GUS
pracujący w rolnictwie indywidualnym	GUS
odsetek mieszkańców obszarów wiejskich zatrudnionych poza rolnictwem	GUS
wskaźnik bezrobocia na obszarach wiejskich wg BAEL	GUS
Priorytet VII	
liczba zatrudnionych osób na kluczowych stanowiskach w urzędach pracy, w tym:	WUP
=pośredników pracy,	WUP
=doradców zawodowych	WUP
liczba przeszkolonych pracowników publicznych służb zatrudnienia, w tym:	WUP
=pośredników pracy	WUP
=doradców zawodowych	WUP
wskaźnik efektywności urzędów pracy: roczne odpływy z tytułu podjęcia pracy do średniej rocznej liczby bezrobotnych	WUP
liczba osób, które skorzystały z różnych form poradnictwa i informacji zawodowej w publicznych służbach zatrudnienia	WUP/PUP

ZAŁĄCZNIK nr 2

ZADANIA ZGŁOSZONE DO PODLASKIEGO REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2013 R.

L.p.	Nazwa instytucji zgłaszającej zadanie/ projekt	Nazwa zadania
Priorytet I WZROST ZATRUDNIENIA		
Działanie 1. Promocja mobilności na rynku pracy		
Z. 1.1.	WUP Białystok	Świadczenie i rozwijanie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.
Z. 1.2.	WUP Białystok	Realizacja usług sieci EURES.
Z. 1.3.	WUP Białystok	Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych.
Z. 1.4.	WUP Białystok	Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji.
Działanie 2. Aktywizacja zawodowa młodzieży.		
Z. 2.1.	PKW OHP	Aktywizacja zawodowa młodzieży uczącej się i bezrobotnej w ramach działań OHP.
Z. 2.2.	PUP	Wspieranie aktywności zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia wśród młodzieży przez urzędy pracy.
Działanie 3. Pobudzanie aktywności zawodowej w regionie.		
Z. 3.1.	WUP Białystok	Wdrażanie Działania 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie w ramach POKL
Z. 3.2.	PUP/WUP Białystok ARR ARES Suwałki, RCS	Wsparcie osób powyżej 50 roku życia na regionalnym rynku pracy
Z. 3.3.	PUP/WUP Białystok	Zwiększenie szans na zatrudnienie oraz wzrost aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań urzędów pracy.
Z. 3.4.	WUP Białystok	Podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez promocję rozwoju zielonej gospodarki w regionie
Priorytet II ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I INNOWACYJNOŚCI NA RZECZ ZATRUDNIENIA		
Działanie 1. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.		
Z. 1.1.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu społecznego	Wdrażanie Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia w ramach POKL.
Z. 1.2.	PUP/WUP Białystok	Wspieranie osób zainteresowanych podejmowaniem działalności gospodarczej oraz pracodawców tworzących nowe miejsca pracy na regionalnym rynku pracy.
Z.1.3.	ARR ARES Suwałki, PFRR	Ułatwienie dostępu do finansowania działalności gospodarczej.
Z. 1.4.	PFRR	Zapewnienie usług informacyjnych i szkoleniowych dla przedsiębiorców.
Działanie 2. Wspieranie tworzenia i rozwoju firm innowacyjnych oraz współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw.		
Z. 2.1.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu społecznego ARR ARES Suwałki	Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw w ramach Poddziałania 8.2.1 PO KL
Z. 2.2.	UMWP Departament Polityki Regionalnej	Stypendia doktoranckie
Działanie 3. Podnoszenie kwalifikacji kadr regionalnej gospodarki.		
Z. 3.1.	WUP Białystok	Wdrażanie Poddziałania 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw PO KL
Z. 3.2.	ARR ARES w Suwałkach,	Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych w regionie zgodnie z potrzebami rynku pracy
Z. 3.3.	PFRR	Promowanie przedsiębiorczości wśród kobiet.

Z. 3.4.	WUP Białystok	Wdrażanie Poddziałania 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie PO KL
Z. 3.5.	ARR ARES w Suwałkach	Wsparcie osób zwolnionych z zakładów pracy z powiatów: augustowskiego, sejneńskiego, grajewskiego, suwalskiego.
Priorytet III WYRÓWNYWANIE SZANS I PRZECIWDZIAŁANIE DYSKRYMINACJI W DOSTĘPIE DO PRACY I EDUKACJI		
Działanie 1. Sprzyjanie zatrudnieniu w ramach ekonomii społecznej		
Z. 1.1.	ROPS, Fundacja Edukacji i Twórczości w Łomży	Zatrudnienie socjalne poprzez tworzenie centrów integracji społecznej
Z. 1.2.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Wdrażanie Działania 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej PO KL
Z.1.3.	ARR ARES w Suwałkach, FIR	Rozwój ekonomii społecznej w subregionie suwalskim i łomżyńskim.
Z. 1.4.	ARR ARES w Suwałkach PUP	Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na rynku pracy w subregionie suwalskim.
Z. 1.5.	WUP Białystok	Prowadzenie badań i analiz z obszaru polityki społecznej w województwie podlaskim
Działanie 2. Aktywna integracja		
Z. 2.1.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji
Z. 2.2.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych oraz poprawa dostępu do zatrudnienia.
Działanie 3. Tworzenie warunków równych szans w dostępie do edukacji		
Z.3.1.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Upowszechnianie edukacji przedszkolnej
Działanie 4. Wsparcie programów edukacyjnych mających na celu wyrównanie szans uczniów i dzieci.		
Z.4.1.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Wsparcie szans edukacyjnych uczniów oraz jakości usług edukacyjnych
Z. 4.2.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Wspieranie talentów
Działanie 5. Aktywizacja zawodowa cudzoziemców objętych w Polsce ochroną międzynarodową.		
Z.5.1	PUP	Wspieranie integracji zawodowej i społecznej cudzoziemców objętych w Polsce ochroną międzynarodową.
Priorytet IV PODNIESIENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA I WYPOSAŻENIA SZKÓŁ ZAWODOWYCH		
Działanie 1. Wspieranie kształcenia ustawicznego oraz działań na rzecz rozwoju zawodowego zgodnie z potrzebami rynku pracy		
Z. 1.1.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Upowszechnianie kształcenia ustawicznego i poszerzanie dostępu do szkoleń i przekwalifikowań.
Z 1.2.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego WUP Białystok	Podwyższanie kompetencji kluczowych mieszkańców regionu.
Z. 1.3.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego WUP Białystok	Upowszechnianie doradztwa edukacyjnego wśród osób dorosłych
Z. 1.4.	ARR ARES w Suwałkach	Podnoszenie kompetencji ogólnych mieszkańców powiatów suwalskiego, augustowskiego, sejneńskiego i sokólskiego.

Z. 1.5.	ARR ARES w Suwałkach	Opracowanie strategii i modelu usług doradztwa edukacyjno – szkoleniowego.
Z. 1.6.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Wzmacnianie potencjału rozwojowego i innowacyjnego szkół.
Z.1.7.	Podlaski Kurator Oświaty	Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w województwie podlaskim.
Działanie 2. Wspieranie kształcenia w zawodach i umiejętnościach poszukiwanych na rynku pracy.		
Z. 2.1.	Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku	Tworzenie warunków do uzyskania oraz podwyższania kwalifikacji zawodowych
Z. 2.2.	CEN Białystok, CEN Suwałki, ODN Łomża, WOAK	Podwyższanie kwalifikacji zawodowych wśród kadry pedagogicznej.
Działanie 3. Wspieranie modernizacji szkolnictwa zawodowego.		
Z. 3.1	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości ofert edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe.
Priorytet V ROZWÓJ LOKALNYCH PARTNERSTW I DIALOGU SPOŁECZNEGO NA RZECZ RYNKU PRACY		
Działanie 1. Rozwój porozumień na rzecz zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich w regionie.		
Z. 1.1.	WUP Białystok	Wdrażanie Poddziałania 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności PO KL
Z.1.2.	WUP Białystok	Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich.
Priorytet VI TWORZENIE MIEJSC PRACY NA OBSZARACH WIEJSKICH		
Działanie 1. Wsparcie kształcenia mieszkańców obszarów wiejskich.		
Z. 1.1.	UMWP Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Pobudzanie oddolnych inicjatyw na obszarach wiejskich
Z.1.2.	Podlaska Izba Rolnicza	Aktywizacja zawodowa ludności wiejskiej
Priorytet VII ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI I JAKOŚCI OBSŁUGI RYNKU PRACY		
Działanie 1. Podwyższanie jakości usług świadczonych przez instytucje rynku pracy		
Z. 1.1.	WUP Białystok	Upowszechnianie instrumentów wsparcia w ramach POKL
Działanie 2. Rozwój poradnictwa i informacji zawodowej oraz podniesienie jakości usług.		
Z.2.1.	WUP Białystok	Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.
Z. 2.2	WUP Białystok, PUP	Wzmocnienie i rozwój publicznych służb zatrudnienia.
Działanie 3. Rozwijanie i doskonalenie systemu informacji, monitorowania i prognozowania popytu na pracę, w tym doskonalenie i aktualizowanie wiedzy o zawodach deficytowych i nadwyżkowych.		
Z. 3.1.	WUP Białystok	Budowa systemu monitorowania regionalnego rynku pracy
Z. 3.2.	WUP Białystok	Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

ZAŁĄCZNIK nr 3

Partnerzy Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2013r.

Nazwa jednostki	Adres
Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku	ul. Pogodna 22, 15-354 Białystok
<i>Powiatowe urzędy pracy</i>	
1. Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie	ul. Mickiewicza 2, 16-300 Augustów
2. Powiatowy Urząd Pracy w B-stoku	ul. Sienkiewicza 82, 15-005 Białystok
3. Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku Podl.	ul. 3Maja 17, 17-100 Bielsk Podlaski
4. Powiatowy Urząd Pracy w Grajewie	ul. Strażacka 6b, 19-200 Grajewo
5. Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce	ul. Piłsudskiego 10A, 17-200 Hajnówka
6. Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie	ul. Wojska Polskiego 46, 18-500 Kolno
7. Powiatowy Urząd Pracy w Łomży	ul. Nowogrodzka 1, 18-400 Łomża
8. Powiatowy Urząd Pracy w Mońkach	ul. Wyzwolenia 22, 19-100 Mońki
9. Powiatowy Urząd Pracy w Sejnach	ul. Łąkowa 26, 16-500 Sejny
10. Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach	ul. Leg. Piłsudskiego 3, 17-300 Siemiatycze
11. Powiatowy Urząd Pracy w Sokółce	ul. Kryńska 40, 16-100 Sokółka
12. Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach	ul. Kościuszki 71a, 16-400 Suwałki
13. Powiatowy Urząd Pracy w Wysokiem Mazowieckiem	ul. 1 Maja 8, 18-200 Wysokie Mazowieckie
14. Powiatowy Urząd Pracy w Zambrowie	ul. Fabryczna 3, 18-300 Zambrów
<i>Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku</i>	
1. Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	ul. Poleska 89 15-874 Białystok
2. Departament Polityki Regionalnej	ul. Kard. St. Wyszyńskiego 1 15-888 Białystok
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Komendantów 7, 15-110 Białystok
Podlaska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Białymstoku	ul. Handlowa 6G, 15-399 Białystok
Kuratorium Oświaty w Białymstoku	ul. Rynek Kościuszki 9, 15-950 Białystok
Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach	ul. M. Reja 67 B, 16-400 Suwałki
Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Białymstoku	ul. Kilińskiego 8, 15-950 Białystok
Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku	ul. Złota 4, 15-016 Białystok
Agencja Rozwoju Regionalnego ARES w Suwałkach	ul. Noniewicza 42A, 16-400 Suwałki
Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży	pl. Kościuszki 2, 18-400 Łomża
Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku	ul. Warszawska 6, 15-950 Białystok
Region Podlaski NSZZ „Solidarność”	ul. Suraska 1, 15-093 Białystok
Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego	ul. Starobojarska 15, 15-073 Białystok
Fundacja Edukacji i Twórczości w Łomży	ul. ks. Adama Abramowicza 1 15-876 Białystok
Forum Inicjatyw Rozwojowych	ul. Brukowa 28, lok. 4, 15-889 Białystok

Szacunkowy plan budżetu PRPD/2013 (działań/projektów zgłoszonych przez partnerów) (w tys. zł)

Zadania	Ogółem	Z tego								
		środki krajowe						środki zagraniczne		
		FP	PFRON	budżet państwa	budżet jst	inne środki publ.	środki prywat.	EFS	EFRR	inne środki UE
PRIORYTET I. Wzrost zatrudnienia										
Działanie 1. Promocja mobilności na rynku pracy										
1.1 Świadczenie i rozwijanie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.	*	*								
1.2 Realizacja usług sieci EURES.	146,1	146,1								
1.3 Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych.	*	*								
1.4 Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji.	*	*								
Działanie 2. Aktywizacja zawodowa młodzieży										
2.1 Aktywizacja zawodowa młodzieży uczącej się i bezrobotnej w ramach działań OHP.	2871,2	106		1358,5				1406,7		
2.2 Wspieranie aktywności zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia wśród młodzieży przez urzędy pracy.	6657,4	6657,4								
Działanie 3. Pobudzanie aktywności zawodowej w regionie.										
3.1 Wdrażanie Działania 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie w ramach POKL	54 815,4	47 537,6 <small>(dot. projektów systemowych PUP Pddz.6.1.3)</small>		1091,7				6 186,1		
3.2 Wsparcie osób powyżej 50 roku życia na regionalnym rynku pracy	304,9¹⁾ 1) ujęto w Zad. 3.1						52,5 ¹⁾	252,4 ¹⁾		
	2651,5 802,8²⁾ 2) ujęto w Pr. II Zad.3.1	2651,5		120,5 ²⁾				682,3 ²⁾		

3.3 Zwiększenie szans na zatrudnienie oraz wzrost aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań urzędów pracy.	3975,3 ³⁾ 3) ujęto w zad. 3.1 42423,6 **	45,0 ³⁾ 42423,6 **		218,9 ³			321,5 ³	3389,9 ³		
3.4 Podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez promocję rozwoju zielonej gospodarki w regionie	808,9			121,3				687,6		
PRIORYTET II. Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności na rzecz zatrudnienia										
Działanie 1. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia										
1.1 Wdrażanie Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia w ramach POKL.	14 000			14 000						
1.2 Wspieranie osób zainteresowanych podejmowaniem działalności gospodarczej oraz pracodawców tworzących nowe miejsca pracy na regionalnym rynku pracy.	1 555,8 ⁴⁾ 4) ujęto w Pr. I Zad. 3.3 729,9 10551,6	1555,8 ⁴⁾ 10551,6		109,5				620,4		
1.3 Ułatwianie dostępu do finansowania działalności gospodarczej	13844,6					1200,0	2500,0			10144,6
1.4 Zapewnienie usług informacyjnych i szkoleniowych dla przedsiębiorców.	1500,4			355,4			122,4			1022,6
Działanie 2. Wzmocnienie tworzenia i rozwoju firm innowacyjnych oraz współpraca sfery nauki i przedsiębiorstw										
2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw w ramach Poddziałania 8.2.1 PO KL	178,4			26,8				151,6		
2.2 Stypendia doktoranckie.	9000			675,0	675,0			7650,0		
Działanie 3. Podnoszenie kwalifikacji kadr regionalnej gospodarki										
3.1 Wdrażanie Poddziałania 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw PO KL	25516,7			3827,5				21689,2		
3.2. Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych w regionie zgodnie z potrzebami rynku pracy	396,8 ⁵⁾ 5) ujęto w zad. 3.1			59,5				337,3		

3.3. Promowanie przedsiębiorczości wśród kobiet	793,1						119,0			674,1
3.4 Wdrażanie Poddziałania 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie PO KL	10808,6			1621,3				9187,3		
3.5 Wsparcie osób zwolnionych z zakładów pracy z powiatów: augustowskiego, sejneńskiego, grajewskiego, suwalskiego.	1269,5⁶⁾ 6) ujęto w zad. 3.4			190,4				1079,1		
PRIORYTET III. Wyrównywanie szans i przeciwdziałanie dyskryminacji w dostępie do pracy i edukacji.										
Działanie 1. Sprzyjanie zatrudnieniu w ramach ekonomii społecznej.										
1.1. Zatrudnienie socjalne poprzez tworzenie centrów integracji społecznej	70,0					70,0				
1.2. Wdrażanie Działania 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej PO KL	brak alokacji na 2013 r.									
1.3. Rozwój ekonomii społecznej w subregionie suwalskim	2078,4			311,8				1766,6		
1.4. Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	1903,6			285,5				1618,1		
1.5. Prowadzenie badań i analiz z obszaru polityki społecznej w województwie podlaskim	615,3			92,3				523		
Działanie 2. Aktywna integracja										
2.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji	15090,7			13768,7	1227,5	94,5				
2.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych oraz poprawa dostępu do zatrudnienia	4000,0 (w tym 10,9 tys. zł projekt WUP) 601,0		487,6	4000,0				113,4		
Działanie 3. Tworzenie warunków równych szans w dostępie do edukacji										
3.1. Upowszechnianie edukacji przedszkolnej	Brak alokacji na 2013 r.									
Działanie 4. Wsparcie programów edukacyjnych mających na celu wyrównanie szans uczniów i dzieci.										

4.1	Wsparcie szans edukacyjnych uczniów oraz jakości usług edukacyjnych	28784,8			27184,8	1280,0	320,0				
4.2	Wspieranie talentów	1127,0			1100,0	27,0					
Działanie 5. Aktywizacja zawodowa cudzoziemców objętych w Polsce ochroną międzynarodową.											
5.1	Wspieranie integracji zawodowej i społecznej cudzoziemców objętych w Polsce ochroną międzynarodową.		W ramach środków FP ujętych w Pr. I Zad. 3.3								
PRIORYTET IV. Podniesienie jakości kształcenia i wyposażenia szkół zawodowych.											
Działanie 1. Wspieranie kształcenia ustawicznego oraz działań na rzecz rozwoju zawodowego zgodnie z potrzebami rynku pracy											
1.1.	Upowszechnianie kształcenia ustawicznego i poszerzanie dostępu do szkoleń i przekwalifikowań.										
1.2.	Podwyższanie kompetencji kluczowych mieszkańców regionu	100,6			15,1				85,5		
1.3.	Upowszechnienie doradztwa edukacyjnego wśród osób dorosłych										
1.4.	Podnoszenie kompetencji ogólnych mieszkańców powiatów suwalskiego, augustowskiego, sejneńskiego i sokólskiego	66,8			10,0				56,8		
1.5.	Opracowanie strategii i modelu usług doradztwa edukacyjno-szkoleniowego	404,9			60,7				344,2		
1.6.	Wzmacnianie potencjału rozwojowego i innowacyjnego szkół.	2000,0			2000,0						
1.7.	Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w województwie podlaskim	14,8			14,8						
Działanie 2. Wspieranie kształcenia w zawodach i umiejętnościach poszukiwanych na rynku pracy											
2.3.	Tworzenie warunków do uzyskania oraz podwyższania kwalifikacji zawodowych	9080,2	4422,7					4600,5	57,0		
2.4.	Podwyższanie kwalifikacji zawodowych wśród kadry pedagogicznej	305,1							305,1		
Działanie 3. Wspieranie modernizacji szkolnictwa zawodowego											
4.3	Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości ofert edukacyjnej szkół i placówek	11000,0			10000,0	1000,0					

oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe.										
PRIORYTET V. Rozwój lokalnych partnerstw i dialogu społecznego na rzecz rynku pracy										
Działanie 1. Rozwój porozumień na rzecz zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich w regionie.										
1.1. Wdrażanie Poddziałania 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności PO KL	854,2			128,1					726,1	
1.2. Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich.	8,0	8,0								
PRIORYTET VI. Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich										
Działanie 1. Wsparcie kształcenia mieszkańców obszarów wiejskich.										
1.1. Pobudzanie oddolnych inicjatyw na obszarach wiejskich	5000,0			5000,0						
1.2. Aktywizacja zawodowa ludności wiejskiej	172,0⁷⁾ 7) Ujęto w Pr. II, zad. 3.1			172,0						
PRIORYTET VII. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy										
Działanie 1. Podwyższanie jakości usług świadczonych przez instytucje rynku pracy										
1.1. Upowszechnianie instrumentów wsparcia w ramach POKL	310,0				46,5				263,5	
Działanie 2. Rozwój poradnictwa i informacji zawodowej oraz podniesienie jakości usług.										
2.1. Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.	*									
2.2. Wzmocnienie i rozwój publicznych służb zatrudnienia.	2462,5				369,4				2093,1	
Działanie 3. Rozwijanie i doskonalenie systemu informacji, monitorowania i prognozowania popytu na pracę, w tym doskonalenie i aktualizowanie wiedzy o zawodach deficytowych i nadwyżkowych										
3.1. Budowa systemu monitorowania regionalnego rynku pracy	321,4			46,3	1,9				273,2	
3.2. Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	*									

* zadanie realizowane ze środków własnych przeznaczonych na działalność bieżącą

**dotyczy środków Funduszu Pracy przyznanych algorytmem z wyłączeniem kwoty przeznaczonej na realizację w powiatach projektów systemowych w ramach Poddziałania 6.1.3 POKL.

Zestawienie zbiorcze (w tys. zł)

Priorytet	FP	PFRON	BP*	BJST	Inne środki publiczne	Środki prywatne	EFS*	Inne UE	Ogółem
Priorytet I	99 567,2		2 910,9			374,0	12 605,0		115 457,1
Priorytet II	12 107,4		20 865,4	675,0	1 200,0	2 741,4	40 714,9	11 841,3	90 145,4
Priorytet III		487,6	46 743,1	2 604,5	414,5	113,4	3 907,7		54 270,8
Priorytet IV	4 422,7		12 100,6	1 000,0		4 600,5	791,8		22 915,6
Priorytet V	8,0		128,1				726,1		862,2
Priorytet VI			5 172,0						5 172,0
Priorytet VII			46,3	417,8			2 629,8		3 093,9
Razem:	116 106,3	487,6	87 966,4	4 697,3	1 614,5	7 829,3	61 375,3	11 841,3	29 1917,0

*kwota środków BP i EFS obejmuje środki zakontraktowane na rok 2013 w komponencie regionalnym oraz środki planowane do wydatkowania w ramach kontynuacji realizacji projektów z kontraktacji na rok 2012